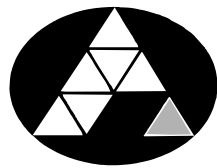

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun koulutusohjelma

Katri Heinonen
Tiina Juvonen

HERAJÄRVEN KIERROKSEN KÄVIJÄTUTKIMUS

Opinnäytetyö
Toukokuu 2012

POHJOIS-KARJALAN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Kuukausi ja vuosi
Matkailun koulutusohjelma

Länsikatu 15
80200 JOENSUU
p. 050 311 6310

Tekijät

Katri Heinonen
Tiina Juvonen

Nimeke

Herajärven Kierroksen kävijätutkimus

Toimeksiantaja Reiteistä Traileiksi- hanke

Tiivistelmä

Opinnäytetyössä oli tarkoituksena selvittää Pohjois-Karjalassa sijaitsevan Herajärven Kierroksen kävijärakennetta, asiakastyytyväisyyttä, kehittämistarpeita ja kiinnostuksen jakautumista eri kohteiden osalta.

Kävijätutkimus suoritettiin kesällä 2011, kysely oli tyyliltään strukturoitu kysely, ja kyselylomakkeita oli jaossa kahdessa paikallisessa majoitusyrityksessä sekä Luontokeskus Ukossa. Muutaman vastauksen saimme siten, että keräsimme ne itse paikan päällä. Vastauksia kertyi 79 kappaletta, vastaukset syötimme tilasto-ohjelmaan, ja myöhemmin analysoimme ne.

Kävijätutkimuksesta kävi ilmi, että Herajärven Kierroksella vierailevat olivat pääasiassa keski-ikäisiä miehiä ja naisia. Suurin osa kyselyymme vastanneista (69,6 prosenttia) oli muualta kuin Pohjois-Karjalasta. Suosituimpia vierailukohteita reitillä olivat: Ukko-Koli, Kiviniemi, Ryläys ja Lakkala. Suurin osa kierroksella vierailleista vastaajista käveli 40–49 kilometriä. Herajärven Kierroksen uusi 20 kilometrin mittainen laajennusosuus avattiin heinäkuussa 2011, mutta vielä tänä vuonna kiinnostuminen sitä kohtaan oli varsin pientä.

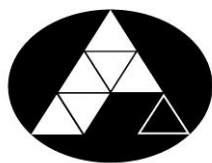
Retkeilijät kaipasivat parannusta karttoihin sekä merkittyjen juomavedenottopaikkojen määrään ja kuntoon. Avoimissa vastauksissa kävi ilmi, että pitkospuut kaipaavat paikoin korjausta. Kuljetus- ja eväspalvelut olivat toivottuimpia maksullisia palveluja. Kävijät olivat hyvin tyytyväisiä reittiin ja reittiä oltiin valmiita suosittelemaan muille kävijöille. Maisemat olivat yksi vahvimista syistä tulla Herajärven Kierrokselle.

Kieli
suomi

Sivuja: 67
Liitteet: 2
Liitesivumäärä:15

Asiasanat

kävijätutkimus, maisema-arvot, reitin kehittäminen ja ulkoilutottumukset

NORTH KARELIA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

THESIS
April 2012
Degree Programme in
Tourism

Länsikatu 15
FIN 80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. 358- 50 311 6310

Authors

Katri Heinonen
Tiina Juvonen

Title

Visitor Research of Herajärven Kierros

Commissioned by

Reiteistä Traileiksi- hanke

Abstract

The main purpose of this thesis was to examine the visitor structure, customer satisfaction, need for development and division of interest for different attractions of the trail Herajärven Kierros in North Karelia. This was done by conducting a visitor research.

The visitor research was carried out in summer 2011, the inquiry was structured and the inquiry forms were distributed in two local lodging companies and in Visitor Center Ukko. Some answers we collected personally on the spot. The number of answers was 79, which we entered into a statistical program and analyzed.

The visitor research revealed that the visitors of Herajärven Kierros are mainly middle-aged men and women. The majority of the respondents (69,6 percent) came from outside North Karelia. The most popular places to visit in Herajärven Kierros were Ukko-Koli, Kiviniemi, Ryläys and Lakkala. The majority of the respondents walked 40-49 kilometers. The new extended Herajärven Kierros was opened in July 2011 but the interest in it was still slight.

Visitors wished for improvement in maps and in the amount and condition of marked places to get drinking water. Open answers revealed that some duckboards need fixing. Transportation and provisions were the most wished for services subject to charge. Respondents were very satisfied with the trail and they were ready to recommend it to other visitors. Landscapes were the biggest reason to come to Herajärven Kierros.

Language
Finnish

Pages: 67
Appendices: 2
Pages of Appendices: 15

Keywords

visitor research, landscape values, trail development, outdoor habits

Sisältö

TIIVISTELMÄ ABSTRACT

Sisältö	4
1 Johdanto	6
1.1 Tutkimuksen tausta.....	6
1.2 Reiteistä Traileiksi -hanke.....	7
1.3 Herajärven Kierros ja Pohjois-Karjalan reitit	8
1.4 Yhteistyöyritykset.....	10
1.5 Viitekehys	11
2 Keskeiset käsitteet	12
2.1 Kyselyt	12
2.2 Maisema ja maisema-arvostus	13
2.3 Metsät.....	14
2.4 Suomalaisten mielimaisemat	15
2.5 Suomalaisten ulkoilutottumukset	16
2.5.1 Metsäntutkimuslaitos	16
2.5.2 LVVI- tutkimukset.....	17
2.6 Ulkoilureitti	19
2.7 Reitien suunnittelu, ylläpito ja huolto.....	20
3 Tutkimuksen toteutus.....	22
3.1 Tutkimusmenetelmät	22
3.2 Tutkimuksen luotettavuus	24
3.3 Kysely	25
3.4 Kyselyn eteneminen ja haasteet	26
4 Tulokset	29
4.1 Kyselyn ja vastaajien taustatiedot.....	29
4.2 Viipymä reitillä ja vierailukohteet.....	32
4.3 Saapuminen paikalle ja yöpymispaikat	35
4.4 Laajennusosuus ja retken tärkeät tekijät.....	36
4.5 Rakenteet, palvelut ja ympäristö.....	39
4.6 Herajärven Kierros kohteena	45
4.7 Tietolähteet ja kiinnostukset.....	46
4.8 Maksuhalukkuus ja mobiiliopastus.....	48
4.9 Yhteenveto tuloksista.....	51
5 Vertailut muihin tutkimuksiin	53
5.1 Karjalan Kierroksen käyttäjäkysely	53
5.2 Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009	58
6 Pohdinta.....	63
Lähteet.....	66

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Vanha kyselylomake

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen tausta

Herajärven Kierros sijaitsee Pohjois-Karjalassa, noin 70 kilometrin päässä Joensuuista ja on maakunnan suurimpia rengasreittejä. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus tehtiin vuonna 2009, mutta pelkästään Herajärven Kierrokseen keskittyvää kävijätutkimusta ei ole aiemmin tehty. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksen avulla kartoitettiin retkeilijöiden näkemyksiä reitin palveluista, maisematekijöistä ja kehittämistarpeista. Lisäksi tutkimuksen avulla haluttiin tietoa, kuinka retkeilijät ovat ottaneet vastaan uuden laajennusosuuden. Kävijätutkimus saatiin Reiteistä Traileiksi -hankkeen toimeksiantona ja tutkimus suoritettiin kesän 2011 aikana. Keruu-aika oli heinäkuun lopulta lokakuun loppuun eli reilut kolme kuukautta. Alun perin tarkoituksena oli tehdä tutkimus ohjattuna kävijäkyselynä, mutta lopulta kävijätutkimuslomakkeet olivat jaossa pelkästään paikallisissa yrityksissä. Kyselymme oli strukturoitu, eli vastausvaihtoehdot olivat valmiina ja lomake oli yhteneväinen kaikille vastaajille. Kyselymme sisälsi myös avoimia kysymyksiä.

Retkeilijöiden näkemyksiä tarvitaan reitin parantamiseksi, sillä he osaavat kertoa reitin todellisen tilanteen omien kokemuksiensa mukaan. Tyytyväiset retkeilijät tulevat reitille uudestaan ja ilman retkeilijöiden näkemyksiä on mahdotonta muokata reittiä retkeilijöitä miellyttävään suuntaan. Kävijätutkimuksen avulla retkeilijöiltä saadaan lisäksi sellaista tietoa, mitä reitin kunnossapitäjät eivät ole välttämättä tulleet ajatelleeksi ja mitkä ovat mahdollisesti retkeilijöille tärkeitä aiheita. Paikalliset yrittäjät saavat myös informaatiota, minkälaisia palveluja retkeilijät kaipaavat. Herajärven Kierros on merkittävä reitti Pohjois-Karjalan alueella. Reitti on haastava ja sikäli ainutlaatuinen, ettei Pohjois-Karjalan alueelta löydy vastaavan kaltaisia rengasreittejä. Näkökulmana olemme lopuksi vertailleet myös Joonas Härkösen Karjalan Kierroksen käyttäjäkyselyn sekä Kolin kävijätutkimuksen tuloksia Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksen tuloksiin.

Työstämme on hyötyä tulevaisuudessa, sillä lomakepohjaamme ja työn aikana tekemiämme havainnot ja kokemuksia voidaan hyödyntää tulevissa kävijätut-

kimuksissa. Kävijätutkimuksen ydin teemojen valinta tehtiin yhdessä alueen toimijoiden, asiantuntijoiden, Reiteistä Traileiksi -hankkeen projektipäällikön Anne-Mari Tiaisen ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun opettajan Keijo Koskinen kanssa.

1.2 Reiteistä Traileiksi -hanke

Reiteistä traileiksi - Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana -hankkeen tarkoituksena on kehittää Pohjois-Karjalan virkistysreitistöjä ja virkistysaluejärjestelmää kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena on muun muassa selvittää pysyvä toimintamalli virkistysreitistö kokonaisuuden ylläpitämiseen. Toisena keskeisenä tehtävänä on kartoittaa reitistöjen nykytila ja kehittämistarpeet sekä valita kärkireitit. Kehittämissuunnitelmiin sisällytetään myös ympäristö- ja turvallisuusasiat. Painopiste on vaellus-, pyöräily-, melonta-, veneily- ja moottorikelkkailureitistöissä. Lisäksi mukana ovat maastopyöräily-, koiravaljakko-, ratsastus-, hiihtovaellus-, lumikenkäily- ja mönkijäreitit. Esimerkiksi pitkien reittien käyttö on vähäistä ja vastuutahoja on monia, minkä johdosta hoidon tasot vaihtelevat eri osuuksilla. Hankkeessa pyritään selvittämään luontomatkailun ja virkistyskäytön suhde sekä virkistyskäyttö luonnonsuojelualueilla. Erilaiset virkistysreitit ovat luontomatkailun kehittämisen perustana ja luontomatkailuyritysten toimintaympäristönä. Suunnittelun lähtökohtana on huomioida paikallisten asukkaiden virkistyskäyttö, ja ulkoliikuntapaikkojen rooli, kuten ulkoliikuntapaikat julkisena palveluna. Tarkoituksena on yhtenäistää käyttöoikeussopimuksia, ja sopia maanomistajien kanssa reittien pysymisestä alueilla, vaikka omistajuus vaihtuisikin sekä pohtia sopimukseen liittyviä korvauskysymyksiä. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2011.)

Vuoden 2012 loppuun saakka kestävän hankkeen päätoteuttaja on Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Projektipäällikkönä toimii Anne-Mari Tiainen. Hankkeen osatoteuttaja on Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, jonka puolelta projekti-asiantuntijana toimii Keijo Koskinen. Reiteistä Traileiksi -hanke saa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR). Tuen on myöntänyt Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hanke saa rahoitusta lisäksi Pohjois-Karjalan kunnilta. Hankkeeseen osallistuvat lisäksi Karelia Expert Matkailupal-

velu Oy, Metsähallitus, Pohjois-Karjalan virkistysreitistöyhdistys ry sekä Pokali ry. Maakuntaliitto koordinoi ja hallinnoi projektin ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu huolehtii luontomatkailun asiantuntijatehtävistä. (Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto 2011.)

1.3 Herajärven Kierros ja Pohjois-Karjalan reitit

Tutkimuskohteemme oli Herajärven Kierros, joka sijaitsee Itä-Suomessa, upeissa Kolin vaara- ja järvimaisemissa, noin 70 kilometrin päässä Joensuusta pohjoiseen. Herajärven Kierros on valittu vuonna 2007 valtakunnalliseksi retkikohdeksi. Palkkioksi voitosta Suomen Messusäätiö palkitsi Herajärven Kierroksen 5 000 euron stipendillä. Herajärven Kierros kiertää Kolin kansallispuiston läheisyydessä ja on pituudeltaan noin 40 kilometriä. Kesällä 2011 Herajärven Kierros laajeni 20 kilometrin laajennusosuudella. Reitti sisältää vaihtelevia osuuksia, joten reitiltä löytyy varmasti sopiva osuus jokaiselle, vaikka luokitukseltaan Herajärven Kierros onkin arvosteltu vaativaksi. (Metsäntutkimuslaitos 2007. & Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas.)

Lasse Lovén Metsäntutkimuslaitokselta on kuvannut Herajärven Kierrosta seuraavasti:

Herajärven Kierros näyttää vaeltajalle laajat vaaramaisemat. Reitti ylittää toistakymmentä vaaranlakea. Vaeltaja voi ihastella alkuperäistä metsäluontoa, järvenselkiä, tuoreita kaskialueita ja arvokkaita kukkaniittyjä. Reitin varrelta löytyy vanhoja maatiloja ja niiden pieteetillä kunnostettuja perinnerakennuksia. Reitin idylliset maisemat ovat houkutteleet paljon ulkomaalaisia nuoria vaeltajia.

Taukopaikkoja reitin varrelta löytyy runsaasti. Herajärven Kierrosta ylläpitää Metla yhdessä Kolin kansallispuiston ja Kontiolahden kunnan kanssa. (Metsäntutkimuslaitos 2007 & Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas.) Laajennettu Herajärven Kierros kulkee Herajärven ympäri. Laajennus tuo lisäarvoa reitille, uusien maisemapaikkojen, luonto- ja maisemakontaktien ja Pielisen rantakontaktin sisältymisellä reittiin. (Euroopan Unioni)

Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas esittelee Pohjois-Karjalan reitit, maakunnan taustaa, historiaa, alueen luonnon ominaispiirteitä ja paikallista kulttuuria. Jo 1950-luvun lopulta aloitettiin retkeily- ja patikointireitistöön rakentaminen Pohjois-

Karjalaan ja nykyisin reitistö on pituudeltaan jopa yli tuhat kilometriä. Historialla on tietysti ollut vaikutus reittien muodostumisella, sillä suurinta osaa poluista ovat kulkeneet saamelaiset ja laatokankarjalaiset kauppamiehet. Maakunnasta löytyy monipuolisesti erilaisia reittejä helpoista vaativiin. Pitkien reittien lisäksi maakunnassa on tunnin, kahden rengasreittejä. Suurin osa päivän poluista on helppoja tai keskivaikeita. Kahden päivän polut ja sitä pidemmät polut ovat vaativia, vain Ilomantissa sijaitseva Tapion taival saa vaellusreittioppaassa arvioksi keskivaikean. (Vuorjoki & Virtamo 2004, 5.)

Myöskään Pohjois-Karjalan luonnosta ei puutu monipuolisuutta. Itä Suomen luontoon kuuluu karuja kankaita, reheviä lehtoja, suuria järviä, pienvesiä, vaaroja, soita, koskematonta erämaata, mutta myös tehometsämaan aluetta (Vuorjoki & Virtamo 2004, 5). Pohjois-Karjala voidaan jakaa kahdeksi maisemakokonaisuudeksi, järvi- ja vaaraseutuun. Vaaroista merkittävin ja tunnetuin on Kolilla, jonka korkein huippu nousee 250 metriin Pielisen pinnasta. Vaara-Karjalan maisemaa hallitsee havumetsien peittämät vaarat ja karut suot. (Vesajoki 2004, 10–13.) Reilut kaksi kolmasosaa on maakunnan alueesta metsän peitossa. Alueen valtapuu on mänty, jota myös tehokas metsätalous on suosinut. Metsät ovat nuoria eikä vanhoja koskemattomia metsiä ole lähes ollenkaan jäljellä. Enimmillään soita on Lieksan ja Ilomantsin alueella. Maatalous on muuttunut vuosien varrella ja tämän myötä kulttuuriperäisten niittyjen, ahojen ja hakamaiden kasvillisuus on vähentynyt. Kolin alueelta tämänkaltaista ympäristöä kuitenkin vielä esiintyy, tosin pieninä rippeinä. (Hämäläinen 2004, 16–18.)

Suomen Latu pitää yllä valtakunnallista reittiluokitusjärjestelmää. Luokitukselta on apua niin retkeilijälle kuin reitin ylläpitäjälle. Luokituksen avulla retkeilijän on helppo valita omaa vaatimustasoan vastaava reitti. Luokitus asettaa reiteille minimitasot ja näin ylläpitäjän on pidettävä reitti vähintään vaaditulla minimitasolla. Reitin vaativuustaso on kolmiasteikkoinen. Vaativuuden arvioinnissa huomioidaan korkeuserot, maastopohja ja opasteet. Suomen Latu luokittelee Herajärven Kierroksen vaativiin reitteihin. Vaativista reiteistä löytyy paljon jyrkkiä ja vaikeakulkuisia osia. Helpoissa reiteissä korkeuseroja on vähän, 50 metriä on maksimi korkeusero yhtä kilometriä kohti. Kaltevuus helpoissa reiteissä saa olla korkeintaan 8,5 astetta. Keskivaativalla reitillä taas korkeusero voi olla enimmillään 120 metriä per kilometri ja maksimi kaltevuus 16,7 astetta. Helpoil-

la ja keskivaativilla reiteillä eksyminen pitäisi olla normaaleissa olosuhteissa mahdotonta. (Suomen Latu 2007, 2, 4.) Seuraavissa kappaleissa esittelemme yhteistyöyrityksemme Kiviniemen luontotilan, Nevalan perinnetilan ja Luontokeskus Ukon. Kyselylomakkeemme olivat jaossa näissä paikoissa.

1.4 Yhteistyöyritykset

Yhteistyöyrityksemme olivat Kiviniemen luontotila, Nevalan perinnetila ja Luontokeskus Ukko. Kiviniemen tilalla on takanaan jo suhteellisen pitkä historia. Kiviniemen luontotila sijaitsee Herajärven - ja Karjalan – kierroksen varrella. Kiviniemi tarjoaa majoitus- ja ravitsemispalvelujen lisäksi liikunta- ja työhyvinvointi – sekä ohjelma- ja elämispalveluja. Kiviniemen tilalla on mahdollista lisäksi pitää juhlia. Kiviniemen emäntänä ja isäntänä toimivat Riikka ja Jukka Laapotti. Kiviniemen päärakennus on iältään jo pitkälti yli satavuotias. Tilalta löytyy kiviavetta, Kahjon kantturan sali, josta löytyy kokous- ja juhlatilat. Kiviniemestä löytyy 22 majoituspaikkaa, jossa on mahdollista majoittua ympäri vuoden. Kesäisin majoitustilana toimii myös riihi, johon mahtuu yöpymään noin 30 henkilöä. Tilalla on kaksi saunaa, joista toinen on perinteinen puusauna ja toinen savusauna. Puusaunaan mahtuu saunojia noin 10 henkilöä ja savusaunaan 4–5 henkilöä. Lisäksi Herajärven Kierroksen varrelta löytyy sauna, jonka matkailijat voivat itse halutessaan lämmitellä. (Korpisoturi 2011.)

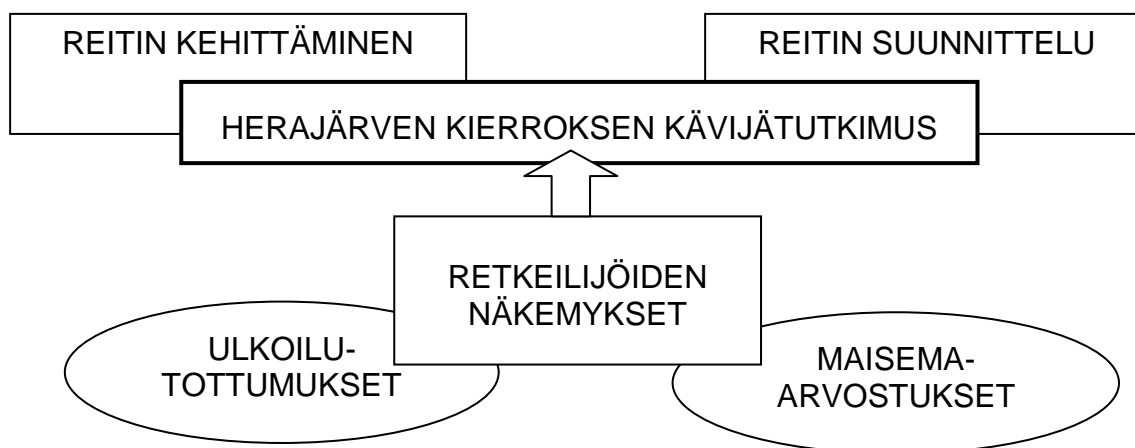
Yhteistyöyrityksistä Nevalan tilalla asutusta on ollut jo 1700-luvulta asti. Nykyään tila koostuu päärakennuksesta ja yhdeksästä ulkorakennuksesta. Tilan nykyiset omistajat ostivat tilan vuonna 2001. He ovat rakentaneet ja kehittäneet tilaa matkailuun sopivaksi haluten tarjota asiakkaille mahdollisuuden tutustua vanhaan mutta toimivaan perinnemuotoon. Tilalla eletään normaalia arkea maatilatöitä tehden. Nevalan tila tarjoaa paikan virkistytymiseen, majoitusta ja lisäksi tarjolla on erilaisia kursseja ja TYKY-toimintaa. Tilan emäntänä ja isäntänä toimivat Jyrki Suikkanen ja Ulla Miettinen. Tilalla noudatetaan kestävän luontomatkailun periaatteita. (Nevalan perinnetila 2011.)

Luontokeskus Ukko sijaitsee Kolilla aivan Sokos Hotelli Kolin ja Kolin huippujen läheisyydessä. Luontokeskuksesta saa monipuolisesti tietoa Pielisen ja Kolin alueen matkailu- ja retkikohteista sekä muista Suomen kansallispuistoista.

Luontokeskuksessa on näyttelyitä ja kuvaesityksiä sekä kokouspalveluja. Matkailijat voivat varata käyttöönsä vuokratupia Ukon kautta. Luontokeskuksesta löytyy myymälä, jossa myytävänä muun muassa karttoja sekä luonto- ja kulttuuriaiheisia julkaisuja. Luontokeskus Ukon piha on keskeinen alue, sieltä lähtee polkuja ja portaat Ukko-Kolin näköalapaikalle, samoin tuoli- ja maisemahissi Pielisen rantaan sekä useita merkittyjä polkuja Kolin vaaroille. (Metsähallitus 2012.)

1.5 Viitekehys

Retkeilijöiden ulkoilutottumukset ja maisema-arvostukset vaikuttavat osaltaan heidän näkemyksiinsä reitistä. Viitekehiksemme ydin alkaa retkeilijöiden näkemyksistä, ks. kuvio 1. Nämä mieltymykset vaikuttavat reitin suunnitteluun, koska reitistä halutaan muodostaa sellainen, jossa retkeilijät viihtyvät. Jo reitin suunnittelu vaiheessa voidaan ottaa mahdollisesti huomioon retkeilijöiden maisema-arvostuksia ja suunnitella reitti kulkemaan katseen vangitsevien maisemien kautta. Ilman mieleistä reittiä kävijöitä reitillä ei ole. Ihmisten mieltymykset muuttuvat ajan mittaan ja uusia palvelumuotoja voi myös syntyä markkinoille. Siksi on tärkeää tutkia säännöllisin väliajoin mitä uutta tai mitä parannettavaa retkeilijät kaipaavat reitille, jotta mielenkiinto reittiä kohtaan säilyy eivätkä retkeilijät kaikkoo. Ilman kävijöiden palautetta on vaikea kehittää reitin palveluja tai rakenteita haluttuun suuntaan. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksen tulosten avulla saadaan arvokasta tietoa retkeilijöiden näkökulmasta. Tutkimusten avulla reittiä pystytään kehittämään ja muokkaamaan parempaan suuntaan.

Kuvio 1. Tutkimuksen viitekehys.

2 Keskeiset käsitteet

2.1 Kyselyt

Kyselyt voidaan suorittaa puhelimitse, sähköpostitse tai kyselylomakkein. Kyselyitä voidaan suorittaa myös niin, että vastaaja täyttää lomakkeen kokonaan itse tai tutkija voi täyttää sen vastaajan antamien vastausten mukaisesti. (Ronkainen, Pehkonen, Lindblom-Yläne, & Paavilainen 2011, 113.) Meidän tutkimuksemme alkuperäistarkoituksena oli suorittaa tutkimus ohjattuna kyselynä, eli antaa kaikille vastaajille samanlainen lomake ja me olisimme auttaneet vastaajia tarvittaessa, jos jotain kysyttävää lomakkeesta olisi herännyt. Lähes kaikki vastaajistamme täyttivät lomakkeen kokonaan itse. Olimme vain kolmen vastaajan apuna kyselyn täyttämässä. Lomakkeemme oli suunniteltu niin, että vastaaja pystyi helposti vastaamaan ilman opastustakin. Kyselylomake voi olla kokonaan strukturoitu, jolloin vastaajalle on annettu vastausvaihtoehdot. Joihinkin kysymyksiin vastaaminen voi tapahtua arviointina asteikon mukaan. Lomakkeessa voi olla avovastauksiakin, joihin vastaaja vastaa omin sanoin. (Ronkainen ym. 2011, 114.) Meidän lomakkeemme sisälsi strukturoituja kysymyksiä sekä arviointi asteikolla arvioitavia kysymyksiä ja kysymyksiä, joihin vastaajat saivat vapaasti kirjoittaa. Kyselymme muodostui sikäli hyvin monipuoliseksi.

Kävijätutkimukseen liittyy monia eri käsitteitä ja olemme avanneet Metsähallituksen oppaan avulla keskeisimmät käsitteet. Käytämme näitä käsitteitä analysoidessamme kävijöiden antamia vastauksia. *Kävijä* on henkilö, joka käy luontoalueella pääasiallisesti virkistystarkoituksessa. Aktiviteetteja voi olla muun muassa patikointi ja marjastus. Kävijä voi olla mistä tahansa ja kuka tahansa. *Käynti* on läheisesti kytköksissä kävijään, sillä käynti on mittayksikkö, jossa kävijä tulee saapuu alueelle siinä tarkoituksessa, johon alue on pääsääntöisesti tarkoitettu.

Kävijäseuranta tarkoittaa erilaisia laskentoja ja tutkimuksia. Niiden täytyy kuitenkin olla ajallisesti vertailukelpoisia, systemaattisia, toistuvia ja luotettavia. *Kävijälaskenta* sen sijaan tarkoittaa alueen käytön seurantaa käyttäen yhtä tai useampaa menetelmää. Menetelmiä voivat olla esimerkiksi havainnointi tai haastattelu.

Kävijätutkimus on tutkimus, jonka avulla saadaan tietoa alueen kävijöistä ja heidän mielipiteistään, odotuksistaan ja käyttäytymisestään. Tietojen keräämisessä menetelmänä käytetään kyselylomaketta tai haastattelua. *Kävijävirta* kuvaa kävijöiden alueellista ja ajallista jakautumista tietyllä alueella.

Käyntimäärä kertoo käyntikertojen kokonaismäärän alueella tietyllä aikavälillä. *Kävijämäärä* sen sijaan paljastaa alueella käyneiden henkilöiden määrän aikayksikköä kohden.

Käynnin kestosta eli viipymästä saadaan selville se, kuinka kauan käynti kestää. Käynnin kesto mitataan minuutteina, tunteina tai vuorokausina, mitattavasta asiasta riippuen. Mittaus alkaa saapumishetkestä ja päättyy lähtöhetkeen.

Kävijärakenne antaa tarkan kuvan esimerkiksi kävijän iästä ja sukupuolesta. (Metsähallitus. Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. 2009, 23.)

2.2 Maisema ja maisema-arvostus

Metsät, tuhannet järvet ja suot muodostavat Suomen tärkeimmät luonnonmaisemat. Ihmisen käden jälki näkyy lähes kaikissa maisemissa. Maisema voidaan jakaa kauko- ja lähimaisemaan. Lähimaisemassa yksityiskohdat erottuvat ja kaukomaisemassa laaja näkymä ulottuu nimensä mukaan kauas. Maiseman visuaaliset tekijät muodostuvat maaston muodoista, kasvillisuuden vyöhykkeistä ja väreistä. Maiseman monimuotoisuudella tarkoitetaan geologisia, ilmastollisia, asutushistoriallisia ja maankäytöllisiä vaihteluita. Näiden osatekijöiden koot voivat vaihdella ja siksi olisi tärkeää, että vaihtelut pysyvät harmonisena ja tasapainoisena kokonaisuutena. Maisemassa voi olla myös elävöittäviä yksityiskohtia, jotka vangitsevat katseen. Maisema voidaan kokea monin aistein. Ulkomailaiset saattavat tulla kokemaan hiljaisuutta, mutta kulkija voi tuntea myös maaston muodot, haistaa puiden tuoksun tai maistaa metsän antimia. (Harstela 2007, 28–29.)

Maisema-arvostuksilla tarkoitetaan sitä, millaisiin ympäristöihin ihminen on mieltynyt. Maisema-arviointi ei ole kuitenkaan pelkkää ympäristön esteettistä arviointia. Ihmiselle voidaan luokitella seuraavat perustarpeet: fysiologiset tarpeet, turvallisuuden tarpeet, rakastaminen ja kuuluminen johonkin, arvostus, kognitii-

viset tarpeet (tutkiminen, ymmärtäminen), esteettiset tarpeet, itsensä toteuttaminen ja toisten auttaminen. Luonnonympäristössä on mahdollista toteuttaa lähes kaikki nämä tarpeet. Ihminen voi kokea luonnossa esteettistä mielihyvää ja turvallisuuden tunnetta tai kokea kuuluvansa johonkin. Maisema voi herättää myös tietämisen, tutkimisen ja ymmärtämisen tarpeita. Ihminen voi toteuttaa itseään luonnossa ja kokea pätevyyden tunnetta onnistumalla esimerkiksi suunnistamisessa. Maisema-arvostukset voivat olla perittyjä, yksilöllisiä tai ne voivat riippua kulttuurista ja ajasta, jossa eletään. Ihmisen maisema-arvotukset kertovat millaisessa ympäristössä hän on sopeutunut elämään. On ominaisuuksia joista ihmiset pitävät luonnostaan kuten luonnolliset muodot ja asteittaiset muutokset. Ihminen hakeutuu ympäristöön, jossa menestyy ja välttää vaarallisia paikkoja tai paikkoja, jossa saattaisi toimia tehottomasti. (Karjalainen 2001, 162–164.)

2.3 Metsät

Jyrki Kankaan ja Arto Naskalin (2001, 18, 29) mukaan, metsistä on muodostunut osa suomalaista identiteettiä ja ihmiset ovat omalla toiminnallaan vaikuttaneet metsien kehittymiseen. Metsät ovat olleet iso osa suomalaisten elämää, sillä ihmisen toimeentulo on tavalla tai toisella riippunut metsistä. Metsillä on tärkeä ekologinen merkityksensä, sillä niiden ansiosta eri lajistot ovat pysyneet monipuolisina. Metsän ominaisuudet ja eloyhteisö muuttuvat ihmisen käytön mukaan ja luonto taas pystyy vaikuttamaan ihmiseen. Suomessa metsien käyttö painottuu puuntuotantoon, poro- ja riistatalouteen, marjastukseen ja sienestykseen sekä muihin tuotteisiin. Metsät ovat merkittäviä myös virkistäytymisen, ympäristönsuojelun ja kulttuurin kannalta. Metsä antaa myös lievitystä stressiin sekä pakopaikan ikävistä velvoitteista. Käsitykset metsistä ja niiden käytöstä, muuttuvat kulttuurin kehityksen mukana. Jokamiehen oikeudet kuitenkin varmistavat, että metsiä hyödynnetään laaja-alaisesti; niissä virkistäydytään ulkoillen ja maisemista nauttien sekä poimitaan marjoja ja sieniä.

Tuija Sievänen (2001, 40) näkee luonnossa virkistäytymisen osana suomalaista elämäntapaa. Tavallisimpia ulkoilumuotoja ovat kävely, pyöräily, uiminen, marjastus, sienestys, hiihto ja kalastus. Lähes kaikki väestöryhmät harrastavat

luonnossa virkistäytymistä tavalla tai toisella, katsomatta ikään, sukupuoleen tai palkkatasoon. Ulkoilu on osa arkea, ja se tapahtuu yleensä asunnon läheisillä alueilla, ulkoilualueilla tai talousmetsissä. Ulkoiluharrastukset ovat myös osa loma-aikaa. Silloin liikutaan usein asuinpaikkakunnan ulkopuolelle: lomiasuntojen ympäristöön, retkeily- tai luonnonsuojelualueille, erämaihin sekä vesistöalueille, rannoille ja saaristoon.

2.4 Suomalaisen mielimaailma

Suomalaisten juuret ovat vahvasti edelleen maalaismaisemassa. Valta-osa suomalaisista kaupunkilaisista on vasta ensimmäisen tai toisen sukupolven kaupunkilaisia. Suomen kaupungit ovat pieniä ja lähimetsiä löytyy joka kaupungista, joten lapset pääsevät metsään kosketuksiin jo nuorena iässä. Muissa maissa metsät saattavat herättää jopa pelkoa, mutta suomalaisille se on luonnollinen ympäristö, josta haetaan turvaa ja mielenrauhaa. Tutkimuksissa suomalaiset ja ruotsalaiset kaupunkilaiset ovat sanoneet, että parasta heidän kaupungissaan on luonto. Puistomaisuutta ei niinkään pidetä arvossa vaan luonnossa arvostetaan metsäntuntua, rauhallisuutta ja luonnonkauneutta. (Harstela 2007, 56–58.)

Kellomäen (1975) sekä Silvennoisen, Pukkalan ja Tahvanaisen (2002) tutkimuksissa on selvitetty suomalaisten mielipiteitä viihtyisän metsän osatekijöistä. Mieluisassa metsässä on suuria puita sopivalla tiheydellä, hyvä näkyvyys ja väljä aluskasvillisuus. Nämä tekijät luovat metsästä helppokulkuisen. Turvallisuutta maastoon luovat hyvä näkyvyys ja tilan tuntu. Sienten ja marjojen poimijat arvostavat monipuolista lajistoa. Eri harrastuksien kannalta on tärkeää, että reitit ovat kulkuun sopivia ja kestäviä. Suomalaisten arvotuksessa ovat sekametsät ja monilajisuus. Väljä aluskasvusto on hyväksyttävä ja jos maan peittää tasaisen vihreä kerros. Vaihtelevuutta maisemaan saadaan puustoisten ja aukoiden vaihteluilla. Vaihtelevuuden saavuttamiseksi jopa taimikkoalueet saattavat olla hyväksyttäviä. Ihmisen toiminnan jälkiä ei metsässä haluta mielellään nähdä, kuten hakkuutähteitä. Ihanne metsän saavuttaminen on kuitenkin vaatinut hoitoa vaikka metsä saatetaan kokea luonnonmukaiseksi. Ihanne metsä on viihtyisä ja sieltä voi löytää esteettisyyttä ja elvyttävyyttä. (Kellomäki, 1975, Silvennoinen, Pukkala & Tahvanainen 2002, Harstela 2007, 58–60, mukaan.)

2.5 Suomalaisten ulkoilutottumukset

2.5.1 Metsäntutkimuslaitos

Suomalaisten ulkoilutottumuksia on jo useita vuosia tutkinut Metla eli Metsäntutkimuslaitos. Metsäntutkimuslaitos on tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatio, joka kehittää ratkaisuja metsien hoitoa, käyttöä, tuotteita ja palveluja ja aineettomia arvoja koskeviin haasteisiin ja kysymyksiin. Metlalla takanaan pitkä historia takanaan, sillä se on perustettu jo vuonna 1917. Metla toimii maa- ja metsätalousministeriön tulosohjauksessa. Metlalla on tietyt arvot, joita se toteuttaa toiminnassaan. Ennakoivuus ja luovuus ovat luotettavuuden, vuorovaikutteisyyden ja osaamisen sekä työhyvinvoinnin kanssa tärkeitä asioita Metlan toiminnassa. Toiminta on asiakaslähtöistä ja perustuu tieteelliseen tietoon ja osaamiseen. Toimintakulttuuri tukee osaamista sekä jatkuvaa oppimista. Metlan visio on metsien monipuolinen käyttö, joka luo pysyvän pohjan suomalaisten hyvinvoinnille. Metlalla neljä alueyksikköä, jotka ovat: Etelä-Suomen alueyksikkö, Länsi-Suomen alueyksikkö sekä Itä- ja Pohjois-Suomen alueyksiköt. (Metsäntutkimuslaitos 2012.).

Metlan palveluksessa työskentelee noin 700 työntekijää erilaisissa tehtävissä. Henkilökunta koostuu tutkijoiden lisäksi muun muassa laboratoriohenkilökunnasta, metsäalan ammattilaisista ja toimisto- ja hallintotehtävien ammattilaisia. Metla tekee yhteistyötä metsä- ja ympäristöalan kotimaisten ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Kotimaisia yhteistyökumppaneita ovat muun muassa Suomen Metsätieteellinen Seura, yliopistot ja korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja julkishallinto. Kansainvälisiä yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi EU ja IUFRO eli International Union of Forest Research Organizations. Metlan palvelut ovat monipuolisia, sillä Metlan laboratorioissa voi teettää analyyseja ja mittauksia, ja tutkimusmetsissä voi tutustua metsätietoon ja metsätutkimukseen. Tutkimusmetsiä Metlalla on eri puolella Suomea, kaiken kaikkiaan 30 000 hehtaaria. Ensimmäiset tutkimusmetsät on perustettu jo 1920-luvulla, eli samoihin aikoihin kun Metlakin. Tutkimusmetsien oleellisena tarkoituksena on, että kävijä pääsee tutustumaan metsätutkimukseen ja sen tuloksiin. (Metsäntutkimuslaitos 2012).

2.5.2 LVVI- tutkimukset

Metsäntutkimuslaitos on kehittänyt jo toteuttanut LVVI-tutkimuksia. LVVI eli luonnon virkistyskäytön valtakunnallinen inventointi -tutkimuksella on saatu tietoa suomalaisten luonnossa virkistäytymisen määrästä ja laadusta. Tutkimuksella on saatu kattavaa tietoa siitä, mitä ja miten paljon suomalaiset harrastavat ulkoilua ja muuta virkistäytymistä luontoympäristössä. Lisäksi on saatu tietoa luonnossa virkistäytymisen hyödyistä ja luontomatkailun kysynnästä ja tätä kautta myös tarjonnasta. LVVI-tutkimuksia on kaksi, joista toinen on vielä tekeillä. LVVI 1 tehtiin vuosina 1997–2007 ja LVVI 2 vuosille 2008–2011. LVVI 1 -tutkimusalueet olivat: kysyntätutkimus, jossa valtakunnallisella väestökyselyllä kerättiin tietoja muun muassa väestön osallistumisesta ulkoiluharrastuksiin ja muihin virkistyskäyttömuotoihin. Kävijätutkimuksen tekemistä varten tuotettiin standardisoituja malleja sekä materiaalina Kävijätutkimuskäsikirja. Virkistysmahdollisuuksien tarjontatutkimuksessa saatiin sen sijaan arvokasta tietoa siitä, missä sijaitsevat virkistysalueet, ulkoilureitit ja muut virkistyspalvelut. Päättötutkimus toteutettiin LVVI 1 -tutkimuksessa vuosina 1998–2000. Esitutkimus tehtiin vuonna 1997. Jatkotutkimuksia on tehty myöhemmin vuosina 2001–2007. (Metsäntutkimuslaitos 2011).

Tutkimuksen tekemiseen on osallistunut kolme eri tahoa: Metsäntutkimuslaitos, Helsingin yliopisto ja Tilastokeskus. Väestökyselyyn osallistuivat Joensuun yliopisto, eli nykyinen Itä-Suomen yliopisto, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ja UKK-instituutti. Kävijätutkimuksen kehittämiseksi yhteistyötä tekivät Metsähallitus ja Metsäntutkimuslaitos. (Metsäntutkimuslaitos 2011 ja Sievänen, T. 1998, 7).

Kuten aiemmassa LVVI 1 -tutkimuksessa toteutettiin vuosina 1998 – 2000, toteutetaan LVVI 2 -tutkimuksessa vastaavanlainen tiedonkeruu, Ulkoilututkimus 2009 – 2010. Tällä tutkimuksella on ollut tarkoituksena kartoittaa luonnossa virkistyskäytössä tapahtuvia muutoksia. Tutkimusaiheina 2008–2011 Ulkoilututkimuksessa ovat virkistyskäytön kysyntä, jossa väestökyselyn avulla selvitetään kuinka moni suomalainen osallistuu erilaisiin ulkoiluharrastuksiin. Selvitetään myös kuinka usein ulkoilua harrastetaan ja millaista se on laadullisesti. Lisäksi

halutaan selvittää virkistyskäytön alueellisia ja ajallisia jakaumia sekä laaditaan ennusteita tulevalle kysynnälle. Hyvinvointi- ja terveyshyötyjä selvittämällä saadaan tietoa siitä, millainen merkitys luontoympäristöllä on ihmisen fyysiselle ja psyykkiselle hyvinvoinnille. Tutkimuksessa on otettu huomioon myös ympäristömuutosten vaikutus ulkoiluun ja yksityismetsien virkistyskäyttö. (Metsäntutkimuslaitos 2011).

LVVI-tutkimusten tuloksista näkyy (kuvio 2.), että maastohiihto ladulla, hiihtoretkeily ja patikointi ovat pysyneet keustosuosikkeina.

Harrastusmuoto	Ikäryhmä, harrastukseen osallistuneiden osuus (%)							
	15 – 24		25 – 44		45 – 64		65 – 74	
	2000	2010	2000	2010	2000	2010	2000	2010
- Maastohiihto ladulla	30,2	28,4	36,8	37,6	39,3	41,1	18,0	32,0
- Hiihtoretkeily (>20 km)	9,5	8,5	11,2	11,0	14,8	14,7	4,0	9,6
- Patikointi (väh 10km/0,5 päivää)	24,3	25,3	26,1	29,6	24,3	27,8	9,5	16,3
- Retkeily, erävaellus	13,9	15,2	8,6	12,3	5,2	7,6	1,6	4,8
- Melonta	9,9	14,2	6,8	13,3	3,3	7,9	0,8	2,7
- Maastopyöräily	10,4	12,4	6,2	11,0	3,5	5,1	1,5	2,8
- Maastoratsastus	6,4	8,3	2,8	5,4	0,5	1,8	0,2	0,3
- Lumikenkäily	0,6	5,9	0,6	4,7	0,2	4,2	0,1	2,2
- Koiravaljakkoajelu	1,0	1,9	0,6	1,2	0,3	0,5	-	0,3
- Moottorikelkkailu	16,4	14,7	12,3	10,8	7,0	8,9	3,8	4,5
- Mönkijäajelu	2,7	12,0	1,4	9,1	0,6	4,9	0,2	2,2

Kuvio 2. Suomalaisten ulkoiluharrastukset ikäryhmittäin vuonna 2000 ja 2010. Metsäntutkimuslaitos 2012.

Vanhemman ikäryhmän keskuudessa suosio on lähes kaksinkertaistunut näiden lajien keskuudessa. Tästä voidaan päätellä, että eläkeikään siirtyneet ovat innostuneet harrastamaan enemmän. Nuorten keskuudessa suosittuja lajeja ovat kelkkailu, mönkijäajelu, lumikenkäily ja maastoratsastus. Nuorten ja keskiikäisten suosiossa ovat maastopyöräily, melonta ja retkeily, erävaellus. Yleisesti harrastaminen on lisääntynyt. Tästä voitaneen päätellä, että ihmiset haluavat pitää yllä kuntoa viettää vapaa aikaa liikkumalla ja luonnossa.

2.6 Ulkoilureitti

Ulkoilureitti on ulkoilua varten tarkoitettu esteetön väylä, joka on merkitty kartalle tai maastoon. Reitit tarjoavat viihtyisän ja mielenkiintoisen ulkoiluympäristön monille liikunta- tai luontoharrastajille, sienestäjille, marjastajille, mutta myös asiointi- ja työmatkaliikenteelle. Ulkoilureitit voidaan jakaa monella eri tavalla, kuten käyttötarkoituksen, kulkutavan, reitin pituuden, käyttäjien, käytön tiheyden, reitin teeman tai kohderyhmän mukaan. Karjalainen ja Verhe (1995, 25–26.) ovat jakaneet ulkoilureitit neljään ryhmään: eräretkeilyreitit, retkeilyreitit, luontoreitit ja lähireitit. Lisäksi Leena Kopperoinen ja Petri Shemeikka (2001, 64) korostavat, että reitit voidaan jakaa myös ulkoiluharrastuksen perusteella aina ratsastusreiteistä moottorikelkkareitteihin. Luontopolut ja pyörätuoli reitit voidaan jakaa vielä myös omaan luokkaansa.

Karjalainen ja Verhe (1995, 37) jakavat ulkoilureitit kahteen perusmuotoon nauhaan ja renkaaseen. Nauhamaiset reitit ovat pitkiä ja vaihtelua riittää. Paluu nauhamaisissa reiteissä on samaa reittiä takaisin toisin kuin rengasmaisissa reiteissä, joissa paluu voi tapahtua toisen uran kautta. Rengasmaiset reitit voivat olla asteittain piteneviä, joten luonnossa liikkuja voi valita itselleen sopivan pituuden. Pääreiteiltä voi olla polkuja myös kiinnostaviin kohteisiin. Karjalaisen ja Verheen mukaan tavoitteena on, että ulkoilureitit muodostavat verkoston. Heidän mukaansa verkostomainen reitistö on ulkoilijoille monipuolisin vaihtoehto, sillä näin reittivaihtoehtoja on monipuolisesti jokaiseen makuun. Liittämällä virkistysalueet ulkoilukeskuksiin ulkoilureiteillä niiden saavutettavuus paranee. Tämä kokonaisuus muodostaa ulkoilupalveluverkoston.

Suomessa jokamiehenoikeudet sanelevat pitkälti luonnon virkistyskäytön. Luonnon käyttö on vapaata, alueen omistajasta riippumatta, kunhan luonnossa liikkuja ei aiheuta haittaa tai häiriötä ihmisille tai ympäristölle. Virkistysalueet ovat virkistäytymistä varten ja ne on varustettu erilaisin palvelurakentein ja reitein. Useat suojelualueet ovat virkistyskäytössä, mutta liikkumisella ja oleskelulla on omat rajansa. Maa- ja metsätalousvaltaisia alueita käytetään myös virkistyskäyttöön. Kunnat vastaavat lähi- ja ulkoilupuistoista sekä ulkoilu-, retkeily- ja monikäyttöalueista. Muita virkistysalueita ovat matkailupalvelualueet ja luon-

nonsuojelualueet. Valtio vastaa kansallispuistoista, erämaa-, retkeily ja monikäyttöalueista. (Kopperoinen & Shemeikka 2001, 62.)

2.7 Reitin suunnittelu, ylläpito ja huolto

Matkailunedistämiskeskus on julkaissut vaellusreittien suunnitteluoppaan, joka on tarkoitettu reittejä suunnitteleville ja toteuttaville tahoille. Oppaassa on annettu myös neuvoja siitä, mitä kaikkea voidaan ottaa huomioon myös reitin maisemallisessa suunnittelussa. Suunnittelu alkaa suunnitteluryhmän perustamisesta ja nykytilan analysoinnista. Ensin pohditaan reitin tarpeellisuutta ja perimmäistä käyttötarkoitusta. Tätä kautta päästään miettimään asiakaskuntaa ja kävijämääriä. Nykytila-analyysiin kartoitetaan koko alue aina rakennetusta ympäristöstä rakentamattomaan. Maaston ominaisuudet ja vetovoimatekijät käydään läpi sekä alueen matkailukohteiden ja -palveluiden sijainnit. Nykytila-analyysin pohjalta pystytään muodostamaan toimintasuunnitelma ja kustannusarvio. (Räsänen & Saari 2011, 8.)

Suunnittelu on eri toimijoiden yhteistyötä, aina kunnan tai kaupungin vapaa-ajan tai liikuntatoimen edustajista luonnon tuntemuksen tai matkailun edustajiin. Matkailun toimijoilta saadaan tietoa paikalle saapuvista matkailijoista ja heidän tarpeistaan. Kunnan tai kaupungin edustajat tuntevat alueen. Mielenkiintoiset tarinat ja kohteet vaikuttavat myös maisema-arvostukseen, ja siksi kannattaa kerätä paikallishistorian tuntijoilta monipuolisesti tietoja reitin elävöittämiseen. Yrittäjiä suositellaan ottamaan mukaan heti suunnitteluvaiheeseen. Elinkeinojen harjoittaminen helpottuu, kun yritykset huomioidaan jo suunnitteluvaiheessa. Yritykset luovat paikalle myös vetovoimaisuutta, kun palveluja löytyy enemmän ja yritys voi itsessään muodostua kohteeksi. (Räsänen & Saari 2011, 10.)

Reitti käydään läpi ensin kartalla ennen kuin siirrytään maastoon tarkastelemaan muodostunutta reittiä. Kartalta voidaan huomioida erityiset kohteet ja maaston muodot. Seuraavaksi käydään reitti itse maastossa läpi. Arvioinnin kohteena ovat rakenteelliset elementit aina opastuskylteistä parkkipaikkoihin. Kun reitti on selvillä, pystytään tekemään luontokartoitus. Luontokartoituksessa nimensä mukaan selvitetään suunnitellun reitin luonnon erityisominaisuuksia ja

ilmastoa. Lisäksi tarkastelussa ovat maasto, ympäristövaikutukset, paikallishistoria ja kulttuurilliset arvot. Alueella voi olla monia historiallisia paikkoja ja myös geologisesti merkittäviä paikkoja. Luontokartoituksen ja reittilinjauksen kaikki tärkeät kohteet pystytään sijoittamaan kartta-aineistoon. Luontokartoituksen kautta saatuja tietoja voidaan hyödyntää opastauluissa ja kaikessa markkinointimateriaalissa. (Räsänen & Saari 2011, 21–22.)

Eeva Karjalainen (2001, 182–183) on pohtinut maiseman toimivuuden, miellyttävyyden ja vetovoimaisuuden kannalta tärkeitä tekijöitä. Karjalainen painottaa maiseman sisäisen monimuotoisuuden tärkeyttä. Ympäristön vaihtelut luovat viihtyvyyttä, aktiivisuutta ja helpottavat ajan ja paikan tajua. Yksitoikkoisessa ympäristössä ihminen tylsistyy helposti. Vaihtelevuuteen kuuluu erilaisten metsikköjen vuorottelu ja avoimien maisemien esiintyminen. On tärkeää huomioida seudun historia, ”paikan henki” sekä tyypilliset luonnonpiirteet, sillä niillä saadaan luotua vaihtelua ja mielenkiintoa. Vesien ja kallioperän muodot voivat kiehtovia katseenvangitsijoita. Myös yksittäiset puut tai näköalapaikat antavat elämyksiä monelle kulkijalle. Vetovoimaisuutta lisäävänä tekijänä Karjalainen näkee esimerkiksi korkeusvaihtelut sekä kulttuurihistoriallisesti tai luonnonsuojelullisesti merkittävät kohteet.

Vaellusreittien suunnitteluoppaan mukaan, reitin suunnittelussa tulisi huomioida virkistyskäytön muoto ja luontoon kohdistuvat vaikutukset. Maaston rakenne, kasvillisuus ja virkistäytymismuoto vaikuttavat pitkälti siihen, miten haitallista virkistyskäyttö on ympäristölle. Sijoittamalla rakenteet lähelle toisiaan kulumista ei tapahdu niin suurella alueella. Reitin varrella sijaitsevat kodat ja rakennukset voivat vaikuttaa muun muassa lintujen pesintään, joten rakennusten sijoittamisen suunnittelu on tärkeää. Reitin pohjakin kuluu ajan myötä ja pinnoitteet on syytä huoltaa ajallaan, sillä juurakot nousevat helposti esiin, mikä taas vaikeuttaa liikkumista. Ilman pinnoitetta kasvillisuus ja rakenteet kärsivät. (Räsänen & Saari 2011, 16, 22.)

Suunnittelussa tulee ottamaan huomioon myös tulevaisuus ja se, kuinka maisema säilytetään ennallaan. Jotta luonto ei roskaantuisi ja kaikkien retkeilijöiden kokemus olisi onnistunut, wc:t, nuotiopaikat ja roskapöntöt vaativat säännöllistä huoltoa. Nuotiopaikalla on aina tarpeeksi puita saatavilla, sillä ilman niitä reitillä

kulkijat katkovat nuotiopuut ympäröivästä maastosta. Retkeilijät vaikuttavat omalta osaltaan viihtyisän ympäristön luomiseen ja retkeilijöiden omalla vastuulla on huolehtia tuomansa roskat pois läheisiin ekopisteisiin. Metsähallituksen kokemuksen mukaan jätevalistus on edesauttanut puhtaan ympäristön säilyttämisessä. Reitin suunnittelijoiden kannattaa harkita jäteopasteiden sijoittamista reitille. Tyytyväisyyskyselyjä kannattaa tehdä säännöllisesti, jotta reitti saadaan pidettyä hyvässä kunnossa ja mielekkäänä. Reitin suunnitteluvaiheessa voidaan jo huomioida, mihin pysyvät vastauslaatikot voidaan sijoittaa. (Räsänen & Saari 2011, 16, 22, 24–25.)

3 Tutkimuksen toteutus

3.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmät antavat järjestelmällisen toimintatavan aineiston hankkimiseksi ja analysoimiseksi. Menetelmän valinta on sikäli tärkeää, että se määrittelee millaista tietoa tutkimus antaa. Aineistonkeruutavan ja analyysikeinojen tulee siis nivoutua yhteensopiviksi teoreettisten lähtökohtien kanssa. Herajärven Kierroksen kävijätutkimus suoritettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Tälle tutkimustavalle on ominaista määrien jakaumien, muutoksien ja erojen tarkastelu. Tavoitteena on saada tietoa niin suuresta määrästä, että tutkimus voidaan yleistää ja ryhmien ja tilanteiden väliltä voidaan havaita eroja. (Ronkainen, Pehkonen, Lindblom-Yläne & Paavilainen 2011, 45, 46, 83, 85.)

Aineisto käsitellään numeroina ja saatetaan havaintomatriisimuotoon. Määrät ja muutokset muutetaan tunnusluvuiksi ja analysointi tapahtuu tilastollisesti. Kuten Herajärven Kierroksen tutkimuksessa, tutkittava ilmiö jaettiin mitattaviksi osioiksi kyselylomakkeen kysymysten avulla. Muuttujien ja niiden luokkien takana olevat merkitykset muutetaan luvuiksi. Esimerkkinä meidän kyselystämme, vastaajat saivat arvioida palveluja ja rakenteita. Nämä eri palvelut ja rakenteet jaettiin omiksi kohdikseen, kuten tiet, polkuviihtotukset ja niin edelleen. Vastaajat saivat arvioida nämä kohdat Likertin-asteikolla 5–1, ”erittäin hyvästä” ”erittäin huonoon”. Kysymyksissä saadut vastaukset muutetaan muuttujiksi ja niille anne-

taan arvot. Lomakkeessa vastausvaihtoehtojen on oltava helposti ymmärrettäviä, jotta vastaaminen on mielekästä. Vastaukset siirretään havaintomatriisiin, missä jokaisen vastaajan vastaukset ovat omalla rivillään. Tilastollisen analysoinnin haasteena on tutkittavan ilmiön tunteminen niin hyvin, että tutkija pysyy löytämään selittäviä ja välittäviä yhteyksiä. (Ronkainen ym. 2011, 80, 83–86.)

Metsähallituksen oppaassa, ”Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas”, suositellaan otokseen poimittavaksi yli 15-vuotiaita vastaajia, sillä kävijöiden tulisi ymmärtää kaikki kysymykset. Lisäksi haastatteluissa vaaditaan alle 15-vuotiailta vanhempien suostumus. (Kajala, Almik, Dahl, Dikšaité, Erkkonen, Fredman, Jensen Søndergaard, Karoles, Sievänen, Skov-Petersen, Vi-stad, & Wallsten 2009, 62, 63.) Alussa tavoitteenamme oli saada 150 vastausta. Suunnitelmaseminaarimme jälkeen laskimme tavoitteemme 100 vastaukseen. Tiedustelimme Metsähallituksen suunnittelijalta Auvo Sapattiselta (2012) Herajärven Kierroksen kävijämääriä viime vuosilta. Kävijämäärät perustuvat kahden laskurin tuloksiin, joista toinen sijaitsee reitin pohjoisosassa ja toinen laajennusosuudella. Kävijämäärä on kasvanut vuosi vuodelta. Vuonna 2008 kävijöitä oli 2100, vuonna 2009 reitillä vieraili 2800 kävijää. Vuonna 2010 kävijöitä oli 3500 ja vuonna 2011, jolloin kyselymme toteutettiin, oli käyntikertoja noin 3800. Laskurien osoittama käyntimäärä ei suoraan kerro sitä kuinka moni kulkijoista on todellisuudessa kiertänyt koko reitin, sillä reitin voi aloittaa useasta eri kohdasta ja reitti on pitkä.

Uskoimme tavoittavamme 100 kävijää. Tarkoituksenamme oli suorittaa ohjatut kyselyt satunnaisotanta menetelmällä, eli kaikki keruupisteiden ohittavat otetaan mukaan tutkimukseen, kunhan tutkimuksen suorittaja on vapautunut edellisestä kyselystä. Kaikkia kävijöitä ei voi kuitenkaan saada otokseen, sillä osa kävijöistä voi ohittaa paikan sillä aikaa kun aineistonkerääjä on suorittamassa toista kyselyä. (Kajala ym. 2009, 63.) Ruuhkaongelmia keruupisteillämme ei muodostunut ja otimme kyselymme mukaan kaikki, jotka sautuivat ohittamaan keruupaikamme.

3.2 Tutkimuksen luotettavuus

Validiteetilla tarkoitetaan sitä, miten hyvin tutkimus kuvaa tutkittavaa asiaa. Validiteetti huomioi, onko tutkimuksessa saatu vastauksia siihen, mitä on ollut tarkoitus tutkia eli tutkimuksen pätevyyttä. Tutkimuksessa muodostuvat käsitteet tulisi olla aineiston perustelemia. Validiteetti voidaan jakaa sisäiseen validiteettiin eli tutkimuksen sisällön loogisuuteen ja johdonmukaisuuteen, ja ulkoiseen validiteettiin eli tulosten yleistettävyyteen, jolloin tuloksia voidaan hyödyntää muissa yhteyksissä. *Reliabiliteetti* keskittyy taas mittaukseen ja kuinka tarkasti se on toteutettu. (Ronkainen ym. 2011, 130–131.)

Pyrimme selvittämään kävijätutkimuksen avulla, että mitä mieltä retkeilijät ovat reitin palveluista, maisematekijöistä ja kehittämistarpeista. Alussa tavoitteenamme oli saada 100 vastausta, mutta ajan kuluessa kävi selväksi, ettei vastauksia tavoittelemaamme määrää. Vastauksissa alkoi kuitenkin esiintyä toistuvuutta, joten 79 vastausta voi pitää kohtalaisena vastaus määränä. Metsähallituksella on vuosien kokemus kävijätutkimusten teosta kyselylomakkeiden avulla. Analysoimme vastaukset tilasto-ohjelman avulla, jota käytetään usein tämän kaltaisten tutkimusten teossa. Osasimme ennakoida, että tarkoista ohjeista huolimatta vastauksiin voi muodostua virheitä. Pyrimme tekemään lomakkeesta kuitenkin loogisesti etenevän ja ymmärrettävän kokonaisuuden. Tapa, jolla asettelimme kysymykset, toivat meille vastauksia kaivattuihin aiheisiin. Tutkimustamme pystytään vertaamaan muihin samankaltaisiin tutkimuksiin ja lisäksi lomakepohjaamme voidaan käyttää tulevaisuudessa samanlaisten tutkimusten tekemiseen.

Tämänkaltaisissa tutkimuksissa tulee Ronkainen ym. (2011, 126–127) mukaan huomioida eettisyys, hyvät toimintatavat ja lainsäädäntö. Aineiston keruu ei ole hyväksyttävää, jos se tehdään aineistoa tutkittavien tietämättä. Tutkittavien tulee saada tietää mistä tutkimuksessa on kyse ja päättää sitä kautta haluavatko he vastata kyselyyn vai ei. Tutkimuksessa tulee huomioida, ettei tutkittaville aiheudu aineiston keruun takia haittaa tai vahinkoa. Tutkimuksen toteuttamisen kannalta on hankittava myös tarvittavat lausunnot ja luvat. Henkilötietojen kannalta on tärkeää hävittää turha aineisto.

Kyselylomakkeessamme on heti alussa esitelty, mihin tutkimuksemme liittyy ja vastaajat ovat saaneet oman tahtonsa mukaan päättää vastaatko he kyselyyn. Vastaajat pysyvät tutkimuksessamme anonyymeina, sillä emme tarvitse tarkkoja henkilötietoja. Kyselyssämme ei kysytty arkaluontoisia asioita, joten vahinkoa tai haittaa kyselyyn vastaamisesta ei vastaajille muodostunut. Pidimme huolen myös tutkimuksen kannalta tärkeistä luvista. Kysyimme Metsähallitukselta luvan heidän kävijäkysely mallien hyödyntämisestä meidän kyselymme suunnittelussa ja saimme luvan. Saimme luvan paikallisilta yrityksiltä kyselymme jakamiseen.

3.3 Kysely

Tutkimuksemme eteni nopeasti suunnitelmaseminaarimme jälkeen. Aloitimme kyselyn teon siitä lähtökohdasta, että toteutamme kyselyn ohjattuna kyselynä, sillä kyselystä muotoutui laaja, mikä toi samalla haastetta täytettävyyden suhteen. Ajanpuutteen vuoksi keskityimme suunnittelemaan lomakkeen pelkästään suomeksi, joten se kohdentui pelkästään suomenkielentaitoisille. Metsähallituksella on kokemusta monien vuosien varrelta kävijäkyselytutkimusten suorittamisesta ja saimme heiltä luvan käyttää heidän kyselypohjaansa oman kyselymme suunnitteluun. Muokkasimme Metsähallituksen pohjaa omaan tarkoitukseemme sopivammaksi. Metsähallituksen Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas, antoi monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja kysymysten asettamiseksi ja valitsimme niistä tähän kyselyyn mielestämme sopivimmat.

Teimme yhteistyötä Kiviniemen luontotilan, Nevalan perinnetilan ja Luontokeskus Ukon toimijoiden kanssa, kun suunnittelimme keruuajankohtia etukäteen. Katri hoiti pääasiassa yhteydenpidon sähköpostitse yrittäjien ja muiden Herajärven Kierroksen asiantuntijoiden kanssa, sillä päädyimme siihen, että nopein ja yksinkertaisin tapa on, että olemme heihin aina yhteydessä samasta sähköpostista. Jyrki Suikkanen, Nevalan perinnetilan omistaja, antoi kysymysehdotuksia kyselyä varten asioista, jotka hänen mielestään olivat aiheellisia selvittää, kuten roskattomaan retkeilyyn suhtautuminen. Kolin oppaalta, Ilmari Martikaiselta, saimme myös apua kyselyn suunnitteluun. Hän osasi kertoa, mitkä vierailukoh-

teet kannattaa huomioida kävijäkyselyssä ja mitkä jättää pois. Hän ehdotti kysymään retkeilijöiden mielipidettä Herajärven Kierroksesta verrattuna retkeilijöiden aiempiin retkeilykokemuksiin. Martikainen vahvisti, mitkä ajankohdat olisivat sopivia tavoitella retkeilijöitä syksyaikaan ja otimme hänen neuvonsa huomioon.

Heinäkuun ajan työstimme kyselyä, Reiteistä Traileiksi -hankkeen projektipäällikön, Anne-Mari Tiaisen kanssa. Kyselyn muovailemiseen meni paljon aikaa. Testasimme kyselyämme 16.7.2011 järjestetyssä Herajärven Kierroksen laajennusosan avajaisissa, joka järjestettiin Rykiniemen nuotiopaikalla. Metsähallituksen kävijäseuranta oppaassa suositellaan testaamaan lomaketta alueen tuntevalla henkilöllä sekä kyselyitä aiemmin tehneellä henkilöllä. Mielellään kyselyä kannattaakin testauttaa itse paikan päällä vähintään kymmenellä hengellä. (Kajala ym. 2009, 66.) Yleisötilaisuuteen osallistui noin 20 henkeä. Joukossa oli niin maanomistajia, yrittäjiä kuin lomalaisia. Testasimme lomakkeemme kuudella henkilöllä, mikä oli mielestämme sopiva määrä, sillä testaajat olivat metsä- ja matkailualan ammattilaisia. Pystyimme testissä arvioimaan kyselyn täyttämiseen kuluvaan aikaan ja saimme suoraa palautetta korjattavista seikoista. Testaajat totesivat kyselyn olevan liian pitkä, ja kysymyksistä toivottiin selvempiä. Palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää arvioiva kysymys koettiin liian vaikeaksi ja monimutkaiseksi. Vastaajalla meni pitkään hahmottaakseen, kuinka kysymykseen vastattaisiin oikealla tavalla. Samoin käsitteiden käyttöön kaivattiin muutosta. Eräässä kysymyksessä pyydettiin arvioimaan odotusten täyttymistä luonnonympäristön, maisema-arvojen, harrastusmahdollisuuksien sekä reitin ja rakenteen suhteen. Luonnonympäristö ja maisema-arvot koettiin samana, eikä niiden välillä tässä kysymyksessä koettu olevan eroja. Testaajien kommenttien pohjalta poistimme kysymyksiä ja yksinkertaistimme palvelu, rakenne ja ympäristö kysymystä. Koska luonnonympäristö ja maisema-arvot koettiin samana, poistimme maisema-arvot vaihtoehtoista.

3.4 Kyselyn eteneminen ja haasteet

Testauksen jälkeen tulimme toimeksiantajan kanssa siihen tulokseen, että lomake olisi saatava jakeluun myös paikallisiin yrityksiin (liitteet 1 & 2). Avajaisten jälkeen olimme yhteydessä paikallisiin yrityksiin ja saimme kaikilta myöntävän

vastauksen kyselyn toimittamisesta jakelua varten. Emme tarvinneet tietoa retkeilijöiden rahankäytöstä, sillä tätä seikkaa oli tiedusteltu jo Kolin kävijätutkimuksessa 2009. Retkeilijöiden mielipiteitä retkeilypalveluiden maksullisuudesta haluttiin kuitenkin selvittää kyselyssämme. Teimme yhteistyötä Joonas Härkösen kanssa, sillä hän suunnitteli samaan aikaan käyttäjäpalautteen nettikyselynä. Saimme hyödyntää hänen nettikyselyn palvelumaksukysymystä, jossa retkeilijöiltä tiedusteltiin, kuinka paljon he ovat valmiita maksamaan palvelumaksuja reitin ylläpidon, opastusmateriaalin ja maisemien säilyttämisen kannalta. Heinäkuun lopulla teimme viimeiset muokkaukset kyselyyn, joten meillä oli kaksi eri lomakeversiota jaossa. Analysoimme nämä versiot erikseen. Uuteen versioon lisäsimme kysymyksen roskattomasta retkeilystä eli siitä miten innokkaita retkeilijät ovat liikkumaan luonnossa siten, että he kuljettavat tuomansa jätteet myös pois. Lisäsimme kysymyksen, koska paikallinen yrittäjä halusi tietoa, kuinka valmiita ja kiinnostuneita ihmiset ovat toteuttamaan roskatonta retkeilyä. Lisäsimme mobiiliopastuskysymykseen lisää vaihtoehtoja, sillä kaikille vastaajille ei välttämättä tule mieleen, mitä informaatiota mobiiliopastuksena olisi mahdollista saada.

Teimme Kolille yhteensä kuusi aineistonkeruu- ja täydennysmatkaa, 22. ja 27. heinäkuuta, sekä 5., 10., ja 27. elokuuta. Kävimme noutamassa viimeiset vastaukset 30. lokakuuta 2011. Koko tänä aikana lomakkeet olivat jaossa yhteistyöyrityksissämme. Teimme keruumatkoja Herajärven Kierrokselle niin aamu- kuin ilta-aikaan sekä arkipäivinä kuin myös viikonloppuisin. Vaihdoimme keruaikoja, sillä retkeilijät saattavat olla reitillä liikkeellä mihin aikaan tahansa. Emme enakkoon tienneet mihin kellon aikaan retkeilijöitä olisi enimmillään liikkeellä. Keruupaikkamme sijaitsivat Kiviniemen laavulla ja Rykiniemen nuotiopaikalla. Kun aineistoa ei kertynyt toivotulla tavalla omilla keruumatkoillamme, jätimme lopulta kyselyn jakamisen kokonaan paikallisten yritysten varaan. Jatkoimme keruaikaa lokakuun loppuun, jotta saimme tarpeeksi suuren aineiston analysoitavaksi. Vastauksia kertyi yritysten kautta oikein hyvin ja iso kiitos koko kyselyn onnistumiselle kuuluu heille. Eniten vastauksia saimme Kiviniemen luontotalta ja Nevalan perinnetilalta. Luontokeskuksesta vastauksia saatiin aina muutama vastauslomake tasaiseen tahtiin. Seurasimme aktiivisesti Kolin tapahtumia, jotta olisimme voineet mahdollisesti viedä lomakkeitamme myös niihin

jaettavaksi. Joensuun Jääkarhut, avantouintikerho, järjesti retken Herajärven Kierrokselle ja saimme heidän kauttaan muutaman vastauksen.

Emme sattuneet retkeilijöiden kanssa samaan aikaan paikalle. Yhteistyöyrittämme mukaan reitillä oli kuitenkin normaaliin tapaan kulkijoita, joten ongelma oli varmasti meidän ajoituksessa ja osin keruupäivissäkin. Vastausten saaminen olisi ehkä vaatinut sitä, että olisimme olleet paikalla yön yli. Näin olisimme olleet paikalla myöhään illalla ja varhain aamulla valmiina haastattelemaan retkeilijöitä. Tällöin olisi pitänyt huomioida tietysti tahdikkuus, ettemme olisi häirinneet aikaisin aamulla lähteneitä tai myöhään saapuvia retkeilijöitä. Uupunut retkeilijä ei ole välttämättä innokas heti pysähtyttyään vastaamaan reittiin liittyviin kysymyksiin. Haasteena Herajärven Kierroksella on, että reitin voi aloittaa monesta eri paikasta, joten on vaikeaa tavoittaa koko reitin kulkeneet retkeilijät.

Vuonna 2009 julkaistu Metsähallituksen opas, ”Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas”, antoi meille monipuolisesti vinkkejä, mitä meidän kannatti huomioida kyselyssämme. Ohjeissa suositeltiin keruupäiväkirjan käyttöä, koska päiväkirjan avulla pystytään helposti kuvaamaan keruukertaa: säätilaa, ryhmien kokoa, keruun kestoa, kävijöiden kulkusuuntaa, kävijöiden määrä, kieltäytyjien lukumäärä ja syyt sekä haastattelijöiden omia havaintoja keruun etenemisestä. Näiden tietojen avulla olisi mahdollista arvioida kuinka aineiston edustavuus onnistui. (Kajala, ym. 2009, 74.) Hylkäsimme päiväkirjan käytön, koska vastauksia ei keruukerroillamme tullut kuin kerran. Koimme, että päiväkirjan pito oli hyödytöntä. Sateet yllättivät vain kaksi kertaa keruukerroillamme, muuten säät olivat suosiolliset. Ne kävijät, joilta pääsimme henkilökohtaisesti keräämään palautteen, vastasivat kyselyyn mielellään. Ainoat kyselystä kieltäytyjät olivat niin alussa reittiä, etteivät pystyneet vielä arvioimaan reittiä. Keruukertamme kestivät noin 6-8 tuntia.

Oppaassa nostetaan esille haastattelijan työskentelytapa. Haastattelijan olemus ja käyttäytyminen voivat vaikuttaa haastateltavaan ärsyttävästi ja siten myös vastauksiin (Kajala ym. 2009, 55). Toimimme iloisella, ystävällisellä asenteella ja paikalle sattuneet retkeilijät keskustelivat aina kanssamme mielellään, joten emme kokeneet, että työskentelyasenteemme olisi karkottanut vastaajia. Oppaassa huomioidaan myös kyselyn ajankohta. Kävijät pystyvät antamaan katta-

vammat vastaukset myöhäisemmässä vaiheessa retkeään. Ihanteellista olisi tietysti haastatella heitä retken lopussa, mutta ongelmana voi olla kiireinen lähtöaikataulu ja näin haastateltavat eivät ehdi keskittyä tarpeeksi hyvin kysymyksiin. Keruupaikaksi suositellaan valitsemaan retkeilijöille luonnollinen pysähdyspaikka. (Kajala ym. 2009, 63.) Paikat jotka valitsimme, olivat luonnollisia pysähdyspaikkoja. Kiviniemen luontotilalla keruupaikkamme oli laavu, mutta liikuimme Kiviniemen pihapiirissäkin, ja sieltä onnistuimme kerran tavoittamaan retkiporukan. Toinen keruupaikkamme oli Rykiniemen nuotiopaikalla.

4 Tulokset

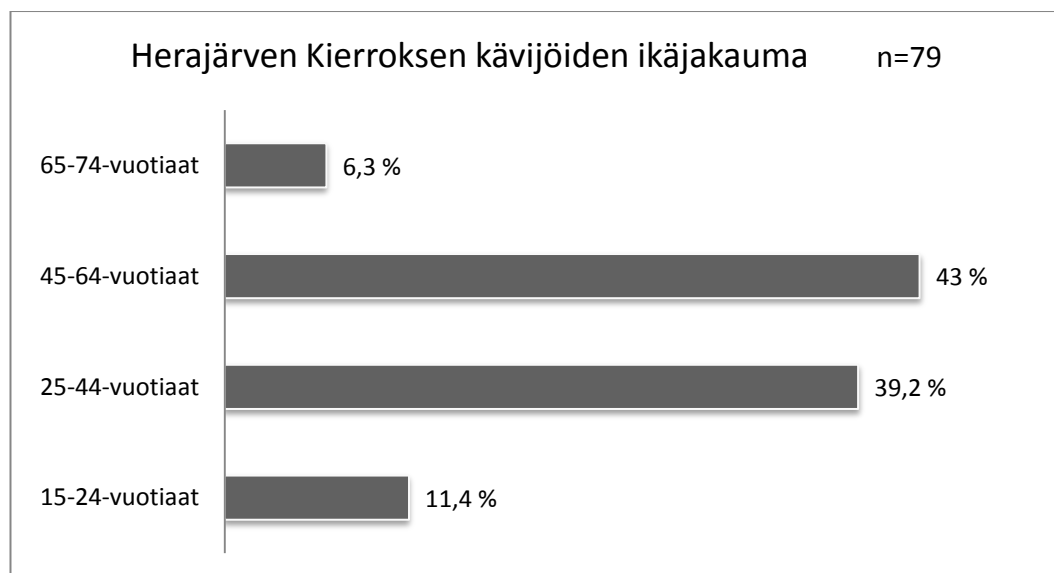
4.1 Kyselyn ja vastaajien taustatiedot

Hyväksyttäviä vastauksia kertyi 79 kappaletta. Jouduimme hylkäämään 10 vastausta. Keräysaikamme ei pitänyt sisällään alueella tärkeänä pidettyä kevätsezonkia. Mikäli kysely olisi toteutettu keväämmällä, olisi mukaan saatu todennäköisesti koululaisryhmiä, joista olisi saanut lisää vastauksia. Kyselystämme oli jaossa kahta eri versiota, ks. liite 1 ja 2. Analysoimme versiot erikseen, sillä kysymysten asettelussa oli eroja ja uuteen versioon lisäsimme vielä kysymyksiä. Katri analysoi uuden version vastaukset ja Tiina vanhemman version vastaukset. Karsimme pois lomakkeet, joissa oli ollut kahden vastaajan vastaukset. Osa lomakkeista oli vajavaisesti täytetty ja esimerkiksi monivalintakysymyksissä oli jätetty liian monta kohtaa vastaamatta. Kolin kävijätutkimuksesta käy ilmi, että 71,6 prosenttia kävijöistä saapui muualta kuin Pohjois-Karjalasta. (Metsähallitus 2011).

Kaikista 79 vastaajasta 53,2 prosenttia oli naisia ja miehiä 46,8 prosenttia, joten vastaukset jaottuivat tasaisesti naisten ja miesten kesken. Teimme ristiintaulukointi arvioita, mutta merkittäviä eroja naisten ja miesten kesken vastausten suhteen ei kuitenkaan löytynyt. Jaoimme vastaukset maakuntien mukaan, tällä tavoin pyrimme saamaan kokonaisvaltaisen kuvan vastaajien asuinpaikoista. Pohjois-Karjalasta saapui eniten retkeilijöitä reitille. Heidän osuutensa oli 30,4 prosenttia. Seuraavaksi sijoittui Uusimaa, mistä saapui 22,8 prosenttia vastaa-

jista. Pohjois-Savosta saapui 13,9 prosenttia vastaajista. Keski-Suomesta ja Varsinais-Suomesta saapui molemmista 8,9 prosenttia vastaajista. Etelä-Savosta oli 5,1 prosenttia vastaajista. Pirkanmaan, Kanta-Hämeen, Pohjois-Pohjanmaan, Lapin ja Etelä-Karjalan maakunnista sekä Suomen ulkopuolelta vastaajien osuudet jäivät alle kolmen prosentin. Merkittävin huomio on, että 69,6 prosenttia vastaajista saapui Pohjois-Karjalan ulkopuolelta.

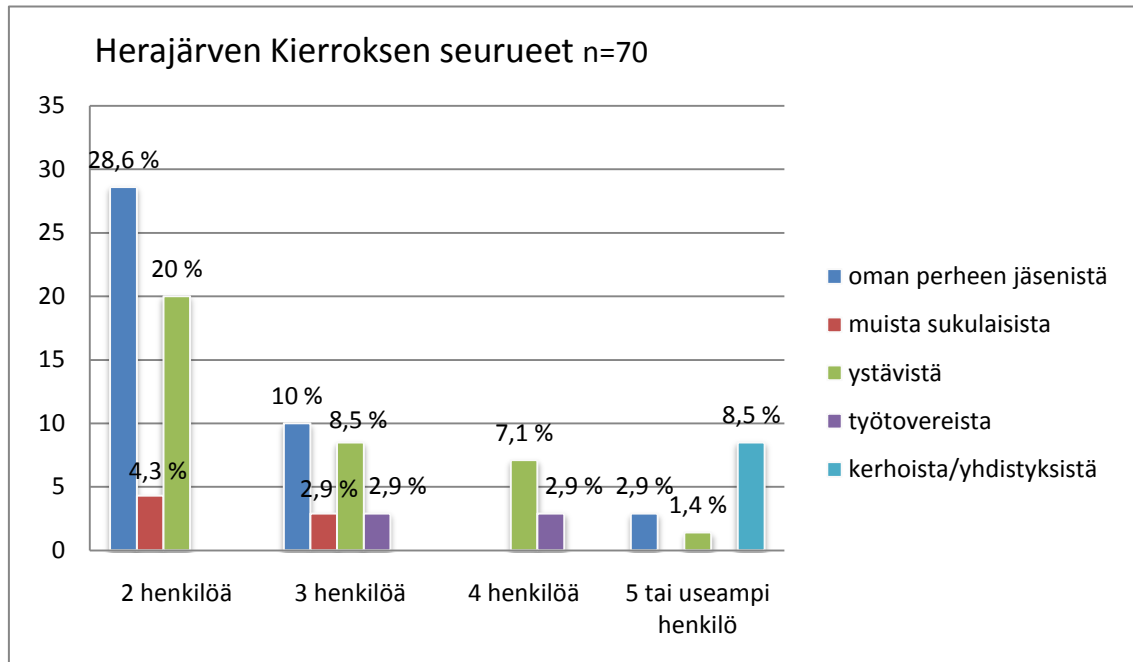
Ikäjakaumaltaan kävijät ovat olleet keski-ikäisiä ja keski-ikäni ylittäneitä (kuviot 3.). Suurin osuus oli 45–64-vuotiaat, 43 prosenttia ja seuraavaksi suurin osuus oli 25–44-vuotiaat, 39,2 prosenttia. Ristiintaulukoimme kävijöiden iän useissa kysymyksissä, mutta tässäkin tapauksessa suuria eroavaisuuksia eri ikäryhmien kesken ei löytynyt. LVVI-tutkimuksissa on tarkasteltu suomalaisten ulkoiluharrastuksia ikäryhmittäin vuosina 2000 ja 2010. LVVI tutkimuksen mukaan retkeily ja erävaellus ovat 15–24-vuotiaiden ja 25–44-vuotiaiden suosiossa. Meidän tutkimuksessamme 25–44-vuotiaiden osuus on melko suuri, mutta vastaavasti nuoria vastaajia meillä on vähemmän. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa 45–64-vuotiaiden osuus on myös huomattavan suuri, kun taas LVVI-tutkimuksessa heidän osuutensa ei ollut kovin suuri.

Kuvio 3. Herajärven Kierroksen kävijöiden ikäjakauma. n=79.

Kuten kaaviosta käy ilmi (kuviot 4.), oli suosituin muoto matkustaa kaksin, oman perheen kesken, tästä voitaneen päätellä että liikenteessä oli usein pariskuntia. Tähän kysymykseen vastasi yhteensä 70 retkeilijää, eli 88,6 prosenttia. Oman perheen jäsenistä koostuvia seurueita oli kaiken kaikkiaan 41,5 prosenttia. Täs-

sä ryhmässä kahden hengen seurueita oli 28,6 prosenttia. Kolmen hengen ryhmiä oman perheen kesken oli liikenteessä 10,0 prosenttia. Neljän hengen perheryhmiä ei ollut ollenkaan liikkeellä. Sen sijaan viiden tai useamman hengen perheseurueita oli liikkeellä 2,9 prosenttia.

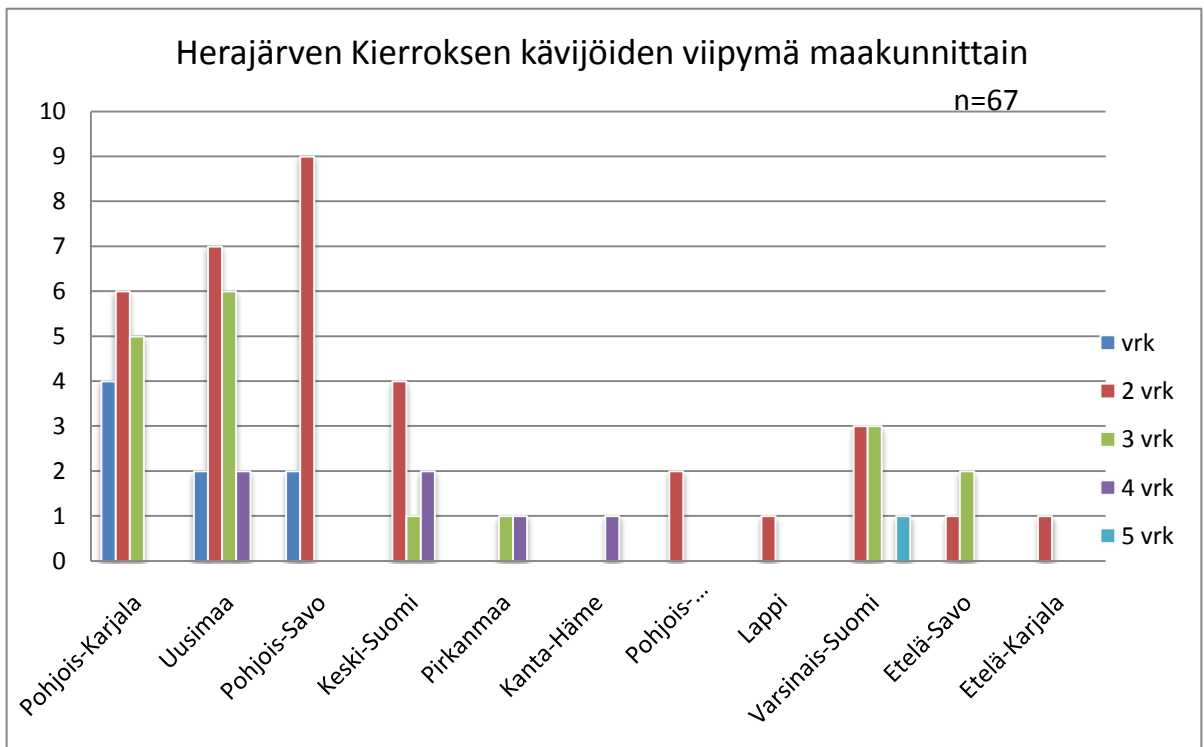
Kuvio 4. Herajärven Kierroksen seurueet.

Ystävistä koostuvia ryhmiä oli useita. Kaiken kaikkiaan erilaisia ystäväryhmiä oli liikkeellä 26 kappaletta eli 37 prosenttia. Kahden hengen ystäväporukoita oli 20 prosenttia ja kolmen hengen ryhmiä oli 8,5 prosenttia. Neljän hengen ystäväporukoita oli 7,1 prosenttia ja viiden hengen ystäväporukoita oli 1,4 prosenttia. Muiden ryhmien osuudet olivat pieniä. Muista sukulaisista koostuvia ryhmiä oli 7,2 prosenttia, työtovereista koostuvia 5,8 prosenttia ja kerhoista ja yhdistyksistä koostuvia oli 8,5 prosenttia. Ristiintaulukoimme seurueityyppejä eri taustamuuttujien kanssa eikä tuloksissa tullut esiin mitään merkittävää.

Koulutukseltaan suurin osa vastaajista oli korkeasti koulutettuja, sillä ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 36,7 prosenttia. Toinen vahva koulutustaso vastaajien keskuudessa oli opistotasoinen tutkinto, 30,4 prosenttia. Loput koulutustasoista olivat tasavertaisesti edustettuina.

4.2 Viipymä reitillä ja vierailukohteet

Kahden vuorokauden viipyjiä oli eniten, 50,7 prosenttia (kuvio 5.). Pohjoissavolaisten osuus oli 26,4 prosenttia, uusimaalaisten 20,6 prosenttia ja pohjoiskarjalaisten osuus oli 17,6 prosenttia, kahden vuorokauden kävijöistä. Seuraavaksi eniten tehtiin kolmen vuorokauden vierailuja, joiden osuus oli 26,7 prosenttia. Kolmen vuorokauden vierailuja tekivät uusimaalaiset ja pohjoiskarjalaiset. Emme kokeneet tarpeelliseksi analysoida kävijöiden viipymää tunneissa, koska selvästi enemmän oli useamman vuorokauden kävijöitä. Vain 18 kävijää oli ilmoittanut vierailunsa pituuden tunneissa, ja joskus kysymys oli käsitetty väärin. Yhdessä vastauksessa viipymä oli esimerkiksi esitetty sekä vuorokausissa, että tunneissa.

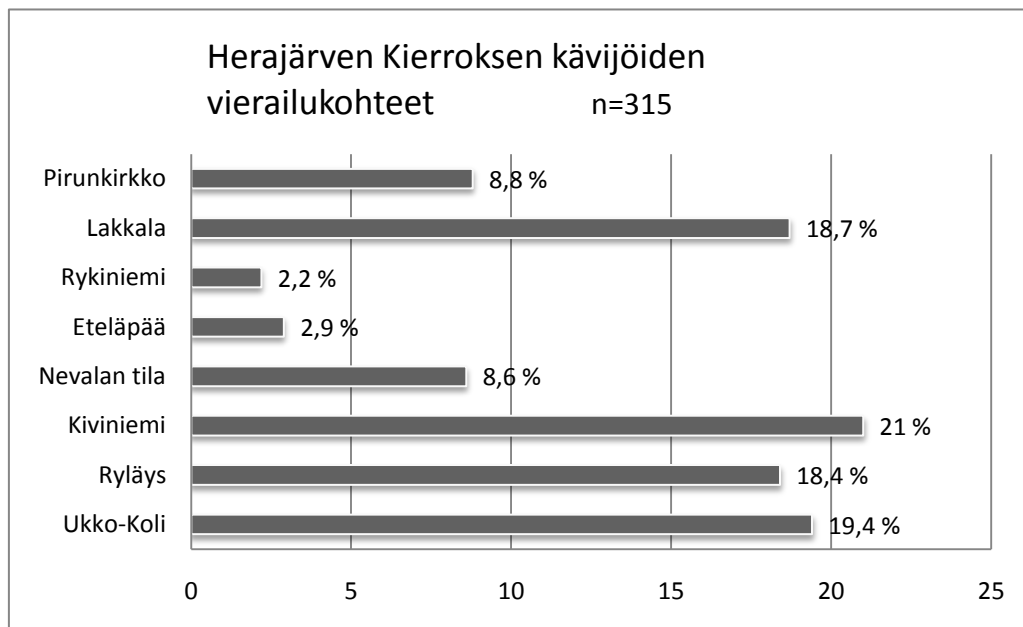

Kuvio 5. Herajärven Kierroksen kävijöiden viipymä maakunnittain.

Ylipuolet vastaajista, 69,6 prosenttia, oli kävellyt tai aikoi kävellä 40–49 kilometriä. Kävelykilometrien moodi, eli eniten esiintynyt luku oli 40 kilometriä. Tämä kertoo siitä, että laajennuksesta huolimatta useampi päätyi kiertämään vanhan Herajärven Kierroksen. Uskomme tähän vaikuttaneen sen, ettei monikaan tiennyt laajennusosasta ennen paikan päälle saapumistaan, monelle laajennusosalla ei tuntunut olevan juuri merkitystä. Tämä käy ilmi myöhemmässä vaiheessa. Aikaisemmin reitillä oli vierailut 36,7 prosenttia vastaajista. Kysymys oli hankala

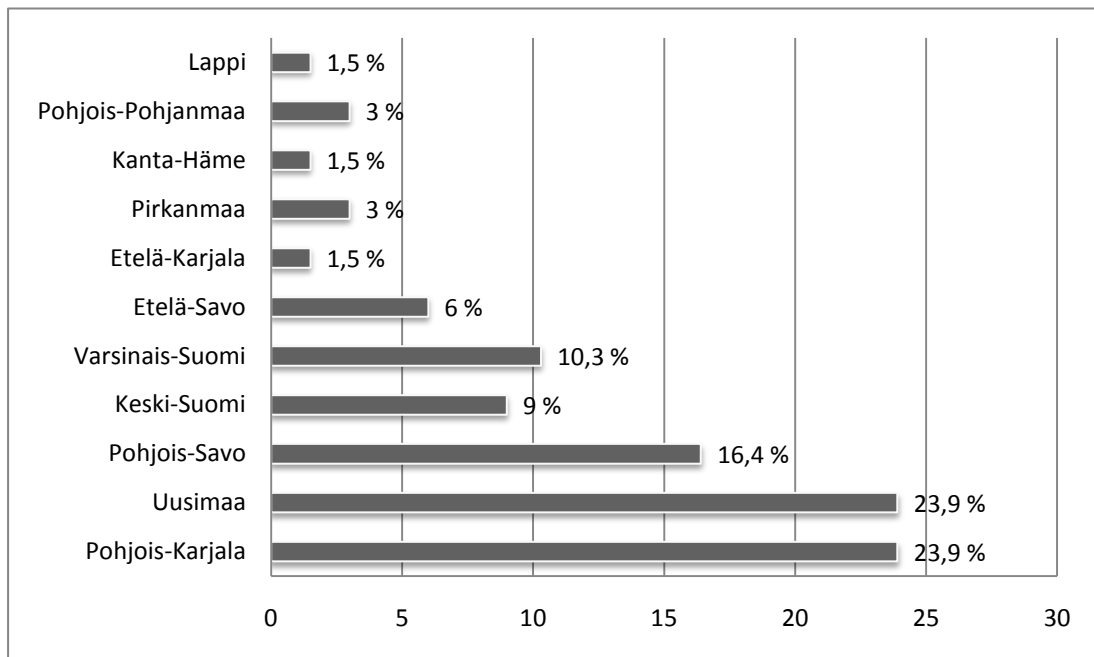
ja se oli ymmärretty välillä väärin. Esimerkiksi yhdessä vastauslomakkeessa vastaaja oli vastannut kyseiseen kysymykseen, vaikka olikin käymässä vastauksensa perusteella ensimmäistä kertaa. Vuodenaika kysymykseen oli sen sijaan vastannut 59,4 prosenttia vastaajista. Kesä ja syksy nousivat suosituimmiksi vierailuajankohdiksi. Kesällä vastaajista oli käynyt 38,3 prosenttia ja syksyllä 40,4 prosenttia.

Vierailukohteista suosituimmaksi nousi Kiviniemi (kuvio 6.). Ukko-Koli, Lakkala ja Ryläys olivat myös suosittuja kohteita. Rykiniemi ja Eteläpää jäivät heikoille, mikä ehkä kertoo epätietoisuudesta laajennusosuuden suhteen. ”Vanhat” kohteet ovat pitäneet suosionsa. Kysymyksessä oli monivalintakysymys, joten vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon.

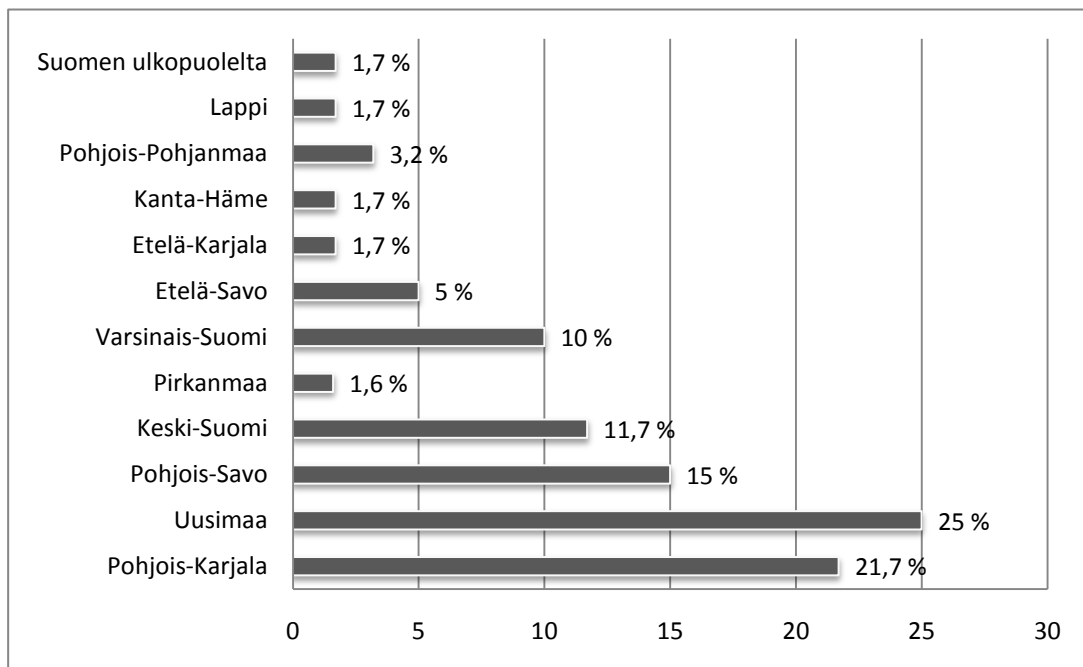
Kuvio 6. Herajärven Kierroksen kävijöiden vierailukohteet.

Kiviniemessä vieraili tai aikoi vierailla 67 kävijää eli 84,8 prosenttia kaikista kävijöistä (kuvio 7.). Asiaan saattoi vaikuttaa sekin, että lomakkeita oli jaossa Kiviniemen luontotilalla. Eniten kävijöitä Kiviniemen luontotilalle saapui Pohjois-Karjalasta, Uudeltamaalta ja Pohjois-Savosta. Tuloksista voidaan päätellä, että reitin tunnetuimmat paikat ovat pitäneet vielä suosionsa ja laajennusosuuden paikat eivät ole olleet vielä kävijöiden tiedossa. Eteläpää ja Rykiniemi ovat laajennusosuudella. Varsinkin reitin huiput ovat olleet kävijöiden suosiossa.

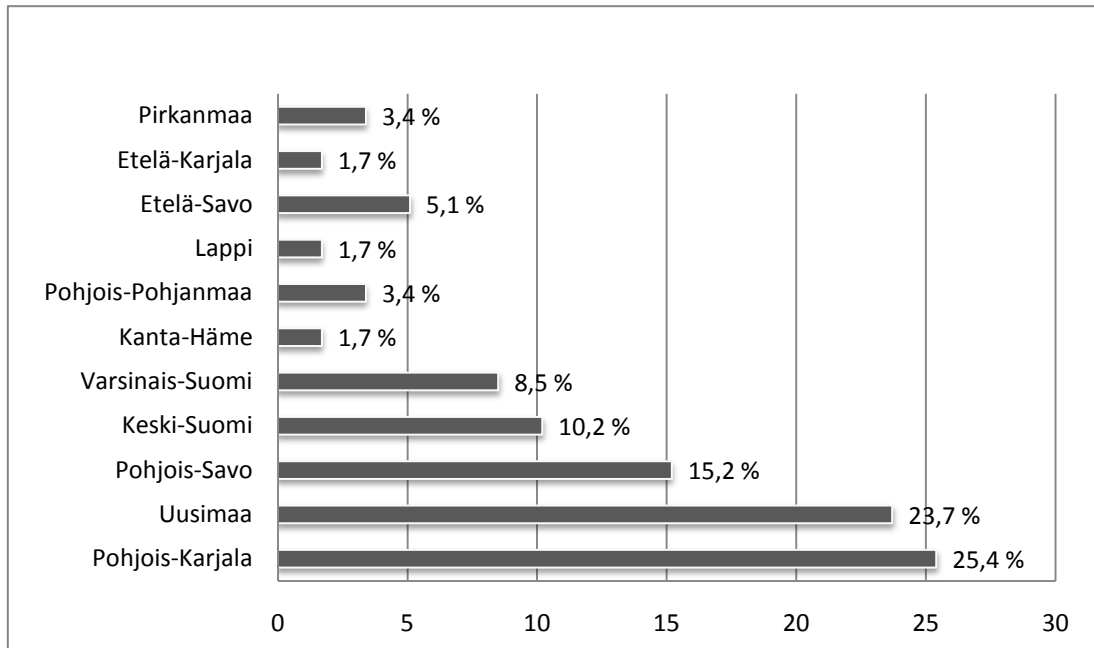
Kuvio 7. Ristiintaulukointi vastaajan asuinpaikka ja Kiviniemi n=67.

Ukko-Kolilla oli seuraavaksi eniten kävijöitä, 75,9 prosenttia (kuvio 8.). Eniten kävijöitä kohteeseen saapui Uudeltamaalta ja Pohjois-Karjalasta.

Kuvio 8. Ristiintaulukointi vastaajan asuinpaikka ja Ukko-Koli n=60.

Lakkalassa vieraili 74,7 prosenttia vastaajista (kuvio 9.). Kohde oli jälleen suosituin pohjoiskarjalaisten ja uusimaalaisten keskuudessa.

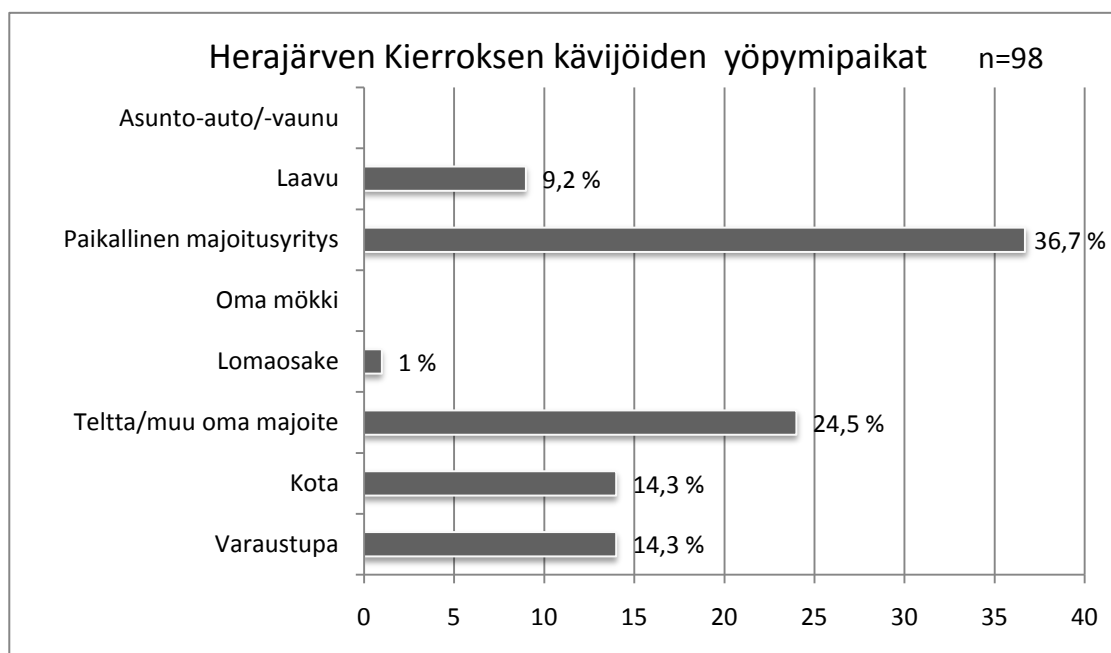
Kuvio 9. Ristiintaulukointi vastaajan asuinpaikka ja Lakkala n=59.

4.3 Saapuminen paikalle ja yöpymispaikat

Kyselylomakkeissa tiedustelimme, millä vaeltajat olivat saapuneet Herajärven Kierrokselle. Ylivoimaisesti suosituin kulkuneuvo oli henkilöauto. Henkilöautolla lähtöpaikalle oli saapunut 70 vastaajaa eli 88,6 prosenttia. Muita kulkuneuvoja olivat Kolin kimpptaksi ja tilausbussi. Halusimme tietää oliko Herajärven Kierros retkeilijöiden matkan pääkohde vai tulivatko he reitille sattumalta. Suurimmaksi osaksi Herajärven Kierrokselle on tultu juuri kierroksen itsensä takia. Yhteensä ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi Herajärven Kierroksen nimesi 81,0 prosenttia. Vastaajista 19,0 prosentille kierros oli yksi matkan suunnitelluista kohteista.

Suosituin yöpymispaikka oli paikallinen majoitusyritys, jonka valitsi 36,7 prosenttia vastaajista (kuvio 10.). Tämä johtunee siitä, että lomakkeita oli jaossa Kiviniemen luontotilalla ja Nevalan tilalla. Pääasiassa paikalliseen majoitusyritykseen kävijät saapuivat Pohjois-Karjalasta ja Pohjois-Savosta. Kummankin maakunnan osuus oli 22,2 prosenttia 36 vastaajasta. Uudenmaalaisten osuus paikallisessa majoitusyrityksessä majoittuneista oli

16,7 prosenttia. Teltta/muu oma majoitus oli suosittu majoitusvaihtoehto, sen valitsi kävijöistä 24,5 prosenttia. Etenkin Uudeltamaalta saapuneet suosivat telttamajoitusta, 33,3 prosenttia. Muista maakunnista saapuneet eivät erottuneet joukosta merkittävästi. Kävijät majoittuivat teltassa yleensä yhden yön. Kodassa majoittui etenkin Varsinais-Suomesta tulleet, heidän osuutensa oli 50 prosenttia. Kodassa kävijät yöpyivät useimmiten yhden yön. Varaustupa oli Uudeltamaalta tulleiden suosiossa, heidän osuutensa oli 42,9 prosenttia. Varaustuvassa majoittuneet olivat yleensä yhden yön. Laavu oli suosituin pohjoiskarjalaisten keskuudessa, heidän osuutensa oli 44,4 prosenttia. Oheisissa kuvaajassa on kuvattu yöpymispaikkojen käyttö tarkemmin.

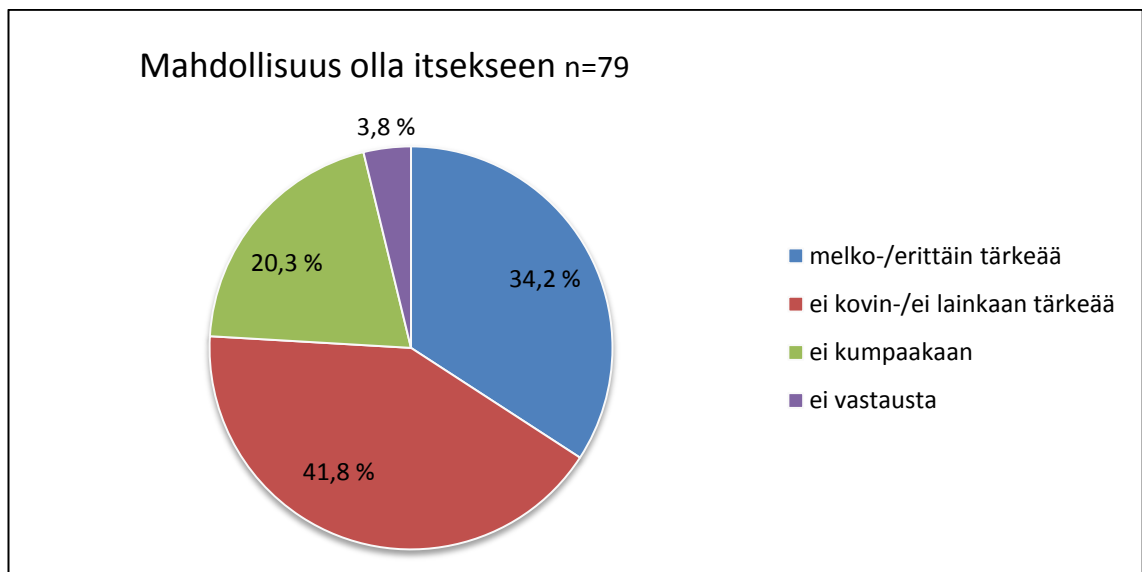

Kuvio 10. Herajärven Kierroksen kävijöiden yöpymispaikat n=98.

4.4 Laajennusosuus ja retken tärkeät tekijät

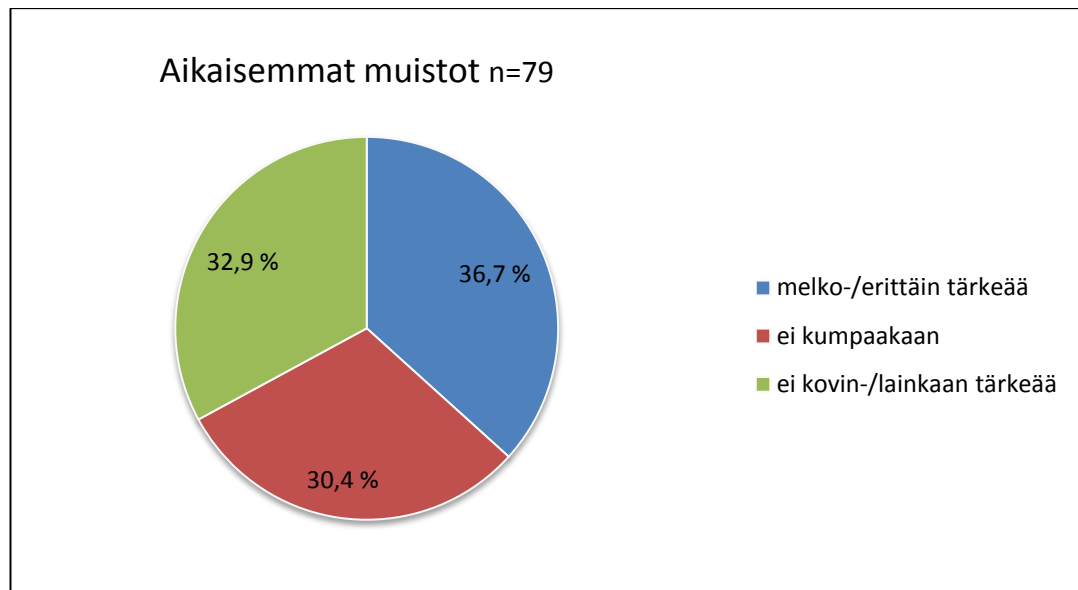
Kysyimme retkeilijöiltä, miten laajennus oli vaikuttanut heidän tämänkertaiseen retkeensä. Vastaukset olivat selkeitä, 55,7 prosentille laajennuksella ei ollut merkitystä. Vastaajista 20,3 prosenttia ei ollut tietoinen laajennuksesta. Laajennetun Herajärven Kierroksen halusi kokea 12,7 prosenttia. Syynä tähän oli varmaan osin se, ettei laajennusosan olemassa olosta ollut informoitu kesällä kovinkaan paljoa. Laajennusosan avajaiset olivat kuitenkin vasta 16.7.2011.

Pyysimme kävijöitä arvioimaan, mitkä teemat nousivat tärkeimmiksi heidän tämänkertaisen retkensä kannalta. Luontoelämykset ja maisemat koettiin lähes poikkeuksetta ”erittäin tärkeäksi” tai ”melko tärkeäksi”. Herajärven Kierroksen maisemien odotetaan siis olevan upeat ja luovan näin miellyttävän retkeilykokemuksen. Mahdollisuudesta olla itseksseen syntyi eroavaisuuksia (kuvio 11.). 43,3 prosenttia vastaajista koki mahdollisuuden olla itseksseen ”ei lainkaan tai ei kovin tärkeäksi”. 35,5 prosenttia vastaajista arvioi taas mahdollisuuden olla itseksseen ”melko tai erittäin tärkeäksi”. 21,1 prosenttia koki asian neutraalisti.

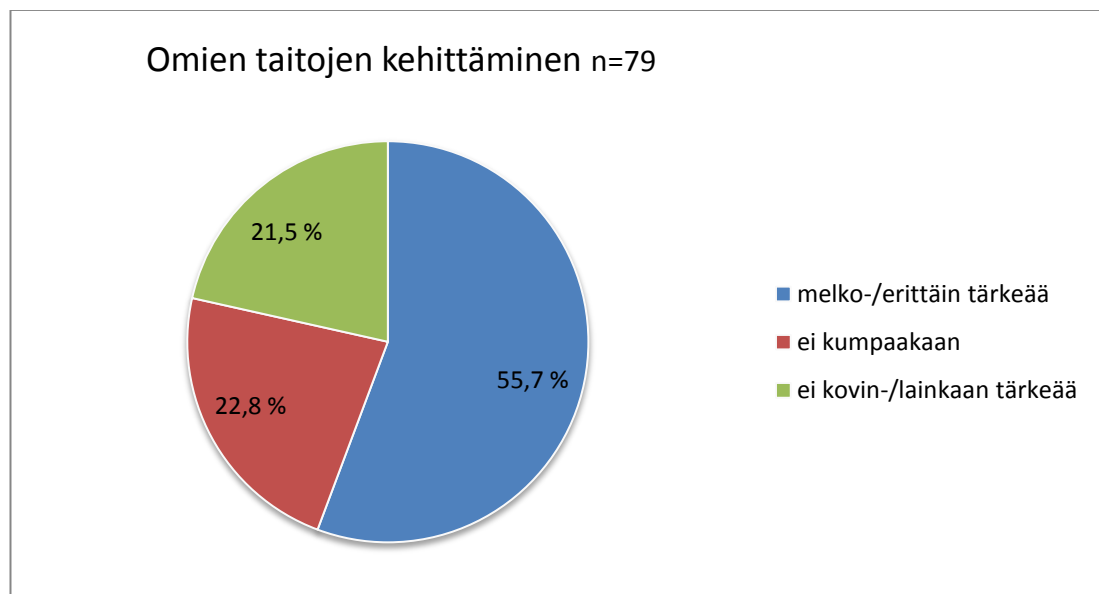
Kuvio 11. Mahdollisuus olla itseksseen.

Henkinen hyvinvointi ja rentoutuminen koettiin ”erittäin tai melko tärkeäksi”. Meluista ja saasteista haluttiin päästä pois, tässäkin kohdassa vastaukset painotuivat ”melko tai erittäin tärkeäksi”. Ihmiset hakeutuvat mielimaisemiinsa rentoutumaan ja hiljentymään. Karjalaisen mukaan ihminen hakeutuu itselleen miellyttäviin ympäristöihin. Herajärven Kierroksen retkeilijätkin ovat siis hakeneet näitä tekijöitä. Tutustuminen uusiin ihmisiin ei ollut retkeilijöille tärkeätä, vastaukset sijoittuivat eniten ”ei lainkaan” tai ”ei kovin tärkeää”- kohtiin. Vastauksista näkyi, että ajanvietäminen oman seurueen kanssa on tärkeää, sillä suurin osa valitsi joko ”erittäin tai melko tärkeää” –kohdan, 77,2 prosenttia. 32,9 prosentille aikaisemmillä muistoilla ei ollut ratkaisevaa merkitystä (kuvio 12.). 30,4 prosenttia valitsi ”ei kumpaakaan” –kohdan. 36,7 prosenttia koki taas aiemmat muistot ”melko tai erittäin tärkeiksi”.

Kuvio 12. Aikaisemmat muistot.

Alueelle on varmasti tultukin itse paikan takia, sillä suurin osa vastaajista valitsi alueeseen tutustumisen ”erittäin tai melko tärkeäksi”. Luonnosta oppimiseen ei ottanut kantaa 27,8 prosenttia vastaajista. ”Melko tai erittäin tärkeäksi” asian koki 54,4 prosenttia. Omien taitojen kehittäminen koettiin tärkeäksi (kuvio 13.). Asia koettiin pääasiassa ”ei lainkaan tärkeäksi” tai ”ei kovin tärkeäksi”, 21,5 prosenttia tai ”melko tärkeäksi” tai ”erittäin tärkeäksi” 55,7 prosenttia. Suurella osalla ei ollut varsinaista mielipidettä asiasta, ”ei kumpaakaan” vaihtoehdon päätyi valitsemaan 22,8 prosenttia vastaajista.

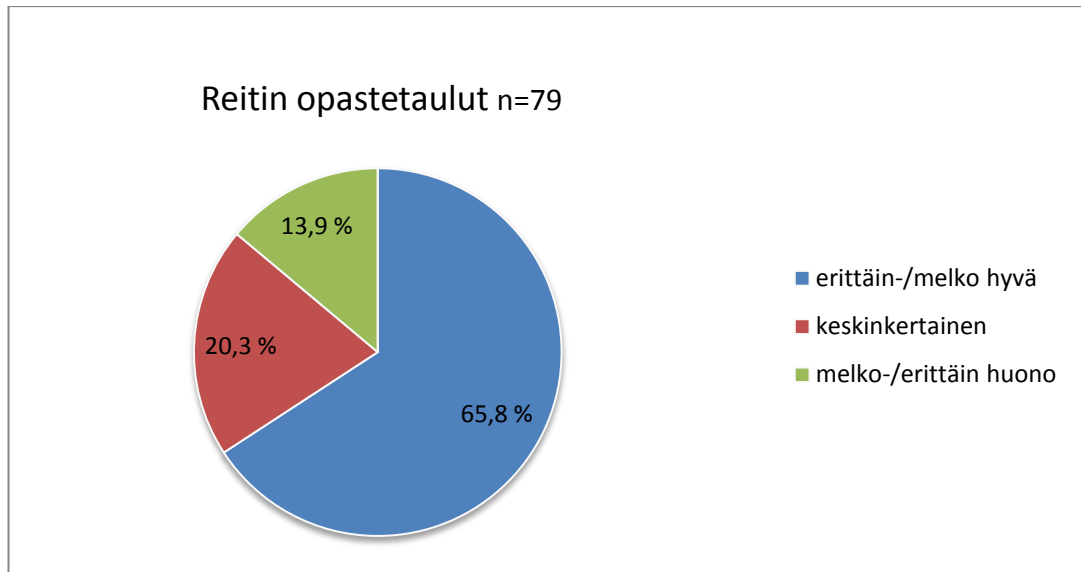

Kuvio 13. Omien taitojen kehittäminen.

Haasteellinen vaelluskokemus ja kuntoilu koettiin ”erittäin tai melko tärkeäksi”. Kulttuuriperintöön tutustuminen koettiin pääasiassa melko tärkeäksi. Omien taitojen kehittäminen, luonnosta oppiminen, reitin haasteellisuus ja kuntoilu olivat retkeilijöille tärkeitä. Tämä tukee Karjalaisen (2001, 162–164) ajatusta siitä, että ihminen voi hakea maisemastaan myös oppimisen, kehittämisen ja tietämisen kokemuksia.

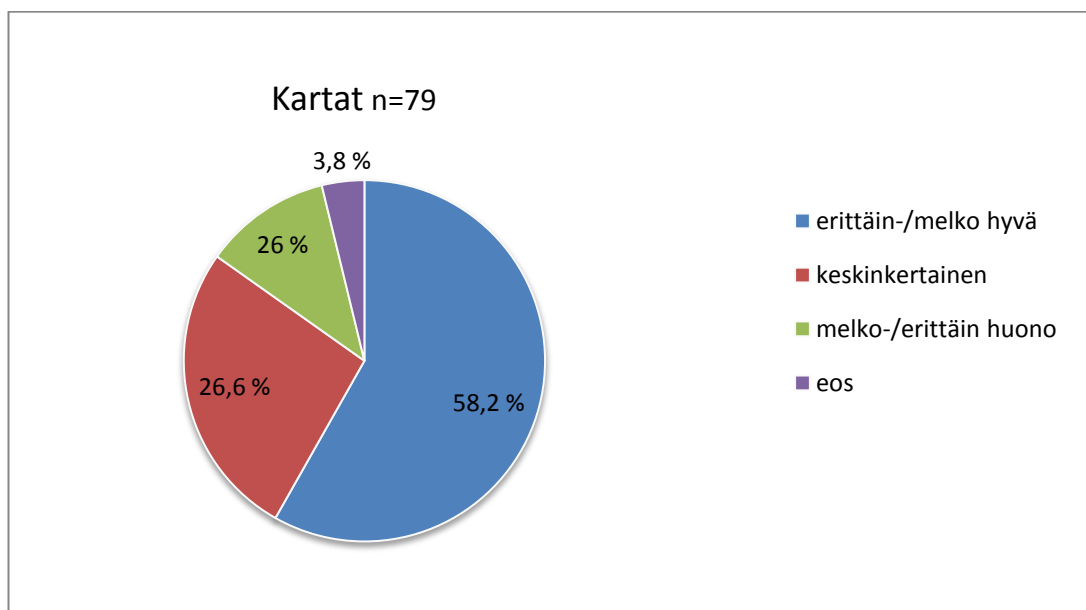
4.5 Rakenteet, palvelut ja ympäristö

Tiedustelimme kyselylomakkeissamme retkeilijöiden tyytyväisyyttä reitin rakenteisiin, palveluihin ja ympäristöön. Retkeilijät olivat tyytyväisiä pysäköintipaikkoihin. Vastaajista 75,9 prosenttia valitsi kohdan ”erittäin tai melko hyvä”. Tiet ovat osa yritysten saavutettavuutta, sillä kuinka helppo kulkuinen tie on kulkea on suuri vaikutus. Teiden kuntoa koskevassa kysymyksessä vastaajista 68,4 prosenttia arvioi teiden kunnolle arvioksi ”erittäin tai melko hyvä”, teiden kuntoon oltiin siis yleisesti ottaen varsin tyytyväisiä. Maantienvarsien opastuksiin oltiin tyytyväisiä. Vastaajista 65,8 prosenttia valitsi kohdan ”erittäin tai melko hyvä”. Reitin omat opastetaulut arvioitiin siten, että 65,8 prosenttia vastaajista arvioi opastetaulut erittäin tai melko hyväksi. Keskinertaisiksi ne arvioi 20,3 prosenttia ja melko-tai erittäin huonoksi opastetaulut arvioi 13,9 prosenttia (kuvio 14.). Keskustelimme erään retkiporukan kanssa Rykiniemessä olessamme siitä, kuinka heidän retkensä oli sujunut ja he kommentoivat, että reitin kartat olivat kuluneet pahasti, joten karttoja oli vaikeaa tulkita. Kommenttina he antoivat, että olisi aiheellista uusia kartat säännöllisin väliajoin, sillä luontokin saattaa tehdä oman osuutensa karttojen kulumisen kannalta.

Kuvio 14. Reitin opastetaulut.

Karttoihin ei oltu yleisestikään aivan tyytyväisiä, sillä 58,2 prosenttia vastaajista valitsi kohdan ”erittäin tai melko hyvä”. Noin neljäsosa eli 26,6 prosenttia vastaajista antoi arvioksi keskinkertaisen. Melko tai erittäin huonoksi kartat arvioi 11,4 prosenttia (kuvio 15.).

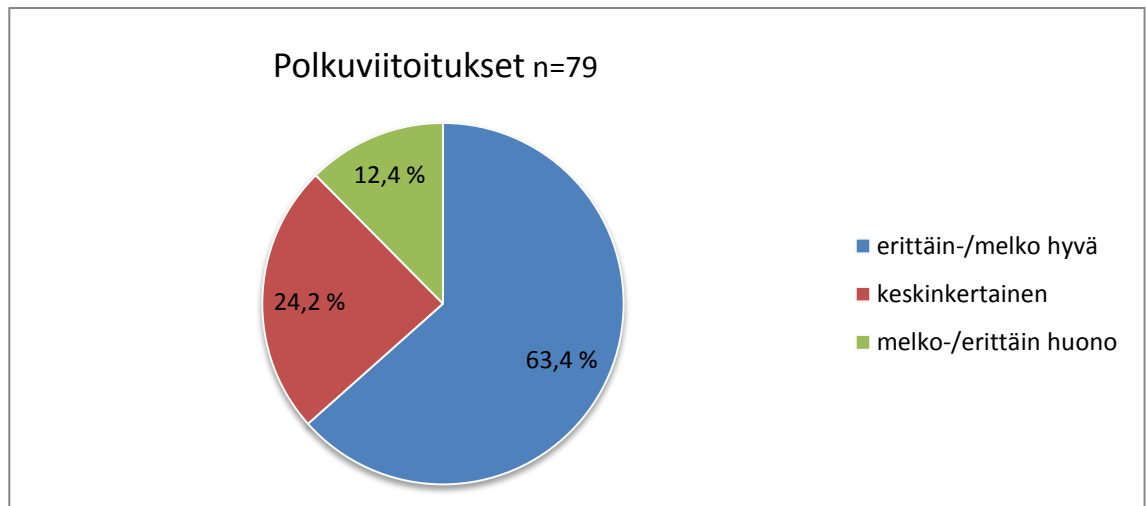

Kuvio 15. Kartat.

Polkureitistöön retkeilijät olivat pääasiassa tyytyväisiä. ”Erittäin tai melko hyvä” arvion antoi 73,4 prosenttia vastaajista. Avoimissa vastauksissa Herajärven Kierrosta oli kommentoitu seuraavasti: *”Ympyräreitti, upeat maisemat, mahdollisuus yöpymiseen katon alla.”* *”Haasteellinen reitti.”* *”Lähellä, monipuolinen ja haastava. Helppo saavuttaa ja mukava tutustua paremmin*

lähiseutuihin.” ja ”Upea reitti. Täytti kaikki odotukset. Ei suuria eikä pieniäkään parannusehdotuksia. Erittäin hyvä kahden yön retkikohde.”

Polkuviitoitukset saivat hieman negatiivista palautetta, 24,1 prosenttia vastaajista antoi keskinkertaisen arvosanaksi. Erittäin tai melko hyväksi polkuviitoitukset arvioi 63,3 prosenttia vastaajista (kuvio 16.).

Kuvio 16. Polkuviitoitukset.

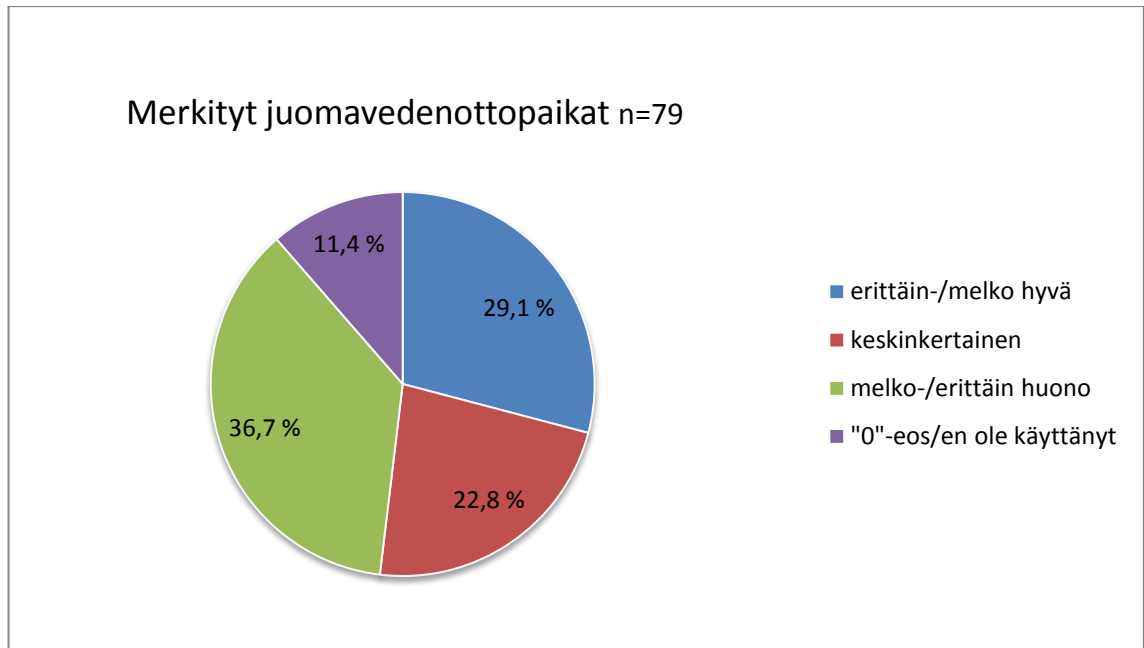
Poluilla liikkumisen jouhevuuden kannalta viitoitukset ovat tärkeässä asemassa. Hyvillä viitoituksilla estetään eksyminen ja retkeilijä saa onnistuneen retkikokemuksen. Ajan kuluessa tietysti kasvit saattavat kasvaa opasteiden eteen, joten reitti on hyvä tarkastaa opasteiden kunnon kannalta säännöllisin väliajoin.

Tulentekopaikkojen kuntoa arvioivassa kysymyksessä oli vanhassa ja uudessa pohjassa eroavaisuuksia. Vanhassa pohjassa kysymys oli muodossa ”tulenteleopaikat ja laavut”. 68,6 prosenttia valitsi kohdan ”erittäin hyvä tai melko hyvä”. Uudessa pohjassa kysymyksessä huomioitiin vain tulenteleopaikat. Uuden lomakkeen täyttäneet olivat tulenteleopaikkoihin tyytyväisiä, 65,9 prosenttia vastaajista antoi arvioksi ”melko hyvä tai erittäin hyvä”. Tulenteleopaikkojen yleisilme riippuu tietysti suurelta osin edellisistä kävijöistä. Hyvien retkeilytapojen mukaan olisi hyvä jättää tulenteleopaikka hieman parempaan kuntoon, mitä edellinen kävijä on jättänyt. Mikäli negatiivisuutta on koettu yleisessä siisteydestä, olisi ehkä aiheellista antaa jonkinlaista opastusta retkeilijöille, jotta paikat jäisivät siistiin kuntoon. Tulenteleopaikkojen

puutilanteeseen ”erittäin tai melko hyvä”-arvion antoi 68,4 prosenttia vastaajista. ”Keskinkertainen” arvion antoi vastaajista 17,7 prosenttia. Uudessa pohjassa kysyttiin erikseen tyytyväisyyttä kotiin ja laavuihin. Erittäin tai melko hyväksi kodat ja laavut arvioi 79,6 prosenttia vastaajista. Yleisökäymälä- kysymyksessä 12,7 prosenttia valitsi kohdan ”en ole käyttänyt” tai ”en osaa sanoa”. Melko tai erittäin hyväksi yleisökäymälät koki 63,3 prosenttia vastaajista.

Vastaajista 19 prosenttia antoi jätehuollon toteutuksesta ja ohjauksesta arvion ”0” eli en ole käyttänyt tai en osaa sanoa. Vastaajista 25,3 prosenttia antoi arvioksi ”keskinkertainen”. Tästä voimmekin päätellä, että jätehuoltoon ei oltu täysin tyytyväisiä. ”Erittäin tai melko hyvä”-arvioiden osuus oli 38 prosenttia. Retkeilijät eivät ole välttämättä saaneet tietoa jätehuollosta tai yksinkertaisesti he eivät ole löytäneet paikanpäältä esimerkiksi kierrätyspisteitä.

Merkityt juomavedenottoaikat saivat hajanaisia arvioita. Tämä oli jo odotettavissa. Keskustelimme kyselylomakkeita suunnitellessamme, että juomavedenottopisteitä paikanpäällä on vähän. Vastaajista 11,4 prosenttia ei osannut arvioida merkittyjen juomavedenottopaikkojen tilannetta. Erittäin tai melko huonoksi merkityt juomavedenottopaikat arvioi 36,7 prosenttia ja keskinkertaiseksi 22,8 prosenttia. ”Erittäin tai melko hyvä”-arvion antoi yhteensä 29,1 prosenttia vastaajista (kuvio 17.). Juomavesitilannetta oli kommentoitu avoimissa kysymyksissä. Usea toivoi, että juomavesipaikkojen tilanteesta informoitaisi etukäteen, jolloin välttyttäisiin ikäviltä tilanteilta. Vedenottopaikkoja toivottiin lisää reitin varrelle. ”Vedenottopaikat- Koli- Kivijärvi ei ollenkaan juomavettä- ei infoa tästä.” ” merkityt vedenottopaikat, ristiriitaista tietoa.” ”Vesipisteet lämpimillä ilmoilla harvassa.” ja ”Puhtaan veden saanti vaikeata. Luontokeskuksessa ei sanottu Ikolanahon kaivon olevan tyhjä, mikä tuli yllätyksenä. Seppälästä saatiin hyvin vettä.”

Kuvio 17. Merkityt juomavedenottoaikat.

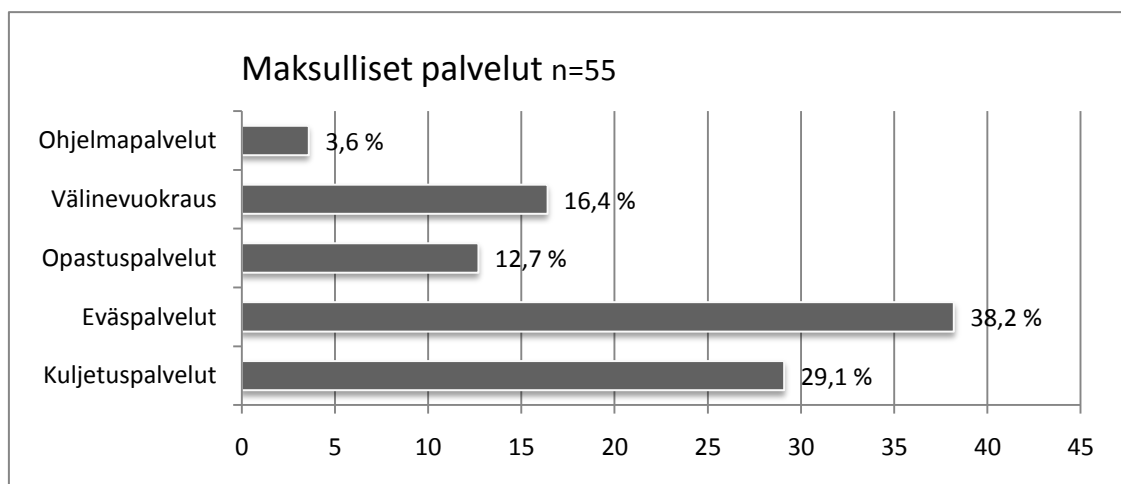
Telttailupaikkojen tilanteesta 39,2 prosenttia vastaajista antoi arvioksi nollan "0". Tämä kertoo siitä, ettei moni ollut käyttänyt kyseistä majoitusmuotoa. "Melko hyvä ja erittäin hyvä" nousi seuraavaksi suosituimmaksi vastausvaihtoehdoksi 24,1 prosentin osuudella.

Luontokeskuksen palvelut arvioitiin seuraavasti: "0" valitsi 34,2 prosenttia vastaajista. Vastaavasti kuitenkin 44,3 prosenttia arvioi Luontokeskuksen "erittäin tai melko hyväksi". Luontokeskuksen palvelut olivat siis jääneet otokseemme saaduilta vastauksista vähälle käytölle. Tähän syynä voi olla esimerkiksi, että on juuri kiertänyt kierroksen eikä jaksakaan heti lähteä tutustumaan Luontokeskukseen.

Reittien/rakenteiden turvallisuus-kohdassa arvioksi "keskinkertainen" antoi 25,3 prosenttia vastaajista. "Erittäin tai melko hyvä"-arvion 62 prosenttia vastaajista. Avoimissa vastauksissa kritiikkiä tuli kuitenkin pitkospuiden kunnosta ja käärmearoituksia toivottiin. *"Lankut lahot. Osa opasteista huonoja."* *"Pitkospuut rikki, olis syytä korjata."* ja *"Vanha reitti oli päässyt liian huonoon kuntoon. Tulentekopaikat ja osa pitkospuista huonossa kunnossa. Miksi laajentaa reittiä jos vanhastakaan ei pystytä huolehtimaan?"* Yleiseen turvallisuuteen oltiin varsin tyytyväisiä, sillä suurin, jopa 72,2 prosenttia vastaajista arvioi turvallisuuden "erittäin tai melko hyväksi".

Yleisesti ottaen reittiä pidettiin siistinä. Lähes kaikki arviot osuivat kohtiin ”melko ja erittäin hyvä”-kohtiin, yhteensä nämä arviot valitsi 73,4 prosenttia vastaajista. Maiseman vaihtelevuuteen oltiin tyytyväisiä, arviot painoittuivat jälleen ”melko ja erittäin hyvä” -kohtiin, yhteensä 91,1 prosentin voimin. Kaunis kansallismaisema yhdistettynä upeaan metsämaisemaan ja vaihtelevaan polkureitistöön on tehnyt tehtävänsä. Herajärven Kierroksella on onnistuttu vastaamaan ihmisten maisema-arvotuksiin. Kuten aiemmin todettiin suomalaisille tärkeää maisemien suhteen ovat vesistöt ja luonnonmukaisuus. Reitillä on mahdollista ihaila maisemia näköalapaikoilta ja nähdä näin myös ympäristön vaihtelut. Herajärven Kierroksella metsämaiseman hoito on osattu hoitaa retkeilijöitä miellyttävällä tavalla. Metsämaiseman hoitoon oltiin tyytyväisiä. Arviot kallistuivat jälleen kiitettävien puolelle, ja ”melko ja erittäin hyvä”-arvioita kertyi 79,7 prosenttia. Avoimissa vastauksissa Herajärven Kierroksen maisemia kommentoitiin seuraavasti: *”Kolin maisemat ovat upeat.”* *”Hienot maisemat ja lähellä kotia.”* *”Hienot vaihtelevat maisemat.”* *”Upeat maisemat, vaihteleva maasto ja mahdollisuus yöpyä katon alla.”* *”Haastetta itselleen, upeat maisemat, vaativa maasto.”* ja *”Maisemat, vaihtoehto Lapille.”* Kysyimme vastaajilta, miten tyytyväisiä he ovat Herajärven Kierrokseen kokonaisuudessaan. Vastaajista 94,9 prosenttia valitsi kohdan ”erittäin tai melko tyytyväinen”.

Kävijätutkimuksessa selvitettiin mitä maksullisia palveluja retkeilijät kaipaavat Herajärven Kierrokselle. Eniten maksullisista palveluista kaivattiin eväspalveluja ja kuljetuspalveluja (kuvio 18.).

Kuvio 18. Maksulliset palvelut.

4.6 Herajärven Kierros kohteena

Kysyimme retkeilijöiltä, olivatko heidän odotuksensa täyttyneet luonnonympäristön, maisema-arvojen, reitin, rakenteiden ja palvelujen suhteen. Pääasiassa odotukset olivat täyttyneet hyvin, mutta korjattavaa reitiltä kuitenkin vielä löytyy. Luonnonympäristö vastasi erittäin hyvin retkeilijöiden odotuksia, ”erittäin ja melko hyvä” -arvioiden osuus oli yhteensä 94,9 prosenttia. Odotukset maisema-arvojen suhteen olivat täyttyneet, valinnat olivat joko ”erittäin tai melko hyvä”-kohdissa. Harrastusmahdollisuuksista odotettiin enemmän, sillä 32,9 prosenttia vastasi näiden mahdollisuuksien olevan keskinkertaisia. Melko hyvin ja erittäin hyvin täyttyivät 60,8 prosentin odotukset. Reitin ja rakenteiden suhteen odotukset olivat lähes täyttyneet, mutta korjattavaakin löytyi. Uudessa pohjassa reittiin odotukset olivat täyttyneet ”melko tai erittäin hyvin”. Rakenteisiin ei oltu aivan tyytyväisiä, sillä 20,5 prosenttia valitsi kohdan ”keskinkertainen”. Muuten vastaajat valitsivat kohdan ”erittäin tai melko hyvä”. Vanhassa pohjassa reitti ja rakenteet huomioitiin yhtenä kokonaisuutena ja odotukset olivat täyttyneet ”melko tai erittäin hyvin”. Herajärven Kierroksen palvelut oltiin odotettu hieman enemmän. ”Melko ja erittäin huono”-kohdan valitsi 7,6 prosenttia. Keskinkertaisen valitsi 16,5 prosenttia. ”Melko hyvä” ja ”erittäin hyvä” -kohdan valitsi 74,7 prosenttia. Vastaajilla oli mahdollisuus kirjoittaa avoimesti, heidän odotuksistaan reitin suhteen. Pari vastaajaa kaipasi tulentekopaikkoihin siisteyttä, juomavesipisteitä kaivattiin lisää ja yhden vastaajan mukaan netissä oli väärää tietoa juomaveden saannista.

Kävijätutkimuksessa selvitettiin häiritsikö retkeilijöitä tällä kertaa maaston kuluneisuus, maaston roskaantuneisuus, metsänkäsittelyn jäljet, liiallinen kävijämäärä, muiden kävijöiden käyttäytyminen, liikenteen melu alueella tai liikkumisrajoitukset. Näitä tekijöitä he arvoivat Likertin-asteikolla 5–1, ”ei lainkaan”–”erittäin paljon”. Häiritseviä tekijöitä reitiltä ei juurikaan löytynyt. Maastoa ei koettu kuluneeksi, 89,8 prosenttia valitsi kohdan ”ei lainkaan” tai ”melko vähän”. Roskaisuuden suhteen vain 25,3 prosenttia koki maaston hieman roskaiseksi. Keskinkertaisen roskaiseksi maaston koki 6,3 prosenttia vastaajista. Metsän käsittelyn jäljet koettiin uudessa pohjassa häiritsevän ”melko vähän” tai ”ei lainkaan”, yhteenlaskettu osuus 84,8 prosenttia. Retkeilijöitä eivät olleet häirinneet myöskään liiallinen kävijämäärä, muiden

kävijöiden käyttäytyminen tai liikenteen melu. Jokaisessa näissä kohdassa ”ei lainkaan” kohdan oli valinnut noin 80 prosenttia vastaajista.

Olimme kiinnostuneita siitä, miten vastaajat aikovat menetellä retken jälkeen, tulevatko he kierrokselle uudelleen ja milloin. 55,7 prosenttia vastaajista oli valmis tulemaan Herajärven Kierrokselle uudestaan. 43 prosenttia vastaajaa arvioi tulevansa Herajärven Kierrokselle vuoden tai kahden kuluttua. Vain harva arvoi tulevansa kolmen vuoden kuluttua. Viiden tai useamman vuoden kuluttua Herajärven Kierrokselle oli tulossa uudestaan 12,7 prosenttia vastaajista. Tähän kohtaan jätti vastaamatta 40,5 prosenttia kaikista vastaajista. Kuukausiin oli hyvin vähän vastanneita, joten emme analysoineet, koska vastauksia oli niin vähän. Uudessa kyselypohjassa oli jatkokysymys reitin suositeltavuudesta. 53,2 prosenttia suosittelisi Herajärven Kierrosta muille.

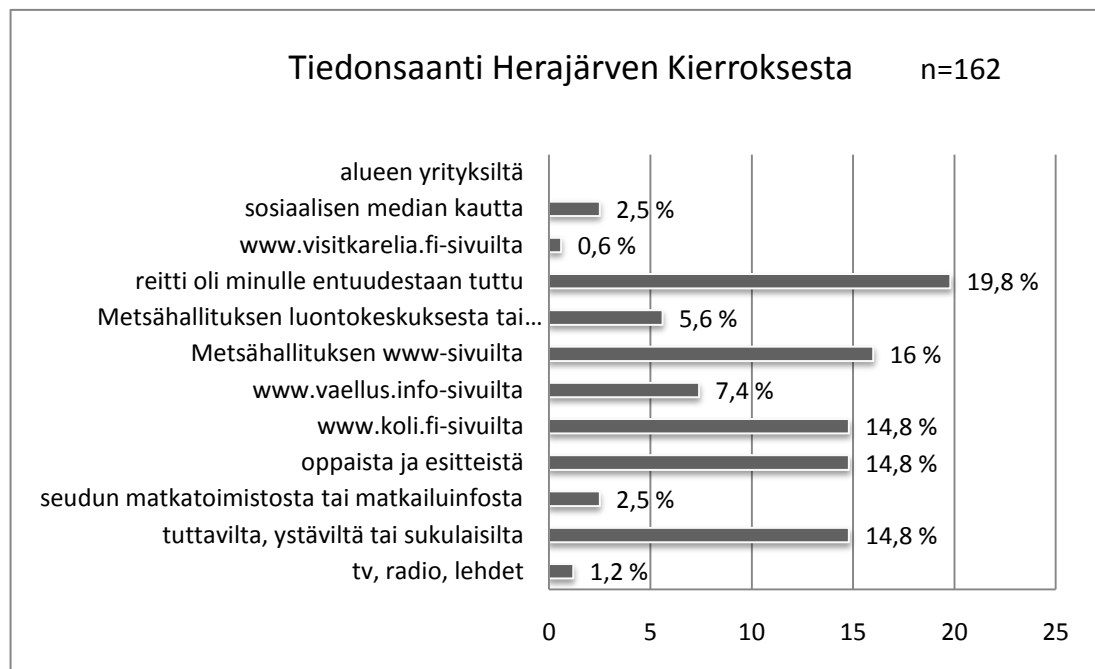
Halusimme tietää lisäksi minkälaista aiempaa retkeilykokemusta Herajärven Kierroksen kävijöillä on. Kysymyksen asettelussa saimme hyödyntää Joonas Härkösen Karjalan Kierros ulkoilureitistön kävijäkyselyn kysymyspohjaa. Tässä kysymyksessä vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon. Vastaukset ovat selkeät, pääasiassa vastaajat ovat tehneet yli 10 kilometrin retkiä merkityillä reiteillä (81 %) tai omatoimisia vaellusretkiä merkittyjen reittien ulkopuolella (36,7 %). Lisäksi Herajärven Kierroksen retkeilijät olivat valmiita kantamaan oman vastuunsa luonnon siisteydestä. Vastaajista 86,1 prosenttia oli erittäin halukas toteuttamaan roskatonta retkeilyä ja loput melko halukkaita.

Vastaajat saivat vertailla Herajärven Kierrosta aiempiin kokemuksiinsa. Avovastauksista Herajärven Kierrosta vertailtiin muun muassa näihin kohteisiin: Hetta-Pallas, Tiilikankansallispuisto, Karhunkierros, Susitaival ja Seitsemien. Arviointiasteikon eniten esiintynyt vaihtoehto eli moodi oli 4 ”hieman parempi”. Monessa vastauksessa ei osattu verrata numeraalisesti muihin reitteihin, vaan Herajärven Kierrosta oli arvosteltu sanallisesti.

4.7 Tietolähteet ja kiinnostukset

Tutkimme kävijätutkimuksen avulla, mistä ihmiset saavat tietoa retkeään varten. Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon. Kaikki vastaajat huomioiden

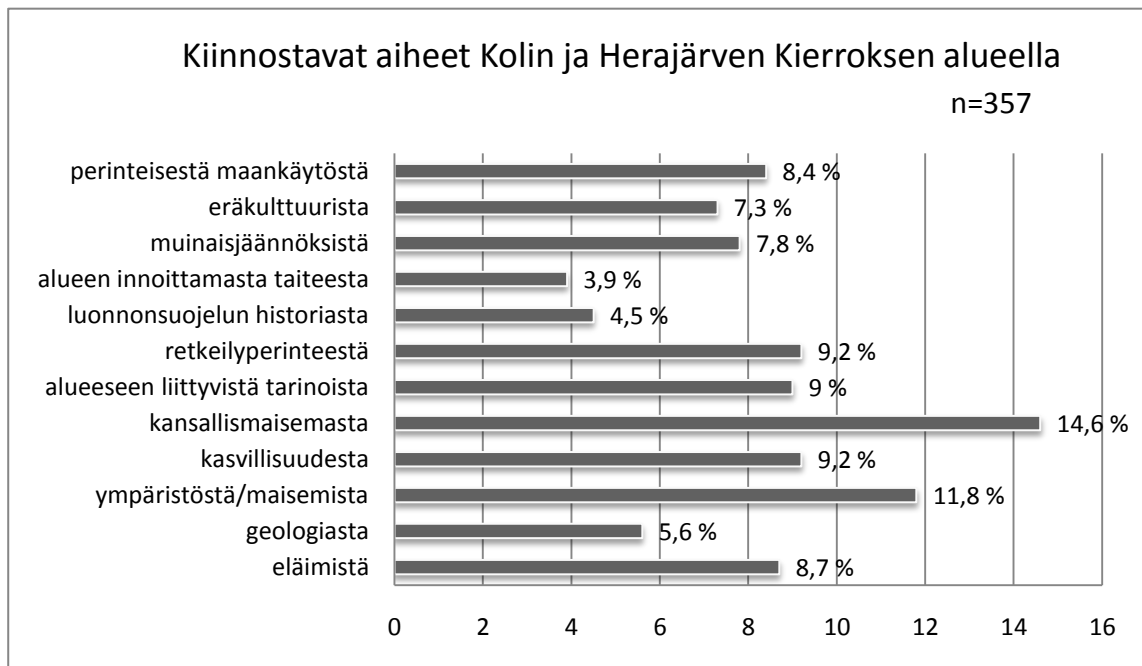
reitti oli entuudestaan tuttu 19,8 prosentille (kuvio 19.). 14,8 prosenttia vastaajista oli kuullut Herajärven Kierroksesta joko tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta, samoin esitteistä ja oppaista oli saatu saman verran tietoa. Kävijätutkimuksesta huomattiin, että Metsähallituksen ja www.koli.fi-sivut olivat suosituimmat tiedonhaku sivustot. Kumpikin tiedonhaku sivu oli tavoittanut noin 15 prosenttia vastaajista. Vastauksista näkyy selkeästi se, että nykypäivänä informaatio haetaan internetistä, mutta myös tuttujen ja ystävien kautta kuullulla palautteella on suuri merkitys. Avoimissa vastauksissa esiin nousi seuraavanlaisia kommentteja: *”Olen kuullut kehuja.”* *”Kaverin innostamana.”* ja *”Tutut suosittelivat.”*

Kuvio 19. Tiedonsaanti Herajärven Kierroksesta.

Kävijätutkimuksessa selvitettiin mistä retkeilijät olisivat kiinnostuneita Kolin ja Herajärven Kierroksen alueella, ja vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon, ks. kuvio 20. Eniten retkeilijöitä kiinnosti kansallismaisema, tämän kohdan valitsi 14,6 prosenttia vastaajista. Ympäristöstä ja maisemista oli kiinnostunut 11,8 prosenttia vastaajista. Herajärven Kierros on siis ympäristöllisesti ja maisemallisesti retkeilijöiden mieleen ja vastaa heidän maisema-arvojaan. Muita kiinnostavia aiheita Kollilla ja Herajärven Kierroksen alueella olivat retkeilyperinteet, alueeseen liittyvät tarinat ja eläimet. Näistä jokaisesta kohdasta oli kiinnostunut noin 9 prosenttia vastaajista. Perinteisestä

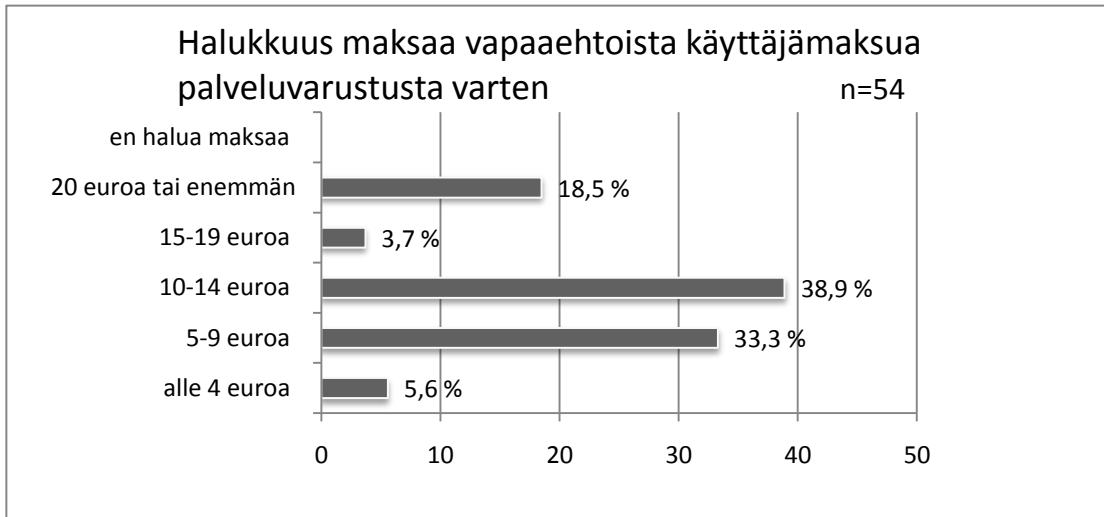
maankäytöstä oli kiinnostunut 8,4 prosenttia ja eräkultuurista oli 7,3 prosenttia. Muinaisjäänöksistä olivat kiinnostuneet 7,8 prosenttia kaikista vastaajista. Alueen innoittamasta taiteesta ja luonnonsuojelun historiasta kiinnostus oli varsin pientä. Kasvillisuudesta oli kiinnostunut 9,2 prosenttia vastaajista. Geologia ei myöskään noussut erityisen suosituksi vastaukseksi, 5,6 prosenttia.

Kuvio 20. Kiinnostavat aiheet Kolin ja Herajärven Kierroksen alueella.

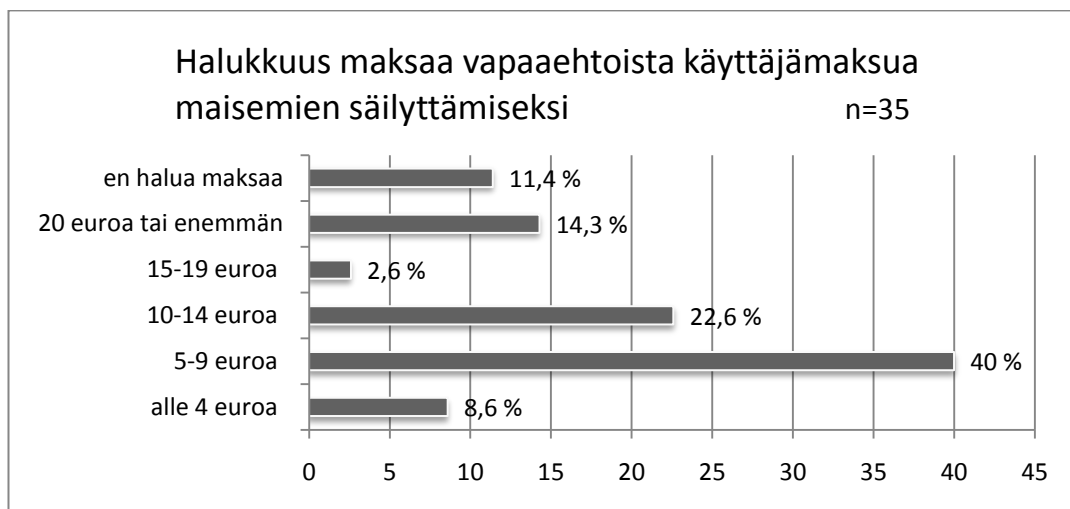
4.8 Maksuhalukkuus ja mobiiliopastus

Halusimme saada selvyuden, kuinka paljon retkeilijät olisivat valmiita maksamaan vapaaehtoista käyttäjämaksua, joka menisi palveluvarustukseen, maisemien säilyttämiseen tai opastusmateriaaliin. Maksusumman moodi oli kaikissa kohdissa viisi euroa. Maksuvaihtoehdot olivat seuraavat: alle 4 euroa, 5–9 euroa, 10–14 euroa, 15–19 euroa ja 20 euroa tai enemmän. Palveluvarustuksesta oli valmis maksamaan 68 prosenttia vastaajista. Palveluvarustuksen suhteen suosituimmaksi maksusummaksi nousi 10–14 euroa, yhteensä 38,9 prosentilla, seuraavana 5-9 euroa 33,3 prosentilla (kuvio 21.).

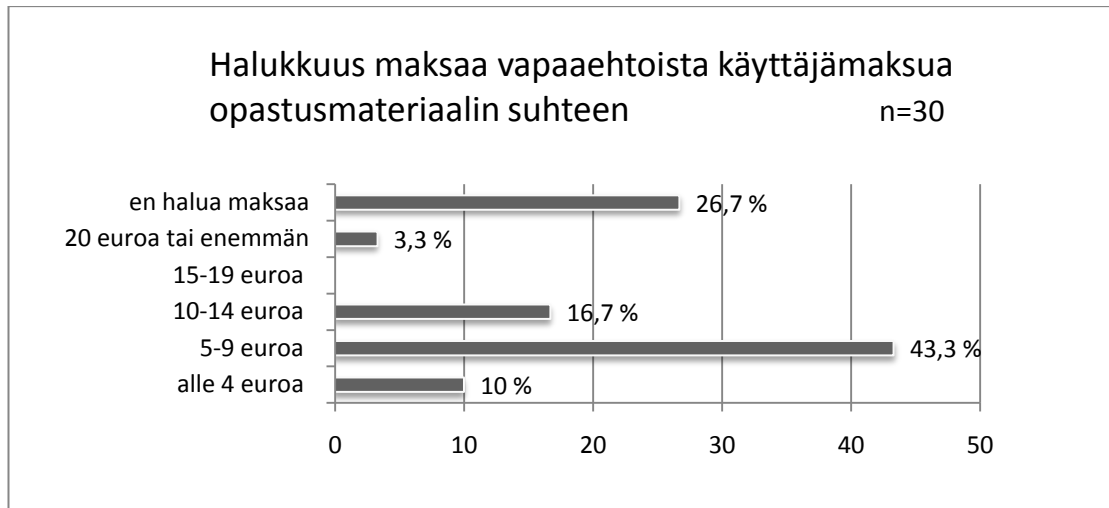
Kuvio 21. Halukkuus maksaa vapaaehtoista käyttäjämaksua palveluvarustusta varten.

Maisemien säilyttämis- kysymykseen vastasi kaikista vastaajista 44,3 prosenttia. Suurin osa vastaajista, 40 prosenttia, oli valmis maksamaan maisemien säilyttämisestä 5–9 euroa. Lähes neljäsosa oli valmis maksamaan 10–14 euroa (kuvio 22.).

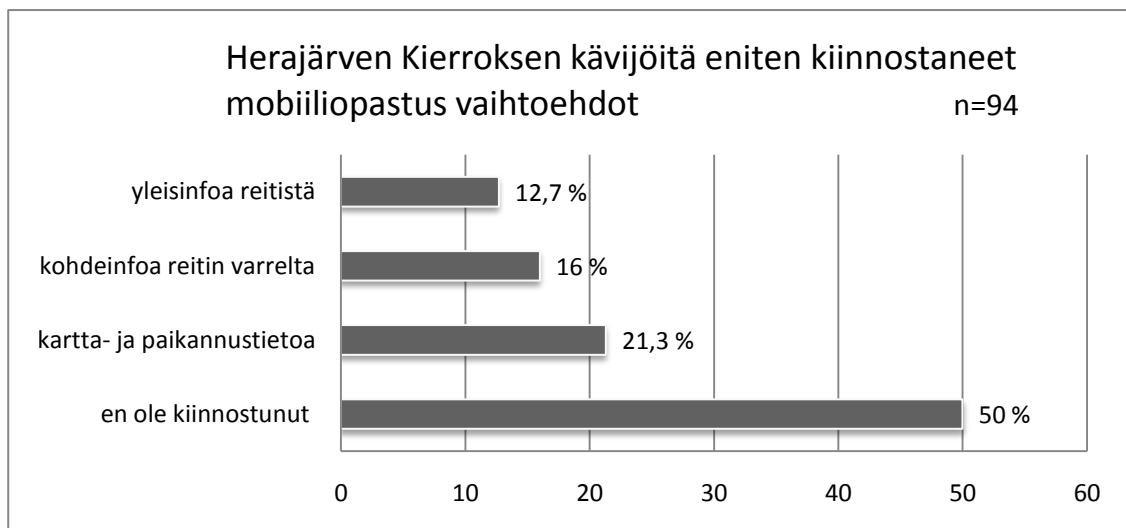
Kuvio 22. Halukkuus maksaa vapaaehtoista käyttäjämaksua maisemien säilyttämiseksi.

Opastusmateriaalia tiedustelevaan kysymykseen vastasi 38 prosenttia kaikista vastaajista (kuvio 23). Myös opastusmateriaalien kohdalla ihmiset olivat halukkaita maksamaan 5–9 euroa. ”En halua maksaa”-kohta sai valintoja 26,7 prosenttia.

Kuvio 23. Halukkuus maksaa vapaaehtoista käyttäjämaksua opastusmateriaalin suhteen.

Retkeilijöiltä tiedusteltiin mitä mieltä he ovat mobiiliopastuksesta, ks. kuvio 24. Ylivoimaisesti eniten valintoja sai kohta ”en ole kiinnostunut”, 50 prosenttia kaikki vastaajat huomioiden. Muita esiin nousevia kohtia olivat kartta- ja paikannustietoa, 21,3 prosenttia, kohdeinfoa reitin varrelta, 16 prosenttia sekä yleisinfoa reitistä, 12,7 prosenttia. Yhdistimme kummankin vastauspohjan vastaukset. Uudessa pohjassa vaihtoehtoja oli enemmän. Uuteen pohjaan lisättiin seuraavat vaihtoehdot: tietoa alueen palvelutarjonnasta, ohjelmapalveluista, tapahtumista, muista käyntikohteista ja virtuaaliopastuksesta. Nämä eivät kuitenkaan saaneet suurta kiinnostusta.

Kuvio 24. Herajärven Kierroksen kävijöitä eniten kiinnostaneet mobiiliopastus vaihtoehdot.

4.9 Yhteenveto tuloksista

Retkeilijät olivat Herajärven Kierroksen reitti kokonaisuuteen tyytyväisiä eikä suuria parannusehdotuksia tullut esiin. Retkeilijät selvästi arvostavat reittiä ja reitissä on selviä monipuolisuus tekijöitä, joiden takia reitti kannattaa tulla kiertämään. Reitti tarjoaa tarpeeksi haastetta upeissa maisemissa ja on juuri sopiva kahden päivän retkikohde, joten reitin voi helposti kulkea viikonlopun aikaan. Ystävät, sukulaiset ja tuttavat kehuvat reittiä ja vastauksista sai kuvan, että Herajärven Kierros on kohde, minne on aina mukava palautta muutaman vuoden kuluttua. Rakenteellisia korjauksia tulee aina esiin väistämättä kovan kulutuksen takia ja myös aika tekee oman tehtävänsä. Mobiiliopastusta pidetään vielä retkeilyn saralla ehkä vieraana, ainakin Herajärven Kierroksen vastauksissa kiinnostus mobiiliopastusta kohtaan ei ollut suuri. Mutta tilannetta kannattaa seurata. Kunhan mobiiliopastuksen käyttö yleistyy niin ehkä retkeilijätkin innostuvat aiheesta enemmän.

Kokosimme SWOT -analyysiin (kuviot 25.) niitä Herajärven Kierroksen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia, jotka meidän mielestämme nousivat tärkeiksi tekijöiksi kävijätutkimuksen vastausten perusteella, lisäsimme joukkoon myös omia ajatuksiamme, mitä on tullut mieleen työn edetessä. Kolin kansallispuiston maisemat vaikuttavat varmasti osaltaan Herajärven Kierroksen kiinnostukseen. Reitillä on näköalapaikkojakin, missä kävijät voivat ihastella maaston muutoksia ja esimerkiksi järvimaisemaa. Vaihteleva maasto luo mielenkiintoa, eikä retkeilijä kyllästy reitillä kulkemiseen. Herajärven Kierros on lisäksi haastava reitti, mikä luo mielenkiintoa haasteita etsivälle retkeilijälle. Pohjois-Karjalan alueella ei sijaitse yhtä pitkiä rengasreittejä, joten sekin on yksi Herajärven Kierroksen vahvuus. Rengasreitien etuna on se, että retkeilijä voi palata lähtöpisteeseensä ilman, että hänen tarvitsisi kulkea samaa reittiä takaisin.

Herajärven Kierrokselle pääseminen vaatii kävijältä yleensä omaa autoa. Yleisiä kulkuneuvoja paikalle saapuu vähän ja lähes kaikki kävijätutkimukseemme vastaanneetkin saapuivat paikalle omalla autolla. Kuljetuspalveluja paikalle toivottiinkin. Juomavedenottoa paikkojen suhteen toivottiin parempaa informaatiota. Polkureitti koettiin muuten hyväksi, mutta muun muassa pitkospuihin kaivattiin

korjauksia. Avoimissa vastauksissa kävi ilmi, että telttailupaikkoja kaivattiin lisää.

Herajärven Kierros on myös varsin kehityskelpoinen. Vahvuksiensa vuoksi, Herajärven Kierroksella käytettäviä palveluita voisi monipuolistaa ja lisätä. Etenkin kyselyssämme nousi esiin kuljetuspalvelujen- ja eväspalvelujen tarve. Viime vuoden heinäkuussa avattu uusi upea laajennusosuus tuo tulevaisuudessa varmasti vaeltajia Herajärven Kierrokselle, vielä viime kesänä harva oli kuulut laajennusosuudesta, mutta markkinoinnin myötä kävijät lisääntyvät. Venäläisiä matkailijoita liikkuu paljon Suomessa, joten myös he voisivat olla otollinen kävijäryhmä Herajärven Kierrokselle. Tämä vaatisi varmasti heille suunnattua markkinointia, mutta Kolilla ja muutenkin Pohjois-Karjalan alueella näkee ympäri vuoden paljon venäläisiä matkailijoita, joten mahdollisesti heistä löytyy myös vaelluksesta kiinnostuneita.

Matkustaminen etenkin ulkomaille on yleisesti ottaen melko kallista ja maailmalla vallitseva kiristynyt taloustilanne kannustaa ihmisiä matkustamaan kotimaassa, mikä on edullisempaa ja myös taloudellisempaa. Kotimaan matkailun lisääntymisen voisi myös olettaa vaikuttavan siihen, että matkailijat innostuvat perinteisistä harrastus – ja matkailumuodoista, kuten vaellus ja retkeily, mitä voi tehdä helposti yksin tai vaikkapa perheen kanssa. Avovastauksista kävi ilmi, että muutamissa tapauksissa Herajärven Kierrokselle saavuttiin tapahtuman vuoksi, näistä suosituin oli Vaarojen maraton.

Kuten jokaisella matkakohteella ja tuotteella, on kiinnostumisen väheneminen aina riskinä. Herajärven Kierroksen kohdalla tämä voisi olla esimerkiksi yleinen vaellusinnon katoaminen. Myös reittiä tukevien palveluntuottajien kaikkoaminen alueelta vaikuttaisi varmasti niin kävijämäärään, kuin myös viihtyvyyteen reitillä. Sääolosuhteet, kuten erittäin sateinen kesä voisi vähentää kävijöitä reitillä. Sääolosuhteet voisivat pahimmassa tapauksessa olla myös uhka reitin rakenteelle ja kunnolle, mikä voisi johtaa muun muassa yleisen turvallisuuden laskemiseen reitillä.

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Sijainti (Kolin kansallispuisto) • Maisemat • Vaihteleva maasto • Rengasreitti • Haasteellisuus • Hyvä polkureitistö • Eläimistö • Kasvillisuus • Vastaavia reittejä täälläpäin Suomea vähän 	<ul style="list-style-type: none"> • Sijainti (hankalat liikenneyhteydet) • Juomavedenottoaikat • Rakenteet • Telttailupaikkojen vähyys
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen monipuolistaminen • Laajennus • Venäläiset kesämatkailijat (vaativat paljon aktiviteetteja) • Kotimaisen matkailun suosion nousu • Tapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinnostus vähenee • Reittiä tukevien palveluntuottajien kaikkoaminen • Sääolosuhteet (sateinen kesä ym.)

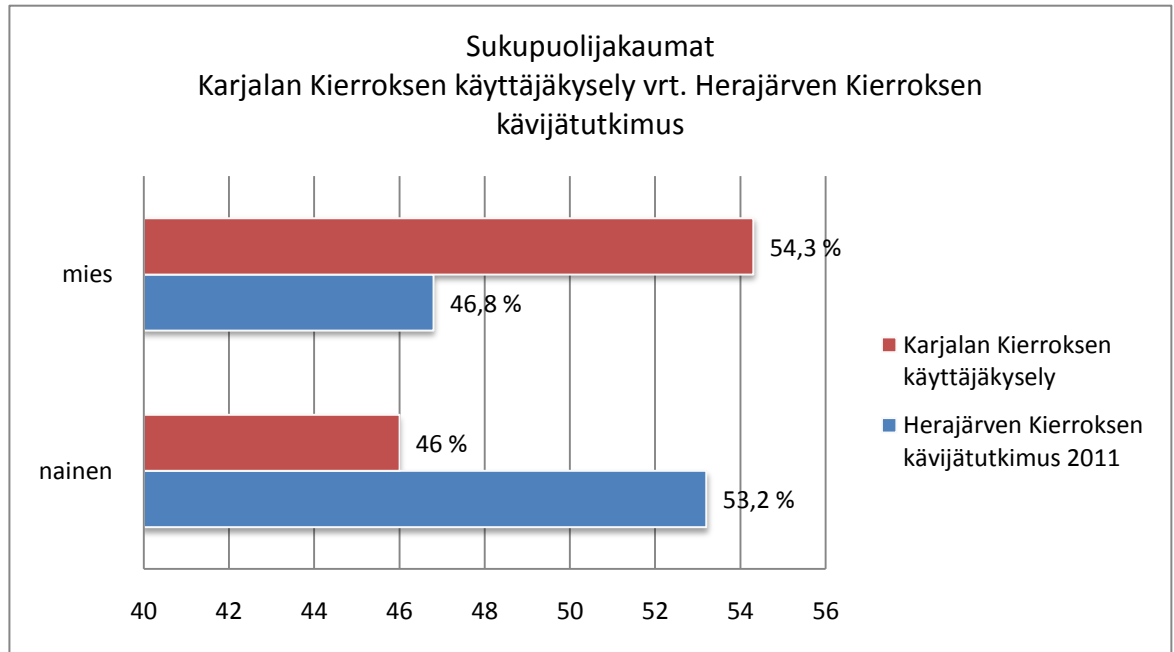
Kuvio 25. SWOT-analyysi Herajärven Kierroksesta.

5 Vertailut muihin tutkimuksiin

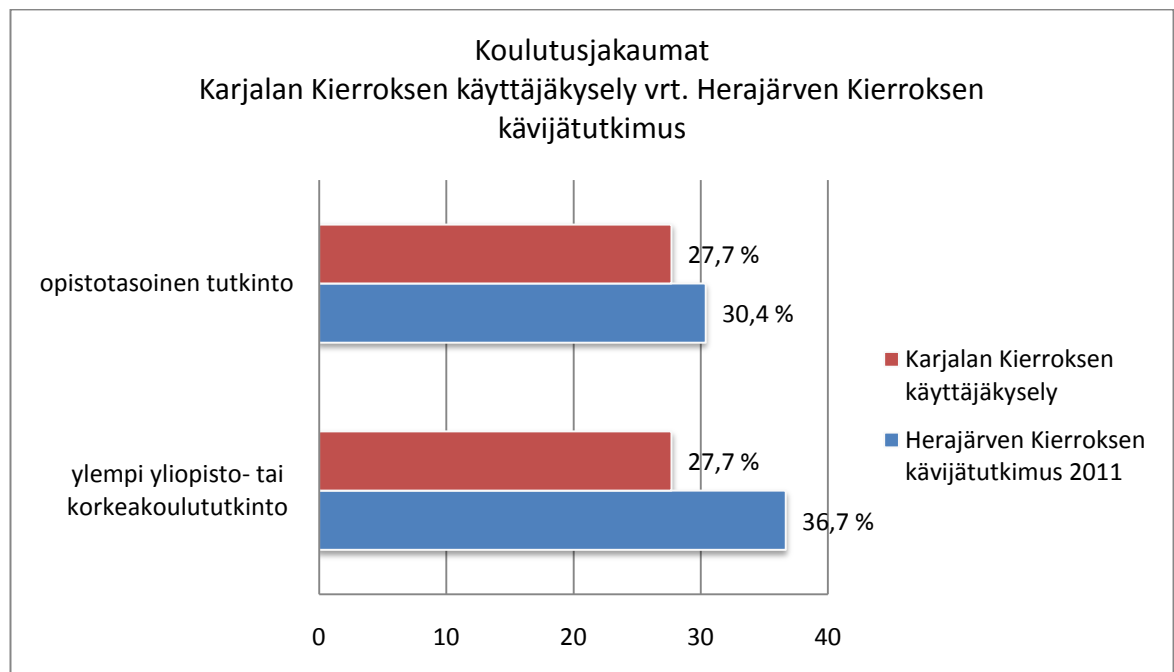
5.1 Karjalan Kierroksen käyttäjäkysely

Vertasimme kävijätutkimuksemme tuloksia Karjalan Kierroksen ulkoilureitistön käyttäjäkyselyyn (Härkönen 2012). Kysely liittyi koko Pohjois-Karjalan alueen reitteihin ja muun muassa aktiviteetteihin, kyselyn suoritti opinnäytetyönä Joonas Härkönen. Vastaajia oli 300. Kummassakin tutkimuksessa on ollut mies- ja naisvastaajia hyvin tasaisesti (kuviot 25 ja 26.). Ikäjakaumakin on melko samanlainen. Vastaajien asuinpaikoista käy ilmi se, että eniten vastaajia kummassakin tutkimuksessa on tullut Itä-Suomen alueelta, Pohjois-Karjalan maakunnasta. Merkittävä ero aineistoissa ilmenee Pohjois-Karjalan ulkopuolelta tulevien suhteen. Härkösen työssä 17,6 prosenttia vastaajista oli muualta kuin Pohjois-Karjalasta ja Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa 69,6 prosenttia saapui muualta kuin Pohjois-Karjalasta. Samoin ammatillinen koulutus näyttää jakautuvan sa-

maan tapaan. Kummassakin tutkimuksessa suurin osa vastaajista on ollut joko opistotasaisen tutkinnon – tai ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon omaavia (kuvio 27.).

Kuvio 26. Sukupuolijakaumat Karjalan Kierroksen käyttäjäkysely vrt. Herajärven Kierroksen kävijätutkimus.

Kuvio 27. Koulutusjakaumat Karjalan Kierroksen käyttäjäkysely vrt. Herajärven Kierroksen kävijätutkimus.

Koli on suosittu retkikohde ja siitä kiellii muun muassa nettikyselyssä (Härkönen 2012) ilmi tulleet tulokset, joiden mukaan Kolin kansallispuisto on yksi Pohjois-Karjalan suosituimmista kohteista. 78,7 prosenttia valitsi Kolin kansallispuiston kiinnostavimmaksi luontomatkailukohteeksi. Kiinnostavin tapahtuma Pohjois-Karjalan alueella on Kolin retkiviikot, jolloin retkeilijöillä on ollut mahdollisuus tutustua Herajärven Kierroksen maisemiin. 44,7 prosenttia vastaajista valitsi Kolin retkiviikot mielenkiintoisimmaksi tapahtumaksi. 32 prosenttia oli kiinnostunut Vaarojen Maratonista, joka järjestetään Herajärven Kierroksella. Hyvin suunnitellut tapahtumat siis kiinnostavat ihmisiä ja houkuttelevat Herajärven Kierrokselle. Kahden, kolmen päivän reiteistä Herajärven Kierros on Pohjois-Karjalan reiteistä ehdottomasti suosituin. 68,7 prosenttia valitsi Herajärven Kierroksen. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa 94,9 prosenttia vastaajista oli ”erittäin tai melko tyytyväinen” reittiin. 95,5 prosenttia oli valmis suosittelemaan Herajärven Kierrosta muille. Maksuhalukkuus oli kummassakin työssä melko hyvä. Kummassakin työssä maksuhalukkuus oli noin 50 prosentin luokkaa.

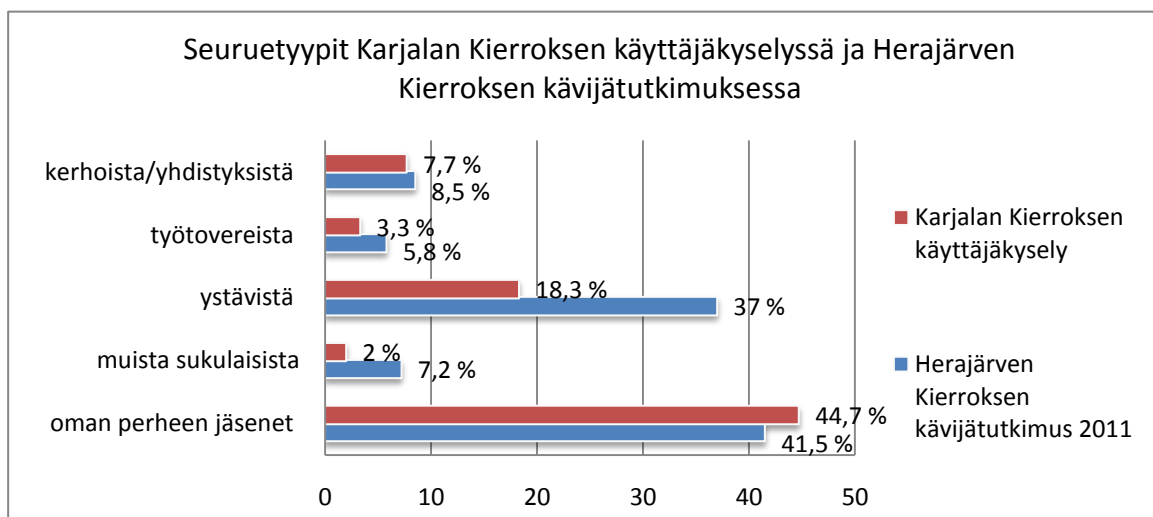
Härkösen (2012) kyselystä käy ilmi, että vaelluksesta ollaan tällä hetkellä eniten kiinnostuneita Pohjois-Karjalan alueella. 86,5 prosenttia valitsi vaelluksen. Keskiarvo sopivan matkan suhteen oli 49 kilometriä, joten sikäli Herajärven Kierros on sopiva kohde. Ylipuolet Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksen vastaajista, 69,6 prosenttia, oli kävellyt tai aikoi kävellä 40–49 kilometriä. Eniten esiintynyt kilometri määrä, eli moodi oli 40 kilometriä.

Härkösen (2012) kyselyssä kävijöiltä kysyttiin tarkkaan, millaisia retkeilijöitä he ovat. Meidän tutkimuksessamme kysymystä ei esitetty samaan tapaan, mutta tiedustelimme kuitenkin, millaisia retkiä he ovat tehneet viimeisen viiden vuoden aikana. Tämä antaa kuvan siitä, kuinka kokeneita retkeilijät mahdollisesti ovat. Nettikyselyssä kävijät olivat pääasiassa keskivertokävijöitä, 42 prosenttia tai aktiivikävijöitä, 36,3. Meidän kyselyssämme kävijät olivat pääasiassa tehneet yli 10 kilometrin retkiä merkityillä reiteillä, 81 prosenttia tai omatoimisia vaellusretkiä merkittyjen reittien ulkopuolella, 36,7 prosenttia.

Nettikyselystä (Härkönen 2012) käy ilmi, että päiväkävijöitä reiteillä on käynyt paljon. Vain 5,4 prosenttia nettikyselyyn vastanneista ei käynyt viimeisen vuoden sisällä missään virkistysreitillä tai luontomatkailukohteessa viimeisen vuoden aikana. Kävijäkyselymme emme kuitenkaan tavoittaneet montaa päiväkävijää. Pohjois-Karjalasta löytyy kuitenkin monia eri virkistysreittejä ja retkeilijät saattavat vieraila usein samassa virkistyspaikassa.

Yöpymisten suhteen tuloksemme ovat lähes yhtenevät nettikyselyn kanssa. Nettikyselyssä (Härkönen 2012) suurin osa yöpyjistä on yöpynyt yhden tai kaksi yötä. 183 yöpyjästä, 43,2 prosenttia yöpyi yhden yön ja 32,2 prosenttia kaksi yötä. Samoin Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa suosituin yöpymismäärä oli yksi tai kaksi yötä. Kyselyssämme 62 yöpyjästä, 39 prosenttia yöpyi yhden yön ja 37,1 prosenttia kaksi yötä. Kiviniemen luontotila nousi samoin esille Joonas Härkösen työssä, kuin meidänkin työssä. Meidän suorittamassa kävijätutkimuksessa suurempi arvo oli juuri Kiviniemen tai Nevalan tiloilla, sen sijaan Härkösen suorittamassa tutkimuksessa Kolin Sokos Hotelli vaikutti olevan suosituin. Meidän tutkimuksestamme ei voida arvioida kuinka suosittu Sokos Hotel Koli oli sillä lomakkeitamme ei ollut jaossa hotellilla.

Kuten meidän työssämme, oli Härkösenkin (2012) työssä suosituin seuruetyyppi oman perheen jäsenet, 44,7 prosenttia 300 vastaajasta. Meidän työssämme vastaava prosenttiosuus oli 41,4 prosenttia, 70 vastaajasta. Kummassakin työssä seuraavaksi suosituin seurumuoto oli ystävistä koostuva seurue, jonka osuus Härkösen työssä oli 18,3 prosenttia ja meillä vastaava osuus oli 37,1 prosenttia. Nämä kaksi seuruetyyppiä erottuvat selvästi kummassakin työssä (kuvio 28).

Kuvio 28. Seuruetyypit Karjalan Kierroksen kävijäkyselyssä ja Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa.

Kuten prosenttiosuuksista näkeekin, on oman perheen jäsenten osalta prosentit lähes yhtenevät. Eroavaisuutta löytyy kuitenkin ystävistä muodostuvissa seuruissa, jossa meillä on prosentuaalisesti puolet enemmän vastauksia. Erilaisten ryhmien, kuten kerhot yhdistykset yms. osuus on kummassakin työssä jäänyt pieneksi. Koira on ollut suosittu matkakumppani, se näkyi niin Härkösen kuin meidän työmme avovastauksissa.

Sekä meidän että Härkösen (2012) työssä kysyttiin mielipidettä palveluista, rakenteista ja ympäristöstä joko Pohjois-Karjalan virkistysreitistöllä tai luontomatkailukohteessa ja meidän tapauksessamme Herajärven Kierroksella. Vastaajat ovat vaikuttaneet kummassakin tutkimuksessa olevan pääosin tyytyväisiä, sillä kummassakin työssä ”melko hyvä” tai ”erittäin hyvä” on ollut suosituin vastausvaihtoehto. Kriittisempi suhtautuminen näkyy samoissa kohdissa kummassakin, tästä esimerkkinä merkityt juomavedenottopaikat, jotka Härkösen työssä suurin osa on arvioinut ”keskinkertaisiksi”, jopa 26,7 prosenttia 300 vastaajasta. ”Melko huono” on saanut 19,7 prosenttia vastauksista ja ”melko hyvä” 18,7 prosenttia. ”Melko hyväksi” tai ”erittäin hyväksi” merkityt juomavedenottopaikat arvioi yhteensä 23,4 prosenttia. ”En osaa sanoa”-vaihtoehdon valitsi 21,7 prosenttia. Meillä vastaavasti erittäin huonoksi merkityt juomavedenottopaikat arvioi 15,2 prosenttia 79 vastaajasta. Melko huonoksi tilanteen arvioi 21,5 prosenttia ja keskinkertaiseksi 22,8 prosenttia. ”Erittäin ja melko hyvä”-arviot antoi yhteensä 29,1 prosenttia vastaajista. Vastaajista 11,4 prosenttia ei osannut arvioida merkittyjen juomavedenottopaikkojen tilannetta.

Meidän työssämme maksullisista palveluista eniten kaivattiin eväspalveluja ja seuraavaksi eniten kuljetuspalveluja. Prosentuaalisesti eväspalveluja kaipasi 38,2 prosenttia kaikista 55 valinnasta, kuljetuspalveluja 20,1 prosenttia ja välinevuokrausta 16,4 prosenttia. Härkösen (2012) työssä kaivattiin paljon ruokapalveluja, jopa 55,5 prosenttia 299 vastaajasta kaipasi näitä. Seuraavaksi eniten Karjalan Kierroksen käyttäjäkyselyyn vastanneet kaipasivat majoituspalveluja 49,2 prosenttia. Kolmanneksi sijoittuivat kuljetuspalvelut 25,8 prosentilla. Kolmen kärki oli pitkälti melko samanlainen kummassakin tutkimuksessa. Meillä

ei ollut valittavana ”majoituspalvelut” –kohtaa työssämme, joten emme voi tietää paljon meidän osalta tähän olisi vastattu. Välinevuokrauksen osuus Härkösen työssä sen sijaan oli 19,4 prosenttia, eli kutakuinkin samaa luokkaa kuin meilläkin. Härkösen työssä tiedusteltiin sitä, mitä välineitä retkeilijät toivoisivat; välineistä nousivat esiin seuraavat; kanootti/kajakki ja maastopyörä.

Härkösen (2012) suorittamasta kävijäkyselyssä käy ilmi, että suurimmalle osalle 68,5 prosentille 298 vastaajasta kohde on ollut entuudestaan tuttu, meidän tutkimuksessamme vastaava prosenttiosuus on 19,8. Suosituiksi kummassakin tutkimuksessa nousivat metsähallituksen www-sivut. Meillä myös Kolin www-sivut olivat suosittu tiedonhakupaikka.

5.2 Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009

Kolin kansallispuistossa tehtiin vuonna 2009 kävijätutkimus. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää niin alueen kävijärakennetta, kävijöiden kiinnostuksen kohteita ja viipymää. Lisäksi haluttiin selvittää kävijätyytyväisyyttä ja käytön paikallistaloudellisia vaikutuksia. Tutkimusaineistoa kerättiin noin neljän kuukauden ajan, vastauslomakkeita saatiin 1032 kappaletta. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011.) Kolin kävijätutkimus on hyvä vertailukohta meidän tekemällemme Herajärven Kierroksen kävijätutkimukselle, koska alue on sama, mutta otos on huomattavasti suurempi kuin meillä. Vastausten keräysaika on kummassakin työssä, niin meillä kuin Kolin kävijätutkimuksessa samaa luokkaa, eli noin neljä kuukautta.

Kolin kansallispuisto perustettiin 1991, jonka jälkeen sitä on laajennettu vuonna 1996, viimeisimmät maaliitokset on tehty vuonna 2009. Kansallispuisto sijaitsee Pohjois-Karjalassa. Kansallispuisto sijoittuu Lieksan, Kontiolahden ja Joensuun kuntien alueelle. Kansallispuiston laajuus on noin 30 km². Kansallispuisto ulottuu Kolin kylältä noin 20 kilometriä etelään Herajoelle saakka, Pielisen rannan myötäisenä vaarajonona. Lännen puolelta kansallispuisto rajoittuu kahteen järveen, Jeroon ja Herajärveen. Kolilla sijaitseva Ukko-Kolin huippu (374 metriä merenpinnasta) on samalla niin Pohjois-Karjalan kuin koko eteläisen Suomen korkein kohta. Kolin kansallispuiston vetovoimatekijöitä ovat kansallismaisema,

vaaraluonto, suomenkarjan, suomenhevosten ja lampaiden elävöittämät kulttuuriympäristöt, kaskihistoria, geologia sekä laaja polkureitistö, jota osa on Herajärven Kierros. Lisäksi paikan päältä löytyy upeita luonnonympäristöjä. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 7–8.) Kävijämäärä Kolin kansallispuistossa on nousussa, sillä esimerkiksi vuonna 2008 käyntejä oli 110 000 kappaletta, vuonna 2009 vastaava käyntien määrä oli 127 500 ja vuonna 2010 käyntejä oli 138 500 kappaletta. Kolin kävijätutkimuksessa haastattelupaikkoina toimivat: Kolin Huiput, Ollila–Turula, Lakkala, Ikolanaho ja Kolin Satama. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 9,11.)

Kolin kävijätutkimuksessa käytettiin samantyylistä Metsähallituksen kyselypohjaa kuin meidänkin tekemässämme Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa, kummatkin pohjat on kuitenkin muokattu aiheeseen sopiviksi. Kävijäkyselyiden kysymykset ovat paikoin hyvinkin samanlaisia. Meidän tutkimuksestamme poiketen Kolin kävijätutkimuksessa kyselylomake oli myös englanninkielisenä, mikä on tuonut oman lisänsä vastauksiin. Kummassakin kävijätutkimuksessa karstiin pois alle 15-vuotiaat. Kolin kansallispuiston kävijätutkimuksesta käy ilmi, että vastausten tavoitemäärä oli aluksi 500 kappaletta, tämä kuitenkin tuplaantui. Eniten vastauksia kertyi Kolin huipuilta (841 vastausta), näistä kuitenkin suurin osa oli niin sanottuja pikakävijöitä, joiden arviointikyvyn todettiin olevan riittämätön useimpiin kysymyksiin. Meillä eniten vastauksia kertyi yhteistyö yrityksiltä, joista eniten Kiviniemen luontotalta. Meidän vastauksistamme käy ilmi, että vastaajat ovat todella kiertäneet tai aikoivat kiertää kierroksen, joten vastaajat varmastikin tiesivät mistä on kyse. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 11.)

Kansallispuistossa vierailleista 47 prosenttia oli miehiä ja 53 prosenttia naisia, meidän tutkimuksessamme miehiä oli 46,8 prosenttia ja naisia 53,2 prosenttia. Nämä olivat siis hyvin saman lailla jakautuneet kummassakin tutkimuksessa. Suosituimmat koulutustasot olivat kummassakin tutkimuksessa joko ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto tai opistotasoinen tutkinto. Kolin kansallispuiston kävijätutkimuksessa selvisi, että Kolilla vieraili eniten 45–54- ja 25–34-vuotiaita. Kävijöistä lähes 70 % oli iältään 25–54-vuotiaita. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa suurin ikäryhmä oli 55-vuotiaat tai vanhemmat, 26,6 prosentilla, 45–54-vuotiaita oli lähes yhtä paljon, 22,8 prosenttia. Yleisesti ottaen näyttää

siltä, että kummassakin kohteessa vieraili paljon keski-ikänsä molemmiin puolin olevia henkilöitä.

Kolin kansallispuiston kävijätutkimukseen vastanneista 89 prosenttia oli suomalaisia, Etelä-Suomen alueelta vastaajia oli 29 prosenttia, Pohjois-Savon ja Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueelta vastaajia oli 28 prosenttia vastanneista. Meillä sen sijaan Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueelta tuli yhteensä 44,3 prosenttia vastaajista. Uudeltamaalta ja Varsinais-Suomesta tuli yhteensä 31,7 prosenttia vastaajista. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 15–16.)

Seuruetyypeistä suosituin kummassakin kävijätutkimuksessa oli oman perheen jäsenistä koostuvat seurueet, Kolin kansallispuiston kävijätutkimuksessa näiden osuus oli 53 prosenttia, meidän tutkimuksessa prosentiosuus oli 41,4 prosenttia. Ystäväseurueet olivat kummassakin tutkimuksessa toiseksi suosituin seuruetyyppi. Kolin kansallispuiston kävijätutkimuksessa tämän valitsi 30 prosenttia vastaajista, meillä vastaavasti 37,1 prosenttia. Muut seuruetypit jäivät prosentuaalisesti kauas näistä kahdesta kummassakin tutkimuksessa. Kummassakin kävijätutkimuksessa tiedusteltiin sitä, onko kohde matkan ainoa tai tärkein kohde, yksi matkan suunnitelluista kohteista vai ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella. Kolin kansallispuiston kävijätutkimuksessa Koli on usein ollut yksi matkan suunnitelluista kohteista, jopa 49 prosenttia oli valinnut kyseisen kohdan. Usealle vastaajalle kohde oli ollut ainoa tai tärkein kohde, tämä kertoo päiväkävijöiden runsaudesta. Meidän kävijätutkimuksessamme Herajärven Kierros oli lähes kaikille ainoa tai tärkein kohde, jopa 81 prosenttia valitsi tämän. 19 prosentille Herajärven Kierros oli yksi matkan suunnitelluista kohteista. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 17.)

Kolin kansallispuiston kävijätutkimuksessa tiedusteltiin käyntikohteita. Valittavana oli: Huiput (Ukko-Koli, Akka-Koli, Paha-Koli), Luontokeskus Ukko, Kolin Satama, Herajärven Kierros, Perinnetilat (Ollila, Turula, Mattila) ja luontopolut: Kaskenkierros, Kolin Ryyinänen, Paimenen polku sekä Ennallistajan polku. Lisäksi pystyi valitsemaan jonkun muun vaihtoehdoksi. Näistä suosituimmat olivat huiput (89 prosenttia), Luontokeskus Ukko (60 prosenttia), Kolin Satama (43 prosenttia) ja Herajärven Kierros (10 prosenttia). Meillä kysymys sisälsi luonnol-

lisesti eri kohteita. Kohteistamme suosituin oli Kiviniemi (83,5 prosenttia), mutta myös Lakkala (74,7 prosenttia) ja Ukko-Koli (77,2 prosenttia). Käynnin kestossa ja toistuvuudessa näkyi tutkimuksissa yhtäläisyyksiä. Kolilla oli vierailut aiemmin 53 prosenttia kävijöistä, meillä vastaava prosenttiosuus oli 36,7 prosenttia. Tyypillisimmäksi vierailunkestoksi kansallispuiston kävijätutkimuksessa kuin myös Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa nousi kahden vuorokauden viipymä. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 19–20.)

Kolin kävijätutkimuksessa eniten vastauksia saatiin heinä- ja elokuussa. Vähiten vastauksia taas kertyi syyskuussa. Meidän tutkimuksessamme vähiten vastauksia kertyi heinäkuussa, kun taas elo- ja syyskuun aikana kertyi eniten vastauksia. Tosin lomakkeemme saatiin jakeluun vasta 22.heinäkuuta. Niin elo- kuin syyskuussa vastauksia kertyi 30. Heinä- ja lokakuussa vastausten määrä jäi alle kymmeneen. Kolin kävijätutkimuksessa kävijät saapuivat usein loppuviikosta ja niin kävi myös Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa. Lauantai ja sunnuntai olivat suosituimpia vastauspäiviä. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa suosituimmat täyttöajat olivat aamulla tai iltapäivästä. Kolin kävijätutkimuksessa vastausajankohdat painoutuivat samoihin ajankohtiin. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 21–22.)

Kolin kävijätutkimuksessa tulokset tietolähteiden suhteen oli samanlainen kuin Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa. Vastanneista yli 40 prosenttia vastasi Kolin olevan entuudestaan tuttu, meidän tutkimuksessamme 40,5 prosenttia vastasi reitin olleen entuudestaan tuttu. Kolin kävijätutkimuksessa lähes puolet oli kuullut alueesta ystäviltään, sukulaisiltaan tai tuttaviltaan, Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa tulos oli pienempi 30,4 prosenttia. Tiedonhankinta esitteiden ja oppaiden kautta oli vähäistä. Kolin kävijätutkimuksessa taas esitteiden ja oppaiden kautta saatiin tietoa jopa 30 prosenttia. Kolin kävijätutkimuksessa tiedon hakeminen netin kautta oli vähäisempää kuin meidän tutkimuksessamme. Metsähallituksen verkkosivuja oli hyödyntänyt vain 16 prosenttia ja muita verkkosivuja 25 prosenttia vastaajista. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa 32,9 prosenttia oli saanut tietoa Metsähallituksen ja kolin www-sivuilta tietoa oli saanut 30,4 prosenttia vastaajista. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 26.)

Kolin kävijätutkimuksessa kävijöille tärkeitä tekijöitä retken kannalta olivat maisemat ja luonnon kokeminen. Samoin meidän tutkimuksessa luontoelämykset ja maisemat olivat joko tärkeitä tai melko tärkeitä. Henkinen hyvinvointi, melusta ja saasteista pois pääsy, rentoutuminen ja oman seurueen kanssa yhdessä olo painottuivat kaikki ”erittäin tai melko tärkeää” –kohtiin. Kolin kävijätutkimuksessa kuntoilu, kulttuuriperintöön tutustuminen ja luonnosta oppiminen oli noin puolelle vastaajista ”erittäin tärkeää tai melko tärkeää”. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa näitä tekijöitä arvostettiin enemmän. Aikaisemmilla kokemuksilla, jännityksen kokemisella, mahdollisuudella olla itsekseen, omien taitojen kehittämisellä ja tutustumisella uusiin ihmisiin ei ollut Kolin kävijätutkimuksessa vastanneille suurta merkitystä. Meidän tutkimuksessa jännityksen kokeminen oli jopa 43 prosentille ”erittäin tai melko tärkeää”. Omien taitojen kehittäminen koettiin tärkeäksi. Mahdollisuudella olla itsekseen, tutustumisella uusiin ihmisiin ja aikaisemmilla muistoilla ei ollut huomattavaa merkitystä myöskään meidän tutkimuksessa. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 26–27.)

Kummassakin kävijätutkimuksessa oltiin tyytyväisiä maiseman vaihtelevuuteen, siisteyteen, tienvarsien opastuksiin ja polkureitistöön. Karttojen tilannetta ja juomavedenottoaikoja ei arvioitu Kolin kävijätutkimuksessa erikseen. Arviot pysäköintipaikkojen suhteen olivat tutkimuksissa samanlaiset. Noin 75 prosenttia vastaajista oli kummassakin tutkimuksessa pysäköintipaikkoihin ”melko tai erittäin tyytyväinen”. Kolin kävijätutkimuksessa 71 prosenttia piti reittien ja rakenteiden turvallisuutta ”melko tai erittäin hyvänä”. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa tulos oli hieman pienempi, 62 prosenttia. Yleiseen turvallisuuteen on oltu tyytyväisiä, ”erittäin ja melko hyvä” vastauksia kertyi molemmissa tutkimuksissa yli 70 prosentin. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa kodat ja laavut saivat hyvän arvion, lähes 80 prosenttia antoi arvioksi ”erittäin hyvä tai melko hyvä”. Kolin kävijätutkimuksessa samassa kysymyksessä huomioitiin tulentekopaikat ja laavut, jotka 57 prosenttia vastaajista arvioi erittäin tai melko hyväksi. Harva oli arvioinut yleisökäymälöiden, telttailupaikkojen ja jätehuollon tilannetta kummassakin tutkimuksessa. Kolin kävijätutkimuksessa nämä tekijät saivat keskiarvoksi keskimääräinen. Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa yleisökäymälöihin ja jätehuoltoon kaivattiin parannusta. Puutilanteeseen oli tyy-

tyväinen kummassakin tutkimuksessa, yli 60 prosenttia vastaajista valitsi ”erittäin tai melko hyvä”. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 27–29.)

Kävijöiden odotukset täyttyivät hyvin luonnon ympäristön ja reitin rakenteiden suhteen niin Kolin kuin Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksessa. Vain harrastusmahdollisuuksien suhteen odotettiin enemmän. Häiritseviä tekijöitä ei löytynyt Kolin kävijätutkimuksesta eikä Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksesta. Ainut asia, joka Herajärven Kierroksella keräsi hieman negatiivista palautetta oli roskaantuneisuus. 25,3 prosenttia Herajärven Kierroksen kävijätutkimuksen vastaajista piti maastoa hieman roskaisena. (Metsähallitus. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 2011. 30.)

6 Pohdinta

Kävijätutkimuksen tekeminen oli hyvin antoisa kokemus ja tärkeä ammatillisen oppimisen kannalta. Suorittamallemme tutkimukselle on ollut tilausta, ja se kertoo melko hyvin siitä, millaisia retkeilijöitä Herajärven Kierroksella kesäaikaan liikkuu. Tutkimustulokset eivät kuitenkaan kerro koko totuutta siitä, millaisia retkeilijöitä Herajärven Kierroksella käy, koska kysely suoritettiin keskikesän ja syksyn välillä. Olisi ollut kiinnostavaa tietää esimerkiksi se, millaisia retkeilijöitä tai ryhmiä kierroksella käy keväällä tai talvella. Tutkimustuloksiamme avulla voidaan Herajärven Kierrosta kehittää entistä paremmaksi kokonaisuudeksi. Jos aloittaisimme nyt työn uudestaan, tekisimme vain yhden kyselypohjan analysoitavaksi. Reittien kehittäminen on tärkeää myös yhteiskunnallisesti, sillä ihmisille tulee olla tarjolla virkistäytymismahdollisuuksia niin fyysisen kuin psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Reittien ylläpidolla voisi sanoa siis olevan merkitystä kansanterveyden näkökulmasta. Jos reitti ei saavuta retkeilijöiden asettamia vaatimuksia, kävijät kaikkoavat. Saimme työstä paljon tietoa ja kokemusta tulevaisuutta varten.

Kävijätutkimus on monivaiheinen prosessi ja haasteita löytyy. Yllättävää oli, kuinka paljon suunnittelu vei aikaa ja lisäksi aikataulumme oli aika kiireinen, sillä

kesäloma-aika oli jo alkanut, mikä tiesi sitä, että liikkeellä oli paljon matkailijoita. Työmme kannalta oli tärkeää, että saimme alueen asiantuntijoilta tietoa siitä, mitä aiheita kävijätutkimuksessa kannattaa huomioida. Yhteydenpito paikallisten yritysten ja asiantuntijoiden kanssa sujui hyvin. Oli hyvä, että lomakkeen suunnittelussa oli mukana useampi henkilö, sillä eri ihmisiltä tulee aina eri huomioita lomakkeen korjaamisen ja parantamisen suhteen. Saimme opinnäyte-työmme työstämisen ohessa myös kokemusta siitä, millaista on työskennellä hanke työryhmän kanssa. Ammatillisen kasvun kannalta oli mielenkiintoista päästä esittelemään tuloksemme hankkeen kehittämisryhmän kokoukseen. Kokouksesta saimme esiintymiskokemusta, siitä miten tieteellisiä tuloksia esitetään yleisölle ja lisäksi näimme, kuinka kokous etenee. Saimme kokea myös hieman sitä, millaista ohjatun kyselyn suorittaminen on. Tiedämme kuinka aineiston keruukertoihin valmistaudutaan ja millainen tilanne on auttaa retkeilijää lomakkeen täyttämässä. Olisi ollut mukava enemmänkin päästä tekemään yhteistyötä retkeilijöiden kanssa, koska oli hienoa saada suoraa palautetta.

Yhteistyö Nevalan perinnetilan, Kiviniemen luontotilan ja Luontokeskus Ukon sujui mutkattomasti, ja heistä oli suuri apu lomakkeiden toimittamisessa vaelta- jille. Keskinäinen yhteistyömme onnistui hyvin, sillä olemme koulutuksemme aikana työskennelleet ennenkin yhdessä. Työskentelytyylimme ovat hyvin samankaltaiset, joten oli helppoa lähteä työstämään kävijätutkimusta yhdessä. Jaoimme työt tasapuolisesti, suurimman osan teimme töistä yhdessä.

Ajankäytön suhteen meillä kului paljon aikaa tulosten analysointiin. Mikäli meillä olisi ollut käytössä vain yksi vastauslomakepohja, olisimme suoriutuneet urakasta nopeammin. Etenkin tuloksien syöttämävaiheessa tilasto-ohjelmaan huomasi, että lomakkeessa olisi voinut olla muutamia asioita eritavoin, mikä olisi helpottanut paljon analysointiprosessiamme ja varmasti helpottanut myös retkeilijöiden kyselyn täyttämistä. Pienien alkuvaikeuksien ja pohdiskelun jäl- keen, saimme kuitenkin sovellettua kyselypohjamme niin, että saimme kaikki vastaukset, avovastauksia lukuun ottamatta syötettyä tilasto-ohjelmaan. Toi- mimme melko itsenäisesti prosessin ajan.

Alussa teimme paljon yhteistyötä kyselylomaketta laatiessa toimeksiantajan kanssa. Kesän aikana pidimme kaksi palaveria, jossa annoimme tilannekatsa-

uksen kävijäkyselyn etenemisestä. Syksyn aikana, ennen kuin keräysaikamme loppui, kävimme läpi jo saatuja vastauksia ja otimme niistä ylös muun muassa avovastaukset mikä vähensi työtämme myöhemmässä vaiheessa. Keräysajan loputtua aloimme syöttää vastauksia taulukkolaskentaohjelmaan, missä menikin melko paljon aikaa, koska prosessi on varsin hidas suorittaa. Työtä teimme paljon yhdessä, koska koimme että kaksi päätä on parempi kuin yksi. Työskennellessämme samassa tilassa, oli helppo vaihtaa mielipiteitä ja näkökulmia toiselta. Moni asia olisi varmaan jäänyt suppeammaksi, mikäli opinnäytetyötä olisi kirjoittanut yksin. Emme ole laskeneet sitä, paljon meillä on koko prosessiin aikaa mennyt, mutta tuntimäärä olisi varmasti huima. Olemme mielestämme tehneet työn huolella ja parhaimman osaamisemme mukaan. Olemme pyrkineet siihen, että työstä on hyötyä niin toimeksiantajalle kuin myös meille.

Hienoa oli, että työstämme oli hyötyä muun muassa Herajärven Kierroksen markkinoinnissa. Ja meille tarjoutuikin tilanne luovuttaa vastauslomakkeista löytyviä kommentteja markkinointikäyttöön. Tulevaisuudessa työtämme voidaan hyödyntää pohjana muiden kävijätutkimusten tekemiseen. Herajärven Kierroksesta ei ollut aiemmin tehty kävijätutkimusta, joten olemme antaneet oman näkemyksemme, millaista kävijätutkimuksen suorittaminen oli kyseisellä reitillä. Työmme kautta tulevat tutkimustyön tekijät saavat vinkkejä, mitä kaikkea kävijätutkimuksen suorittamisessa kannattaa huomioida ja mitä mahdollisia haasteita työn edetessä tulee vastaan. Jatkossa työmme pohjalta voidaan tutkia esimerkiksi laajennusosuuden merkitystä ja suorittaa samantyylinen tutkimus Herajärven Kierrokselle mahdollisesti pidemmällä aikavälillä.

Lähteet

- Euroopan Unioni. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittaman projektin kuvaus.
<https://www.eura2007.fi/rrtiepa/projekti.php?projekтикoodi=A30996>.
 Luettu 19.6.2011.
- Harstela, P. 2007. Metsämaisemamme. Keuruu: Gravita Ky.
- Hämäläinen, J. 2004. Havumetsiä ja aavistus lehdosta. Teoksessa Vuorjoki, K., Virtamo, P. 2004. Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas. Helsinki: Edita, 16–18.
- Härkönen, J. 2012. Opiskelija. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Karjalan Kierros käyttäjäkyselyn tulomateriaali.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen Søndergaard, F., Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Viestad, O., & Wallsten, P., 2009. Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. 23, 55,63,74.
 Metsähallitus. <http://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/pdf/luo/b116a.pdf>.
- Kangas, J. & Naskali, A. 2001. Metsien käyttö ja merkitys nykyään Suomessa. Teoksessa Kangas, J. & Kokko, A. (toim.) Metsän eri käyttömuotojen arvottaminen ja yhteensovittaminen. Jyväskylä: Gummerus, 18–30.
- Karjalainen, E. & Verhe, I. 1995. Ulkoilureitti: opas ulkoilureittien suunnittelijoille, rakentajille ja hoitajille. Helsinki: Rakennusalan kustantajat.
- Karjalainen, E. 2001. Maiseman havaitseminen, arviointi ja kokeminen. Teoksessa Kangas, J. & Kokko, A. (toim.) Metsän eri käyttömuotojen arvottaminen ja yhteensovittaminen. Jyväskylä: Gummerus, 161–169.
- Kopperoinen, L. & Shemeikka, P. 2001. Teoksessa Kangas, J. & Kokko, A. (toim.) Metsän eri käyttömuotojen arvottaminen ja yhteensovittaminen. Jyväskylä: Gummerus, 62–76.
- Korpisoturi. 2011. <http://korpisoturi.fi/>. Luettu 8.10.2011
- Metsähallitus. 2011. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. <http://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/pdf/luo/b156.pdf>.
- Metsähallitus. 2012. Palvelupisteet. Luontokeskus Ukko. <http://www.luontoon.fi/palvelupisteet/luontokeskukset/ukko/Sivut/Default.aspx>
- Metsäntutkimuslaitos 2007. <http://www.metla.fi/tiedotteet/2007/2007-03-16-herajarvi.htm>. Luettu 19.6.2011.
- Metsäntutkimuslaitos. 2011. Luonnon virkistyskäyttö – Ulkoilututkimus. <http://www.metla.fi/metinfo/monikaytto/lvvi/lvvi1.htm>
- Metsäntutkimuslaitos. 2012. Metla. <http://www.metla.fi/metla/index.htm>
- Metsäntutkimuslaitos. 2012. Luonnon virkistyskäyttö 2000, LVVI–tutkimus 1997–2000, Tilastot, Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 802, 2001., METLA, ulkoilututkimus, MetINFO 2012.
- Naskali, A. 2007. Virkistysarvomarkkinat ja ekosysteemilähestymistapa. Teoksessa Tyrväinen, L., Tuulentie, S. Luontomatkailu, metsä ja hyvinvointi. Kustannuspaikka: Metla. Metlan työraportteja 52, 89–104. <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2007/mwp052.htm>.
 13.6.2011.

- Nevalan perinnetila. 2011. <http://www.nevalantila.fi/>
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. 2011. <http://www.pohjoiskarjala.fi/Resource.phx/maakuntaliitto/kansio1/reitit.htx>
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. 2011. Power point.
- Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto. Reiteistä traileiksi- Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana- hanke. 12.4.2011& Pohjois-Karjalan maakuntaliitto power point. 29.3.2011.
- Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas. 2004. <http://vaellus.info/reitit/herajarvenkierros/>. Luettu 19.6.2011.
- Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Yläne, S. & Paavilainen, E. 2011. Tutkimuksen voimasanat. Helsinki: WSOYpro.
- Räsänen, P. & Saari, H. 2011. Vaellusreittien suunnitteluopas. MEK. [http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/730493a8cd104eacc22570ac00411b4b/8e56e29473e331adc22578f1004cd8a9/\\$FILE/Vaellusreitien%20suunnitteluopas.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/730493a8cd104eacc22570ac00411b4b/8e56e29473e331adc22578f1004cd8a9/$FILE/Vaellusreitien%20suunnitteluopas.pdf).13.6.2011.
- Sapattinen, A. 2012. Suunnittelija. Metsähallitus. Sähköposti. 1.3.2012.
- Sievänen, T. 1998. LVVI tutkimus 1997–2000 Esitutkimusraportti. Helsinki: Helsingin tutkimuskeskus. 7.
- Sievänen, T., 2001. Virkistyskäytön käsitteet ja tutkimus. Teoksessa Kangas, J. & Kokko, A. (toim.) Metsän eri käyttömuotojen arvottaminen ja yhteensovittaminen. Jyväskylä: Gummerus, 40–43.
- Suomen Latu. 2007. Ulkoilureittien luokitus- ja kuvausohje. http://suomenlatu-fi-bin.directo.fi/@Bin/e03b40fa8cbf58369b93faacc9c3940/1326872422/application/pdf/111644/ulkoilureittien_luokitusohje.pdf. 29.11.2011.
- Vesajoki, H. 2004. Vaaroja ja järviä. Teoksessa Vuorjoki, K., Virtamo, P. 2004. Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas. Helsinki: Edita, 10–14.
- Vuorjoki, K., Virtamo, P. 2004. Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas. Helsinki: Edita.

Herajärven Kierros

Kävijätutkimus 2011

Tervetuloa Herajärven Kierrokselle! Olet valinnut kohteeksi upean Kolin maisemissa kiertelevän reitin, joka valittiin valtakunnalliseksi vuoden 2007 retkikohteeksi. Haasteita ja monipuolisuutta reittiin on tuonut nyt uusi 20 kilometrin laajennusosuus, joka kiertää Herajärven ympäri Eteläpään kautta.

Voit antaa palautetta reitistä tämän kävijätutkimuksen avulla. Vastaaminen vie vain noin 10-15 minuuttia. Kävijätutkimuksessa saatujen tietojen perusteella on tarkoitus kehittää Herajärven Kierrosta, jota ylläpitävät Metsähallitus, Kontiolahden kunta ja Joensuun kaupunki.

Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

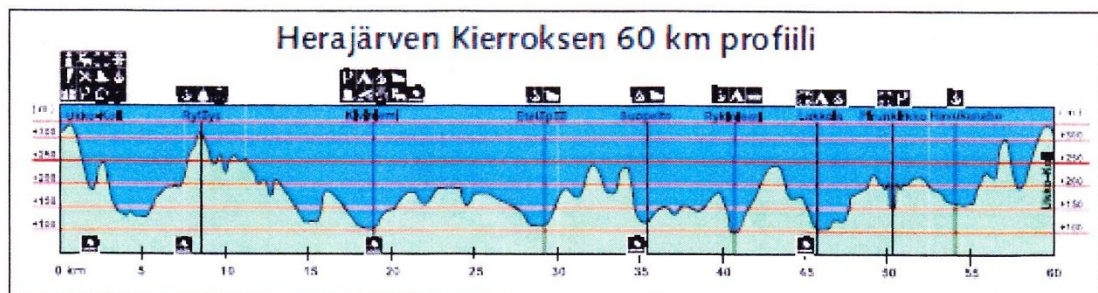
1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi vastaus vastausruutuun (). Kysymyksissä on ilmoitettu erikseen, jos voit valita useamman vaihtoehdon. Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat pääasiassa **tämänkertaista käyntiäsi** Herajärven kierroksella (ks. kartta).
4. Palauta lomake vastauksenkerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan Nevalan perinnetilalla, Kiviniemen luontotilalla tai Luontokeskus Ukossa.
5. Lisätietoja antaa Anne-Mari Tiainen, puh. 050 443 3336 (anne-mari.tiainen@pohjois-karjala.fi.)

Tämä kävijätutkimus on osa Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun matkailun opiskelijoiden Tiina Juvosen ja Katri Heinosen opinnäytetyötä sekä Reiteistä traileiksi - Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana -hanketta. Tutkimuksen tulokset julkaistaan vuoden 2011 lopussa Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton sivuilla www.pohjois-karjala.fi/reittihanke

Kiitos etukäteen!

Reiteistä traileiksi - Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana -hanke on Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) osarahoittama. Tuen on myöntänyt Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toteuttamassa hankkeessa osatoteuttajana on Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.

1. Kuinka kauan viivyt/aiot viipyä tämänkertaisella käynnilläsi Herajärven Kierroksella?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vuorokautta tai _____ tuntia

2. Kuinka paljon kävelit/aiot kävellä yhteensä? _____ km

3. a) Kuinka usein olet käynyt Herajärven Kierroksella ennen tätä käyntiä?

(tämä oli ensimmäinen kerta -> siirry kysymykseen 4.)

Viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa

Milloin ensimmäisen kerran? Vuonna _____. Milloin viimeksi? Vuonna _____.

b) Mihin vuodenaikaan olet käynyt? (voit valita useamman)

- kevät
 kesä
 syksy
 talvi

c) Miksi valitsit Herajärven Kierroksen retkeilykohteeksi?

4. a) Millainen on seurueesi tällä käynnilläsi Herajärven Kierroksella?

- Olen yksin (-> siirry kysymykseen 5.)

Seurueen koko yhteensä (itsesi mukaan lukien) _____ henkilöä,
 joista alle 15-vuotiaita _____ henkilöä.

b) Mistä seurueesi pääosin koostuu?

☐ oman perheen jäsenistä	☐ opiskelijaryhmästä
☐ muista sukulaisista	☐ eläkeläisryhmästä
☐ ystäivistä	☐ ohjelmalveluyrityksen asiakkaista
☐ työtovereista	☐ kerhoista, yhdistyksestä tms.
☐ koululuokasta	☐ jostain muusta,
mistä? _____
☐ päiväkotiryhmästä	

5. Missä päin Herajärven Kierrosta aiot vieraila/vierailit tällä käynnilläsi?

(voit valita useamman)

☐ Ukko-Koli	☐ Rykiniemi
☐ Ryläys	☐ Lakkala
☐ Kiviniemi	☐ Pirunkirkko
☐ Nevalan tila	☐ muualla, missä? _____
☐ Eteläpää	

6. Millä kulkuneuvolla matkustit Herajärven Kierroksen lähtöpaikalle?

☐ henkilöauto	☐ moottoripyörä
☐ asuntovaunu/matkailuauto	☐ polkupyörä
☐ linja-auto	☐ jalan
☐ tilausbussi	☐ jokin muu, mikä?
_____
☐ Kolin kimpptaksi	

7. Jos yövyit tai aiot yöpyä, niin missä ja montako yötä vietät/vietit?

(jos kysymys ei koske Sinua, siirry kysymykseen 8.)

varaustupa _____ yötä
 kota _____ yötä
 laavu _____ yötä
 teltta/muu oma majoite _____ yötä
 lomaosake _____ yötä
 oma mökki _____ yötä
 asunto-auto tai -vaunu _____ yötä
 paikallinen majoitusyritys, mikä? _____, _____ yötä
 muualla, missä? _____, _____ yötä

8. Tänä kesänä valmistuneen laajennushankkeen myötä Herajärven Kierros piteni 20 kilometriä. Miten Herajärven Kierroksen laajennus vaikutti kiinnostukseesi reittiä kohtaan? (voit valita useamman)

- halusin kokea laajennetun Herajärven Kierroksen
 halusin lisää haasteellisuutta
 halusin tutustua vain reitin laajennusosuuteen
 en ollut tietoinen laajennuksesta
 ei merkitystä

9. Mikä on/oli Sinulle tärkeää tällä käynnilläsi Herajärven Kierroksella? (vastaa jokaiseen kohtaan)

	5 erittäin tärkeää	4 melko tärkeää	3 ei kumpaakaan	2 ei kovin tärkeää	1 ei lainkaan tärkeää
luontoelämykset	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itseksensä	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐
päästä pois melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
haasteellinen vaelluskokemus	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐
kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

10. a) Mitä mieltä olet palveluista, rakenteista ja ympäristöstä tämänkertaisella käynnilläsi Herajärven Kierroksella?

(vastaa jokaiseen kohtaan, jollet käyttänyt palveluja tai rakenteita valitse "en osaa sanoa")

	5	4	3	2	1	0
	erittäin hyvä	melko hyvä	keskin-kertainen	melko huono	erittäin huono	en osaa sanoa
pysäköintipaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tiestö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maantievärsien opasteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien opastetaulut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kartat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polkureitistö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polkuvuittokset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polttopuut tulipaikoilla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
laavut, kodat ym.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
merkityt juomaveden-ottoaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
telttailupaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luontokeskuksen palvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien/rakenteiden turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen siisteys	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maiseman vaihtelevuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
metsämaiseman hoito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

b) Kuinka tyytyväinen olet Herajärven kierrokseen kokonaisuudessaan?

5	4	3	2	1
erittäin tyytyväinen	melko tyytyväinen	ei kumpikaan	melko tyytymätön	erittäin tyytymätön
☐	☐	☐	☐	☐

11. Täyttikö Herajärven Kierros tällä kertaa odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

	5 erittäin hyvin	4 melko hyvin	3 keskin- kertaisesti	2 melko huonosti	1 erittäin huonosti
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
maisema-arvot	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
reitti	☐	☐	☐	☐	☐
rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐
palvelut	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐

12. Mitä maksullisia palveluja haluaisit olevan saatavilla Herajärven Kierroksen varrella?

(voit valita useamman)

- kuljetuspalvelut
 eväspalvelut
 opastuspalvelut
 ohjelmapalvelut
 välinevuokraus
 muuta, mitä? _____

13. Onko Herajärven Kierros matkasi

- ainoa tai tärkein kohde
 yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat: _____
 ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella. Matkasi pääkohde on: _____

14. Häiritkö jokin seuraavista asioista Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Herajärven Kierroksella?
(vastaa jokaiseen kohtaan)

	5 ei lainkaan	4 melko vähän	3 keskin- kertaisesti	2 melko paljon	1 erittäin paljon
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
metsänkäsittelyn jäljet	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐
liikenteen melu alueella	☐	☐	☐	☐	☐
liikkumisrajoitukset	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐

15. Mistä sait tietoa Herajärven Kierroksesta? (voit valita useamman)

☐ reitti on minulle entuudestaan tuttu	☐ esitteistä
☐ Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä	☐ oppaista (Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas, Koli-opas, Karelia Outdoor Finland -opas)
☐ Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)	☐ seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
☐ www.vaellus.info -sivuilta	☐ alueen yrityksiltä
☐ www.koli.fi -sivuilta	☐ tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta
☐ www.visitkarelia.fi -sivuilta	☐ TV/radio/lehdet
☐ sosiaalisen median kautta (esim. facebook, keskustelupalstat), mistä? _____	☐ muualta, mistä? _____

16. Retken jälkeen... (voit valita useamman)

- arvioin tulevani Herajärven Kierrokselle uudelleen _____ vuoden tai _____ kuukauden kuluttua
- suosittelen Herajärven Kierrosta muille

17. Oletko kiinnostunut Kolin ja Herajärven Kierroksen alueen (voit valita useamman)

☐ perinteisestä maankäytöstä (esim. kaskeaminen, laiduntaminen)	☐ kasvillisuudesta
☐ eräkulttuurista	☐ ympäristöstä/maisemista
☐ muinaisjäänöksistä	☐ geologiasta
☐ alueen innoittamasta taiteesta	☐ eläimistä
☐ luonnonsuojelun historiasta	☐ jostakin muusta alueen historiaan/kulttuuriin liittyvästä aiheesta, mistä? _____
☐ retkeilyperinteestä	_____
☐ alueeseen liittyvistä tarinoista	_____
☐ kansallismaisemasta	

18. Millaisia retkiä olet tehnyt viimeisen 5 vuoden aikana? (voit valita useamman)

- omatoimisia vaellusretkiä merkittyjen reittien ulkopuolella
- yli 10 km retkiä merkityillä vaellusreiteillä
- alle 10 km omatoimisia vaellusretkiä merkityillä reiteillä
- osallistunut opastetulle vaellukselle
- muita, mitä? _____

19. a) Jos olet vierailut Herajärven Kierrosta vastaavilla reiteillä muualla Suomessa, mikä niistä oli paras ja miksi? (en ole vierailut vastaavilla reiteillä Suomessa -> siirry kysymykseen 20.)

b) Millainen Herajärven Kierros on verrattuna mainitsemaasi parhaaseen reittiin?

5	4	3	2	1
paljon parempi	hieman parempi	yhtä hyvä	hieman huonompi	paljon huonompi
○	○	○	○	○

20. Kuinka paljon olisit valmis maksamaan vapaaehtoista käyttäjämaksua Herajärven Kierroksen käyttämisestä? (vastaa jokaiseen kohtaan, laita vastaukseksi 0 € jos et ole valmis maksamaan ollenkaan)

_____€/käyntikerta, jos maksu menee reitin ja sen palveluvarustuksen (laavut ym. rakenteet, polttopuut, jätehuolto) ylläpitoon

_____€/käyntikerta, jos maksu menee reitin maisemien säilyttämiseen

_____€/käyntikerta, jos maksu menee opastusmateriaalin (kartat, oppaat, internet-sivut, mobiiliopastus ym.) kehittämiseen

_____ en osaa sanoa

21. Käyttäisitkö esim. matkapuhelimella toimivaa mobiiliopastusta Herajärven Kierroksella saadaksesi (voit valita useamman)

- yleisinfoa reitistä
- kohdeinfoa reitin varrelta
- kartta- ja paikannustietoa
- tietoa alueen palvelutarjonnasta (ruokailu, majoitus, kuljetus ym.)
- tietoa alueen ohjelmalveluista
- tietoa alueen tapahtumista
- tietoa alueen muista käyntikohteista
- virtuaaliopastusta (tietoa ja tarinoita reitin varrelta)
- muuta, mitä? _____
- en ole kiinnostunut

22. Kuinka halukas olet toteuttamaan roskatonta retkeilyä ja kierrätystä Herajärven Kierroksella?

(luonnossa liikkuessasi tuot omat roskasi pois maastosta ja viet jätteesi lajiteltavaksi)

5	4	3	2	1
erittäin halukas	melko halukas	en kumpaakaan	melko haluton	en lainkaan halukas
☐	☐	☐	☐	☐

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

23. Sukupuoli

- mies
- nainen

24. Syntymävuosi _____

25. Asuinkuntasi ja postinumero _____

26. Ammatillinen koulutus (merkitse korkein taso)

- ammattikoulu
- opistotasoinen tutkinto
- alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ei ammatillista tutkintoa

27. Vastausajankohta ja -paikka

pvm: _____ klo: _____ paikka: _____

Kiitos vastauksistasi!

Voit esittää muita ajatuksiasi ja kehittämisideoitasi tähän:

Herajärven Kierros

Kävijätutkimus 2011

Tervetuloa Herajärven Kierrokselle! Olet valinnut kohteeksesi upean Kolin maisemissa kiertelevän reitin, joka valittiin valtakunnalliseksi vuoden 2007 retkikohteeksi. Haasteita ja monipuolisuutta reittiin on tuonut nyt uusi 20 kilometrin laajennusosuus, joka kiertää Herajärven ympäri Eteläpään kautta.

Voit antaa palautetta reitistä tämän kävijätutkimuksen avulla. Vastaaminen vie vain noin 10-15 minuuttia. Kävijätutkimuksessa saatujen tietojen perusteella on tarkoitus kehittää Herajärven Kierrosta, jota ylläpitävät Metsähallitus, Kontiolahden kunta ja Joensuun kaupunki.

Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

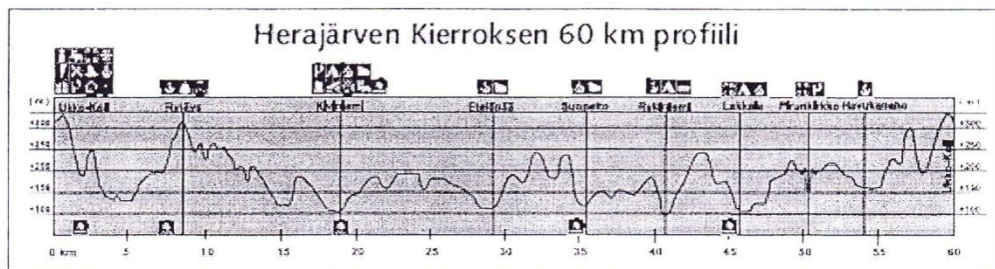
1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi vastaus vastausruutuun (□). Kysymyksissä on ilmoitettu erikseen, jos voit valita useamman vaihtoehdon. Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat pääasiassa **tämänkertaista käyntiäsi** Herajärven kierroksella (ks. kartta).
4. Palauta lomake vastauksenkerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan Nevalan perinnetilalla, Kiviniemen luontotilalla tai Luontokeskus Ukossa.
5. Lisätietoja antaa Anne-Mari Tiainen, puh. 050 443 3336 (anne-mari.tiainen@pohjois-karjala.fi).

Tämä kävijätutkimus on osa Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun matkailun opiskelijoiden Tiina Juvosen ja Katri Heinosen opinnäytetyötä sekä Reiteistä traileiksi - Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana -hanketta. Tutkimuksen tulokset julkaistaan vuoden 2011 lopussa Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton sivuilla www.pohjois-karjala.fi/reittihanke

Kiitos etukäteen!

Reiteistä traileiksi - Karjalan kierros luontomatkailun suuntaajana -hanke on Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) osarahoittama. Tuen on myöntänyt Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toteuttamassa hankkeessa osatoteuttajana on Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.

1. Kuinka kauan viivyt/aiot viipyä tämänkertaisella käynnilläsi Herajärven Kierroksella?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vuorokautta tai _____ tuntia

2. Kuinka paljon kävelit/aiot kävellä yhteensä? _____ km

3. a) Kuinka usein olet käynyt Herajärven Kierroksella ennen tätä käyntiä?

(tämä oli ensimmäinen kerta -> siirry kysymykseen 4.)

Viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa

Milloin ensimmäisen kerran? Vuonna _____. Milloin viimeksi? Vuonna _____.

b) Mihin vuodenaikaan olet käynyt? (voit valita useamman)

- kevät
 kesä
 syksy
 talvi

c) Miksi valitsit Herajärven Kierroksen retkeilykohteeksi?

4. a) Millainen on seurueesi tällä käynnilläsi Herajärven Kierroksella?

- Olen yksin (-> siirry kysymykseen 5.)

Seurueen koko yhteensä (itsesi mukaan lukien) _____ henkilöä,
joista alle 15-vuotiaita _____ henkilöä.

b) Mistä seurueesi pääosin koostuu?

☐ oman perheen jäsenistä	☐ opiskelijaryhmästä
☐ muista sukulaisista	☐ eläkeläisryhmästä
☐ ystäväistä	☐ ohjelmalveluyrityksen asiakkaista
☐ työtovereista	☐ kerhoista, yhdistyksestä tms.
☐ koululuokasta	☐ jostain muusta,
☐ päiväkotiryhmästä	mistä? _____

5. Missä päin Herajärven Kierrosta aiot vierailla/vierailit tällä käynnilläsi?

(voit valita useamman)

☐ Ukko-Koli	☐ Rykiniemi
☐ Ryläys	☐ Lakkala
☐ Kiviniemi	☐ Pirunkirkko
☐ Nevalan tila	☐ muualla, missä? _____
☐ Eteläpää	

6. Millä kulkuneuvolla matkustit Herajärven Kierroksen lähtöpaikalle?

☐ henkilöauto	☐ moottoripyörä
☐ asuntovaunu/matkailuauto	☐ polkupyörä
☐ linja-auto	☐ jalan
☐ tilausbussi	☐ jokin muu, mikä?
_____
☐ Kolin kimpptaksi	

7. Jos yövyit tai aiot yöpyä, niin missä ja montako yötä vietät/vietit?

(jos kysymys ei koske Sinua, siirry kysymykseen 8.)

varaustupa _____ yötä
 kota _____ yötä
 laavu _____ yötä
 telttä/muu oma majoite _____ yötä
 lomaosake _____ yötä
 oma mökki _____ yötä
 asunto-auto tai -vaunu _____ yötä
 paikallinen majoitusyritys, mikä? _____, _____ yötä
 muualla, missä? _____, _____ yötä

8. Tänä kesänä valmistuneen laajennushankkeen myötä Herajärven Kierros piteni 20 kilometriä. Miten Herajärven Kierroksen laajennus vaikutti kiinnostukseesi reittiä kohtaan? (voit valita useamman)

- halusin kokea laajennetun Herajärven Kierroksen
 halusin lisää haasteellisuutta
 halusin tutustua vain reitin laajennusosuuteen
 en ollut tietoinen laajennuksesta
 ei merkitystä

9. Mikä on/oli Sinulle tärkeää tällä käynnilläsi Herajärven Kierroksella? (vastaa jokaiseen kohtaan)

	5	4	3	2	1
	erittäin				ei lainkaan
	tärkeää				tärkeää
luontoelämykset	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itsekseen	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐
päästä pois melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
haasteellinen vaelluskokemus	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐
kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

11. Täyttikö Herajärven Kierros tällä kertaa odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

	5	4	3	2	1
erittäin hyvin					erittäin huonosti
luonnonympäristö ja maisema-arvot	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
reitti ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐
palvelut	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

12. Mitä maksullisia palveluja haluaisit olevan saatavilla Herajärven Kierroksen varrella?

(voit valita useamman)

- kuljetuspalvelut
 eväspalvelut
 opastuspalvelut
 ohjelmapalvelut
 välinevuokraus
 muuta, mitä? _____

13. Onko Herajärven Kierros matkasi

- ainoa tai tärkein kohde
 yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat: _____
 ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella. Matkasi pääkohde on: _____

14. Häiritkö jokin seuraavista asioista Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Herajärven Kierroksella?

(vastaa jokaiseen kohtaan)

	5	4	3	2	1
ei lainkaan					erittäin paljon
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
metsänkäsittelyn jäljet	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐
liikenteen melu alueella	☐	☐	☐	☐	☐
liikkumisrajoitukset	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

15. Mistä sait tietoa Herajärven Kierroksesta? (voit valita useamman)

☐ reitti on minulle entuudestaan tuttu	☐ esitteistä tai oppaista (Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas tms.)
☐ Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä	☐ seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
☐ Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)	☐ alueen yrityksiltä
☐ www.vaellus.info -sivuilta	☐ tuttavilta, ystävilta tai sukulaisilta
☐ www.koli.fi -sivuilta	☐ TV/radio/lehdet
☐ www.visitkarelia.fi -sivuilta	☐ muualta, mistä? _____
☐ sosiaalisen median kautta (esim. facebook, keskustelupalstat)	

16. Retken jälkeen...

- arvioin tulevani Herajärven Kierrokselle uudelleen _____ vuoden tai _____ kuukauden kuluttua

17. Oletko kiinnostunut Kolin ja Herajärven Kierroksen alueen (voit valita useamman)

☐ perinteisestä maankäytöstä (esim. kaskeaminen, laiduntaminen)	☐ kasvillisuudesta
☐ eräkuulttuurista	☐ ympäristöstä/maisemista
☐ muinaisjäänöksistä	☐ geologiasta
☐ alueen innoittamasta taiteesta	☐ eläimistä
☐ luonnonsuojelun historiasta	☐ jostakin muusta alueen historiaan/kulttuuriin liittyvästä aiheesta, mistä? _____
☐ retkeilyperinteestä	
☐ alueeseen liittyvistä tarinoista	
☐ kansallismaisemasta	

18. Millaisia retkiä olet tehnyt viimeisen 5 vuoden aikana? (voit valita useamman)

- omatoimisia vaellusretkiä merkittyjen reittien ulkopuolella
- yli 10 km retkiä merkityillä vaellusreiteillä
- alle 10 km omatoimisia vaellusretkiä merkityillä reiteillä ja tutussa maastossa
- osallistunut opastetulle vaellukselle
- melontaa/vesiretkelyä
- pyöräilyä/maastopyöräilyä
- muita, mitä? _____

19. a) Jos olet vierailut Herajärven Kierrosta vastaavilla reiteillä muualla Suomessa, mikä niistä oli paras ja miksi? (en ole vierailut vastaavilla reiteillä Suomessa -> siirry kysymykseen 20.)

b) Millainen Herajärven Kierros on verrattuna mainitsemaani parhaaseen reittiin?

erittäin hyvä	5	4	3	2	1	erittäin huono
	☐	☐	☐	☐	☐	

20. Olisitko valmis maksamaan vapaaehtoista käyttäjämaksua Herajärven Kierroksen käyttämisestä? (vastaa jokaiseen kohtaan, laita vastaukseksi 0 € jos et ole halukas maksamaan ollenkaan)
 _____ €/käyntikerta, jos maksu menee reitin ja sen palveluvarustuksen (laavut ym. rakenteet, polttopuut, jätehuolto) ylläpitoon
 _____ €/käyntikerta, jos maksu menee reitin maisemien säilyttämiseen
 _____ €/käyntikerta, jos maksu menee opastusmateriaalin (kartat, oppaat ym.) kehittämiseen

21. Kuinka halukas olet toteuttamaan roskatonta retkeilyä ja kierrätystä Herajärven Kierroksella? (luonnossa liikkuessasi tuot omat roskasi pois maastosta ja viet jätteesi lajiteltavaksi)

erittäin halukas	5 ○	4 ○	3 ○	2 ○	1 ○	en lainkaan halukas
------------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------------

22. Voisin kokeilla matkapuhelimella toimivaa reaaliaikaista mobiiliopastusta Herajärven Kierroksella saadakseni (voit valita useamman)
- yleisinfoa reitistä
 - kohdeinfoa reitin varren luontokohteista ym.
 - kartta- ja paikannustietoa
 - en ole kiinnostunut

- b) Olisin valmis maksamaan mobiiliopastuksesta
- 1-5 €/käyntikerta
 - 5-10€/käyntikerta

VASTAAJAN TAUSTATIEDOT

23. Sukupuoli

- mies
- nainen

24. Syntymävuosi _____

25. Asuinkuntasi ja postinumero _____

26. Ammatillinen koulutus (merkitse korkein taso)

- ammattikoulu
- opistotasoinen tutkinto
- alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ei ammatillista tutkintoa

27. Vastausajankohta ja -paikka

pvm: _____ klo: _____ paikka: _____

Kiitos vastauksistasi!

Voit esittää muita ajatuksiasi ja kehittämisideoitasi tähän:
